

Годишњи план рада школе

школска 2023/2024.г.

Назив школе:	ОШ „Ђура Јакшић“
Место и адреса:	Лава Толстоја 30, Панчево
Број телефона школе:	013.344.988
Е-пошта:	osdjurajaksicpa@gmail.com
Интернет адреса:	www.osdjaksic.edu.rs

Директор:	Горан Боканић
-----------	---------------

Септембар, 2023.

САДРЖАЈ:

1. Увод	3
2. Материјално-технички, просторни и кадровски услови рада	7
3. Примарни циљеви и задаци усвојени на основу анализе извештаја о раду школе	9
4. Организација васпитно-образовног рада.....	16
5. Програми стручних, руководећих и управних органа школе.....	23
5.1. Наставничко веће.....	23
5.2. Одељењска већа.....	24
5.3. Састави стручних већа, актива и тимови.....	24
5.4. Педагошки колегијум.....	27
5.5. Стручног већа разредне наставе.....	28
5.6. Стручно веће природних наука.....	31
5.7. Стручно веће друштвених наука.....	33
5.8. Стручно већа вештина.....	35
5.9. Тим за самовредновање.....	36
5.10. Тим за обезбеђивање квалитета и развоја.....	37
5.11. Тим за развој међупредметних компетенција и предузетништва.....	38
5.12. Тим за инклузивно образовање.....	40
5.13. Тима за израду годишњег плана рада школе.....	42
5.14. Тим за завршни испит.....	42
5.15. Стручни актив за рпш.....	45
5.16. Актив за развој школског програма.....	55
5.17. Програм стручног сарадника школе-педагога.....	57
5.18. Програм рада библиотекара.....	64
5.19. Програм рада директора школе.....	66
6. Индивидуални планови и програми наставника.....	70
7. План рада за продужени дневни боравак ученика нижих разреда.....	70
8. Посебни програми и планови образовно-васпитног и васпитно-образовног рада.....	76
9. Програм заштите од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.....	85
10. Програм професионалне оријентације.....	128
11. Ученички парламент.....	136
12. Индивидуално образовни планови индивидуализован начин рада.....	141
13. План стручног усавршавања наставника, стручних сарадника и директора.....	144
14. План сарадње са друштвеном средином.....	149
15. План школског маркетинга.....	150
16. Праћење и евалуација годишњег рада школе.....	151
17. Основно образовање одраслих.....	152

1. УВОД

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ПЛАНИРАЊА

На основу члана 119. став 1. тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања, Школски одбор Основне школе “Ђура Јакшић” Панчево, на седници од 14.09.2023. године, донео је годишњи План рада школе за школску 2023/2024. годину.

У изради Годишњег плана рада учествовао је школски Тим за израду Годишњег програма у саставу: Јасна Капор /педагог/, координатор Тима, Маја Миладиновић /секретар школе/, члан, Виолета Васић /координатор за разредну наставу/, члан, Олгица Ердџан /координатор за предметну наставу/, члан, Александра Анђелковић /андрагошки асистент у ООУ/, члан, Весна Стокић /разредна настава/, члан, Родика Малица /разредна настава/, члан, записничар.

Закони и подзаконски акти као основ програмирања рада школе:

- Закон о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 88/2017, 27/2018 - др. закони, 10/2019, 6/2020 и 129/2021);
- Закон о основном образовању и васпитању („Сл.гласник РС“, бр. 55/2013, 101/2017, 10/2019, 27/2018 -др.закон и 129/2021);
- Закон о образовању одраслих („Сл.гласник РС“, бр. 55/2013, 88/2017 –др. Закон, 27/2018 -др закон и 6/2020 -др закон);
- Правилник о општим основама школског програма („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр 5/2004);
- Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Сл. гласник РС“, 34/2019, 59/2020 и 81/2020);
- Правилник о наставном плану за први, други, трећи и четврти разред основног образовања и васпитања и наставном програму за трећи разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 1/2005, 15/2006, 2/2008, 2/2010, 7/2010, 3/2011- др. правилник, 7/2011-др. правилник, 1/2013, 11/2014, 11/2016 и 12/2018);
- Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања (Сл.гласник РС– Просветни гласник“, бр: 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019, 2/2020, 16/2022, 1/2023 и 13/2023);
- Правилник о наставном плану и програму за први и други разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 10/2004, 20/2004, 1/2005, 3/2006, 15/2006, 2/2008, 2/2010, 7/2010, 3/2011-др.правилник, 7/2011-др.правилници, 1/2013, 4/2013, 14/2013, 5/2014, 11/2014, 11/2016, 6/2017 и 12/2018);
- Правилник о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања („Сл.гласник РС-Просветни гласник“, бр 16/2018, 3/2019, 5/2021 и 13/2023);
- Правилник о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања (Сл.гласник РС-Просветни гласник“, бр.16/2018. 3/2019, 5/2021 и 13/2023);
- Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС-Просветни гласник „ бр. 5/2019 и 1/2020, 6/2020, 7/2022 и 13/2023);
- Правилник о наставном програму за четврти разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 3/2006, 15/2006, 2/2008, 3/2011-др.правилник, 7/2011-др.правилник, 1/2013, 11/2014, 11/2016, 7/2017 и 12/2018);
- Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС–Просветни гласник“ бр. 15/2018, 18/2018, 3/2019 3/2020, 6/2020, 17/2021, 16/2022 и 13/2023);

- ▶ Правилник о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2008, 3/2011 -други правилник, 1/2013, 5/2014, 11/2016, 3/2018, 12/2018 и 3/2020);
- ▶ Правилник о наставном програму за седми разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 6/2009, 3/2011-други правилник, 8/2013, 11/2016, 12/2018, 3/2019, 12/2019 и 3/2020);
- ▶ Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС-Просветни гласник“ бр. 5/2019, 1/2020, 6/2020, 8/2020, 5/2021, 17/2021, 16/2022 и 13/2023);
- ▶ Правилник о наставном програму за осми разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 2/2010, 3/2011- други правилник, 8/2013, 5/2014, 11/2016, 7/2017, 12/2018, 10/2019 и 3/2020);
- ▶ Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Сл.гласник РС – Просветни гласник“, бр. 11/2019, 2/2020, 6/2020, 5/2021, 17/2021, 16/2022 и 13/2023);
- ▶ Правилник о плану наставе и учења за седми и осми разред основног образовања и васпитања („Сл.гласник РС-Просветни гласник“, бр. 18/2018 и 13/2023);
- ▶ Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања (Сл.гласник РС-Просветни гласник“, бр. 5/2019, 1/2020, 6/2020, 8/2020,5/2021, 17/2021, 16/2022 и 13/2023);
- ▶ Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања (Сл.гласник РС-Просветни гласник“, бр.11/2019, 2/2020, 6/2020, 5/2021, 17/2021, 16/2022 и 13/2023);
- ▶ Правилник о наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за пети разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС –Просветни гласник“, бр. 6/2007, 2/2010, 7/2010 –др.правилник, 3/2011-др.правилник, 1/2013, 4/2013, 11/2016, 6/2017, 8/2017, 9/2017, 12/2018 и 15/2018-др.правилник);
- ▶ Стручно упутство о начину израде школске документације, Министарство просвете, науке и технолошког развоја (број: 119-01-346/1/2014-01, датум: 27.8.2014. године);
- ▶ Правилник о норми часова непосредног рада са ученицима наставника, стручних сарадника и васпитача у основној школи („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 2/92 и 2/2000);
- ▶ Правилник о програму свих облика рада стручних сарадника („Сл. гласник РС-Просветни гласник“ бр. 5/2012 и 6/2021-други правилник);
- ▶ Правилник о сталном стручном усавршавању и напредовању у звања наставника, васпитача и стручних сарадника („Сл. гласник РС“, бр.109/2021);
- ▶ Правилник о степену и врсти образовања наставника и стручних сарадника у ОШ („Сл. гласник РС – Просветнигласник“, бр. 11/2012, 15/2013, 2/2016, 10/2016, 11/2016, 2/2017, 3/2017, 13/2018, 11/2019, 2/2020, 8/2020, 16/2020, 19/2020, 3/2021, 4/2021, 17/2021, 18/2021, 1/2022, 2/2022, 5/2022, 6/2022, 10/2022, 15/2022, 16/2022 и7/2023);
- ▶ Правилник о степену и врсти образовања наставника који изводе образовно-васпитни рад из изборних предмета у основној школи („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 11/2012, 15/2013, 10/2016, 11/2016, 2/2017, 11/2017, 16/2020, 3/2021 и 7/2023);
- ▶ Посебни протокол за заштиту деце и ученикаод насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама, 04.10.2007.год. Министарство просвете;
- ▶ Правилник о општим стандардима постигнућа - образовни стандарди за крај обавезног образовања („Сл.гласник РС-Просветни гласник“, бр. 5/2010);
- ▶ Правилник о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете српски језик, математика и природа и друштво („Сл.гласник РС-Просветни гласник“, бр. 5/2011);
- ▶ Правилник о ближим условима за оснивање, почетак рада и обављање делатности основне школе („Сл. гласник РС–Просветни гласник“ бр. 5/2019 и 16/2020);

- ▶ Правилник о условима у погледу простора, опреме, наставних средстава и степена и врсте образовања наставника и андрагошких асистената за остваривање наставног плана и програма основног образовања одраслих („Сл.гласник РС-Просветни гласник“, бр. 13/2013 и 18/2013);
- ▶ Правилник о наставном плану и програму основног образовања одраслих („Сл.гласник РС-Просветни гласник“, бр. 13/2013);
- ▶ Правилник о општим стандардима постигнућа за основно образовање одраслих („Сл.гласник РС“, бр. 50/2013 и 115/2013);
- ▶ Правилник о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик („Сл.гласник РС“, бр. 78/2017);
- ▶ Правилник о програму завршног испита у основном образовању и васпитању („Сл.гласник РС-Просветни гласник“, бр. 1/2011, 1/2012, 1/2014, 12/2014, 2/2018, 3/2021, 14/2022, 4/2023 и 5/2023-испр.);
- ▶ Правилник о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање („Сл.гласник РС“, бр. 74/2018);
- ▶ Правилник о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школи („Сл.гласник РС“, бр. 30/2019);
- ▶ Правилник о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Сл.гласник РС“, бр. 46/2019 и 104/2020);
- ▶ Правилник о посебном програму образовања и васпитања („Сл.гласник РС“, бр. 85/2021);
- ▶ Правилник о ближим условима за остваривање и начин осигурања квалитета и вредновање наставе на даљину у основној школи („Сл.гласник РС“, бр. 109/2020);
- ▶ Правилник о ближим условима за остваривање и начин осигурања квалитета и вредновање наставе код куће за ученике основне школе („Сл.гласник РС“, бр. 109/2020);
- ▶ Правилник о дипломама за изузетан успех у основном образовању и васпитању („Сл. гласник РС“ – број: 139/2022 и 43/2023);
- ▶ Закон о удбеницима („Службени гласник РС“ – број: 27/2018);
- ▶ Правилник о условима и поступку напредовања ученика основне школе («Службени гласник РС» број: 47/94);
- ▶ Правилник о ближим условима за организовање, остваривање и праћење исхране ученика у основној школи („Службени гласник РС“ – број: 68/2018);
- ▶ Правилник о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности („Службени гласник РС“ бр. 65/2018);
- ▶ Правилник о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада („Службени гласник РС“ бр. 68/2018);

Основа за планирање и израду Годишњег плана рада школе је и Правилник о школском календару за основне школе са седиштем на територији АП Војводине за школску 2023/24. Годину („Сл. лист АП Војводине“, бр. 24/2022).

Избор садржаја плана обављен је на основу Развојног и акционог плана, на основу Школског програма, на основу издвојених приоритета и потреба школе.

Општи циљ нам је да се у горе наведеним областима испоштују потребе ученика, њихових родитеља и запослених у школи и да се покрену промене у осталим сферама школског живота.

Програм рада школе усаглашен је са Школским програмом, РПШ и акционим планом (самовредновање), а огледа се у подршци ученицима и то: када је у питању брига и безбедност, у подршци личног и социјалног развоја, професионалне оријентације, у подршци учењу, наставном процесу, његовом планирању и припремању и праћењу напредовања ученика;

Даља усаглашеност види се у оквиру примарних циљева и задатака усвојених на основу анализе извештаја о квалитету рада школе, праћења и вредновања реализованих активности, у делу васпитног рада са ученицима, организације васпитно-образовног рада, делова програма стручних, руководећих и управних органа школе, делова планова и програма рада наставника, у оквиру

програма ваннаставних активности, у деловима посебних програма васпитно – образовног рада, стручног усавршавања и у оквиру сарадње са локалном самоуправом.

Оно на чему перманентно треба радити је:

1. Подизање квалитета наставе на виши ниво, повећањем мотивације ученика за самосталностицање знања и вештина, смисленим повезивањем градива из различитих предмета сродних садржаја, као и примена у пракси и животу;
2. Употреба, примена и презентација мултимедијалних садржаја у наставном и ваннаставном процесу;
3. Подстицање истраживачког рада ученика, размене мишљења након обрађених садржаја и активно учешће у дискусији;
4. Размена искуства наставника и праћење иновација; Стручноусавршавање;
5. Побољшање тимског рада и рационална расподела послова запосленима, с циљем ефектности и ефикасности;
6. Одржавање високог нивоа безбедности ученика у школи;
7. Обезбеђивање оптималних услова за развијање ученичких талената и даровитости, као и за подршку ученицима са сметњама у развоју;
8. Парламентарно учешће ученика у животу и раду школе у оквиру њихових ингеренција;
9. Промовисање спорта и здравих животних стилова, суштинских вредносних система, упућивањем и усмеравањем ученика на исте;
10. Професионална оријентација ученика.

Годишњи програм рада школе је конкретно и концизно изложен у овом документу, а детаљне информације се налазе у појединачним програмима, плановима, у посебним програмима васпитно-образовног рада, у правилницима, законским актима, записницима рада стручних органа школе, већа, актива, као и у личној (професионалној) документацији наставника, стручних сарадника и директора школе.

2. МАТЕРИЈАЛНО-ТЕХНИЧКИ, ПРОСТОРНИ И КАДРОВСКИ УСЛОВИ РАДА

- Као приоритет за следећу школску годину, а и наредни период, остаје друга фаза замене фасадне столарија која је у очајном стању и санирање фасаде на згради школе и физкултурној сали, набавка новог намештаја
- Идеја је да се наредних година покушају наћи донација за сређивање фасаде на целој згради.
- У наредном периоду школа мора размишљати о преласку на даљински систем грејања или израду нове котларнице јер је постојећа дотрајала

ШКОЛСКИ ПРОСТОР

Намена простора	м ²	м ² по ученику
Површина шк. зграде	2.398	6,85
Двориште	2.456	7,02
Спортски терени	679	2,00

ШКОЛСКА ЗГРАДА

НАМЕНА ПРОСТОРА	Бр. Просторија	М ²
Специјализоване учионице	15	1.080
Физкултурна сала	1	264
Радионица	1	72
Библиотека	1	75
Зборница	1	72
Канцеларија стручног сарадника	2	50
Кухиња са трпезаријом	1	83
Мокри чворови	6	210
Ложионица са радионицом	3	334
Подруми	2	360
Управа	2	38

НАСТАВНА СРЕДСТВА

Назив	Раз. наст	Пр. настава	Укупно
Графоскоп	2	4	6
Електронске табле	2	2	4
ТВ пријемник	2	2	4
DVD	2	-	2
Рачунар	10	30	40
Музички INSTR.	5	10	10
Лаптоп рачунар	3	7	10
Видео пројектор	3	3	6

Један од задатака у РПШ-у јесте и набавка наставних средстава са циљем задовољења прописаних норматива. У школској библиотеци има преко 8.000 књига и око 200 сликовница. Школа је претплаћена на часописе и публикације који се користе у наставном процесу и административним пословима :„Просветни преглед“, „Параграф лекс“ и др.

КАДРОВСКИ УСЛОВИ

Кадрови у школи задовољавају захтеве Правилника о профилилу школске спреме, као и норматива рада са ученицима.

НАСТАВНИЦИ РАЗРЕДНЕ НАСТАВЕ

Врста радног односа	Наставници разредне наставе	Професори разредне наставе	Свега
Стални	1	10	11
Одређено време	-	-	-
Приправници	-	-	-
Свега	1	10	11

НАСТАВНИЦИ ПРЕДМЕТНЕ НАСТАВЕ

Врста радног односа	Наставници		Професори		Свега
	Пуно рад.вр.	Непуно рад.вр.	Пуно рад.вр.	Непуно рад.вр.	
Стални	1	3	3	11	18
Одређ. вр.		3	-	-	3
Свега	1	6	3	11	21

УСЛОВИ СРЕДИНЕ У КОЈОЈ ШКОЛА РАДИ

Школа је једна од десет основних школа у граду. По броју ученика и одељења спада у ред средњих школа, али по традицији је једна од најстаријих и најуспешнијих. У школи се успешно реализује настава основног образовања одраслих. Реализација наставе у ООО прошле школске године одвијала се у одељењу другог и трећег циклуса. Школа је 2013. године верификована за рад у ООО. Пре две године смо добили сагласност Покрајинског секретаријата за отварање издвојеног одељења при Казнено поправном заводу Панчево. Ове школске године настава је планирана у III циклусу. Уколико буде довољан број пријављених полазника настава ће се реализовати и у другом циклусу.

Обзиром да се школа налази у ужем центру града, повезана је мрежом улица, тако да је доступна ученицима који живе на локацијама које су удаљене од школе. Захваљујући тако повољној локацији и близини аутобуске станице, нашу школу похађају и ученици из удаљених делова града, као што су Скробара, Дубока Бара, Баваништански пут и Стари Тамиш. За долазак у школу, као и повратак у ова насеља користи се бесплатан локални превоз, а Град Панчево је обезбедио средства.

Специфичност је да старији ученици, тј. ученици 5. до 8. разреда, похађају наставу само у преподневној смени, што одговара великом броју родитеља, а нарочито ученицима који се баве спортом, јер се већина тренинга одвија у вечерњим сатима.

Ове школске године уписано је три одељења првог разреда, укупно 69 ученика. Евидентно је да се број уписаних ученика у школу повећава сваке године, а и велики је прилив ученика у осталим разредима.

У школи постоје и две групе ученика који похађају продужени боравак. Заинтересованост родитеља и ученика првог и другог разреда је изнад свих очекивања, . И ове године имамо 60 пријављених ученика. Надамо се да неће бити ограничења броја ученика у боравку због поштовања епидемиолошких мера. Ако будемо продужени боравак ће похађати деца чији оба родитеља имају обавезу да раде на радном месту. Због ограничења група, ови ученици ће имати предност.

Без обзира на све отежавајуће околности наметнуте споља, оно што карактерише нашу школу, јесте огромна преданост свом позиву, видљива љубав према деци, перманентно неговање позитивног духа и промовисање суштинских и квалитетних породичних и животних вредности. Захваљујући свему томе наша школа је једна од ретких где се повећава број уписаних ученика.

3. ПРИМАРНИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ УСВОЈЕНИ НА ОСНОВУ АНАЛИЗЕ ИЗВЕШТАЈА О РАДУ ШКОЛЕ

На основу до сада остварених циљева и задатака и полазећи од услова у којима школа ради као и од потреба интересних група, издвојиле су се следеће области које желимо да унапређујемо, из којих су се издвојили приоритети с општим циљем унапређења квалитета наставног процеса и учења, подизања нивоа ученичких постигнућа и одржавање високог нивоа безбедности ученика.

Општи циљ је задовољење потреба ученика, њихових родитеља и запослених, у складу са законским регулативама.

Специфични циљеви су:

1. Безбедност ученика;
2. Унапређење квалитета ученичких знања и њихова употребљивост увођењем савремених наставних средстава и иновативним приступима;
3. Осавремењивање методичког приступа обучавањем наставника за коришћење и примену савремене технике;
4. Повећање мотивације ученика за самостално стицање знања и вештина (унутрашња мотивација) мултимедијалним приступом у настави;
5. Учење учењу;
6. Смислено повезивање сродних садржаја из различитих предмета, примена и презентација радова;
7. Стручно усавршавање наставника;
8. Активно учешће ученика у дискусији у наставном процесу;
9. Индивидуализовани приступ у зависности од ученичких могућности за реализацију;
10. Подстицање даровитости и талената;
11. Учешће у ваннаставним и спортским активностима;
12. Поддршка личном, социјалном и здравственом развоју, образовању и васпитању ученика као и осталим развојним сегментима;
13. Парламентарно учешће ученика у животу и раду школе у оквиру њихових ингеренција.

СИСТЕМ ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊА РАДА ШКОЛЕ

Праћење напредовања, ангажовања, оцењивање и вредновање постигнућа ученика оба циклуса обављаће се континуирано у току непосредног образовно-васпитног рада, као и праћењем постигнућа ученика а све у складу са прописима којима се уређује оцењивање ученика.

Наставници који реализују наставу и одељењске стрешине воде прописану педагошку документацију и сачињавају редовне кварталне извештаје.

Стручни органи школе ће редовно разматрати достављене извештаје, са којима ће бити упознати и родитељи на нивоу одељења, Савет родитеља, Ученички парламент и Школски одбор.

Сумативно оцењивање ученика оба циклуса реализоваће се када су ученици у школи, уважавајући све принципе оцењивања у складу са прописима којима се уређује оцењивање ученика.

Додатни начини пружања подршке ученицима у складу са специфичним потребама и у односу на породични контекст:

Предметни наставници и одељењске старешине ће пружати додатну подршку ученицима коришћењем основних и додатних мера образовне подршке (мере индивидуализације, допунска и додатна настава, прилагођавање захтева, садржаја, наставних материјала...) на следећи начин:

непосредно на редовној настави, преко одабране образовне платформе и путем других договорених видова комуникације са ученицима и родитељима.

Наставници разредне и предметне наставе, у сарадњи са одељењским старешинама, родитељима ученика и педагогом школе, као и одговарајућим тимовима, планирају и реализују свој рад са ученицима који савладавају наставне садржаје према чл. 76. ЗОСОВ-а. У случају да предузете договорене врсте подршке не доведу до задовољавајућих резултата, укључиће се, према протоколу и договореним процедурама, стручна служба школе, одговарајући тимови и „спољашња мрежа подршке“.

Додатни ресурси ван школе који се користе (волонтери, спољна подршка...):

Кад год се укаже прилика у овим околностима, укључићемо лица из оних институција у граду и шире, који могу да допринесу квалитету образовно-васпитног рада.

Такође, наша школа ће наставити даљу сарадњу са стручњацима из ШОСО „Мара Мандић“, Панчево који реализују додатну сервисну подршку ученицима у редовној школи, према договореном распореду и мишљењу Интерресорне комисије.

Начин праћења остваривања оперативног плана активности (концизан опис):

Наставници су у обавези да израђују дневну припрему за сваки час која је саставни део педагошке документације наставника. Како се настава у другом циклусу организује према комбинованом моделу, сваки наставник је у обавези да у договореном термину- структуру наставног часа, са јасном артикулацијом и наставним материјалима, постави на својој образовној платформи.

Наставници разредне наставе по одељењским већима, односно наставници предметне наставе по одељењским и стручним (предметним) већима периодично (у септембру на 15 дана, у наставку једном месечно) анализираће реализацију Оперативног плана активности.

Одељењски старешина, педагог, директор школе и координатори за ЕС дневник- приступом електронском дневнику и одељењским платформама за учење пратиће остваривање Плана активности.

Одељењски старешина ће пратити реализацију часова наставе у складу са распоредом часова и оперативним планом наставника, односно планом наставе и учења у складу са посебним програмом, редовност похађања наставе од стране ученика, вредновање развоја, напредовања и постигнућа ученика, оцењивање ученика, прослеђивање дигиталних припрема ученицима за часове преко платформе за учење, укљученост ученика на платформи за учење...

У току остваривања наставе непосредно у школи и наставе на даљину одељењски старешина, предметни наставници, педагог и директор школе нарочито водиће рачуна о оптерећености ученика обимом и сложености програмских садржаја и захтева, поштујући временску динамику предвиђену распоредом часова.

Директор и педагог вршиће увид у реализацију наставе непосредно у школи посетама часовима по утврђеном плану.

У сврху праћења остваривања плана активности, периодично ће се интервјуисати или анкетирати (у зависности од узраста) узорак ученика, а одељењске старешине ће од родитеља и од

ученика на часу одељењске заједнице прикупљати значајне информације о различитим сегментима образовно-васпитног рада садржаним у Оперативном плану рада, а све у циљу кориговања и унапређивања постојећег плана.

Школа планира континуирану сарадњу и комуникацију са родитељима ученика, путем договорених канала комуникације.

Праћење и вредновање се односи на анализу постигнућа и ефеката васпитно-образовног рада, на праћење ефеката иновантних поступака у настави, на праћење оцењивања, квалитета ученичких постигнућа и њихове примењивости, као и на све предвиђено акционим плановима, што конкретно значи да ћемо се и даље бавити:

- Квалитетом организације рада и руковођења школом,
- Безбедношћу у школи,
- Квалитетом наставног процеса,
- Квалитетом понуђених програма за подршку ученицима у процесу учења,
- Напредовањем, успехом и квалитетом школских постигнућа ученика,
- Подстицањем мотивације ученика,
- Стручном помоћи наставницима у пружању подршке ученицима у процесу учења,
- Подстицањем позитивних ставова и развоју социјалних вештина,
- Неговању позитивних емоција, ставова и вредности,
- Ресурсима,
- Партнерством са родитељима и локалном заједницом,
- Помоћи при избору даљег школовања, обуке или запослења (предходно указујући на значај перманентног образовања),
- Угледом и промоцијом школе.

Мере унапређивања након анализе постигнућа ученика

На основу постигнутих резултата ученика (успеха) током и на крају школске године и на основу постигнућана завршном испиту, као и на основу сагледавања свеопштег стања које се тиче ангажовања ученика за учење, може се констатовати- већ уназад месецима детектован глобални проблем недовољно јаке унутрашње мотивације ученика за учење и стицање знања као таквог- зарад сопствене потребе за знањем, а не због оцене или пуке репродукције наставног градива. У складу са изреченим, неопходно је:

1. Континуирано-свакодневно стимулативно ангажовање сваког наставника у односу на ученика, у складу са стандардима квалитета: настава и учење, постигнућа ученика, подршка ученицима;
2. Континуирано-свакодневно стимулативно ангажовање родитеља у односу на дете;
3. Континуирано-свакодневно стимулативно ангажовање самог ученика у односу на самог себе;

Једино тако се може кренути путем промене. То је дуготрајан, упоран и не увек плононосан посао, али једини који може донети било какав помак у свести ученика.

Анализирањем снага и слабости наше школе, потреба интересних група, позивајући се на евалуциону анализу утврђену самовредновањем и вредновањем школе, издвојило се неколико области које желимо да унапређујемо:

- Подстицање сазнајне мотивације, истраживачког духа, радозналости, односно активног учешћа ученика у настави;

- Развијање унутрашње мотивације код ученика- за учење и стицање знања-(учење мотивисано потребом за знањем, а не искључиво потребом за оценом);
- Формативно оцењивање у смислу редовног проверавања и праћења постигнућа и владања ученика.Садржи повратну информацију и препоруке за даље напредовање;
- Уважавање индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, прилагођавањем наставе индивидуалним могућностима, способностима, интересовањима и потребама;
- Заснованост образовања на интегрисаном наставном програму у којем постоји хоризонтална и вертикална повезаност између наставног градива, с циљем смисленог повезивања и изградње трајних и употребљивих знања и вештина.
- Дефинисање и уједначеност критеријума оцењивања на нивоу школе, разреда и одељења;
- Праћење степена остварености предвиђених исхода за конкретан час;
- Ниво подстицања унутрашње и сазнајне мотивације, истраживачког духа, радозналости, односно активног учешћа ученика у настави: (Степен развијености унутрашње мотивације код ученика-за активно учење;Степен развијености активног учешћа ученика у наставним процесу(часу));
- Постојање повратне информације;
- Квалитет комуникације на релацији: наставник-ученик, ученик- наставник, ученик-ученик;

Примена што већег броја дидактичких принципа:

1. Научност;
2. Рационалност и економичност;
3. Очигледност;
- 4.Поступност и систематичност;
5. Свесна активност;
6. Повезаност наставе са животом;
7. Васпитност;
8. Индивидуализација и диференцијација;
9. Трајност наученог и примена;

- Ниво развијености дискусије током наставног часа;
- Процена нивоа наученог на конкретном наставном часу(процењивање и самопроцењивање);
- Уважавање индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, каои уважавање специфичности сваког одељења понаособ-прилагођавањем наставе могућностима, способностима, интересовањима и потребама;
- Успешност реализације ИОП-а и напредовање ученика који се образују по ИОП-у;

- Увид у наставников оперативни план рада,припрему за час, дневник, педагошке свеске, досијеа и портфолије(наставникове и ученичке);
- Фреквенција смењивања различитих облика наставног рада, метода и средстава;
- Примена савременех аудио-визуелних средстава(мултимедијалне табле и осталих средстава савремене технологије);
- Утврђивање фонда стеченог вокабулара код ученика (ниво културе усменог изражавања);

- Утврђивање квалитета писаног изражавања ученика (увид у писмене задатке, препричане лектуре и сл.);
- Степен остварености задатака часа: 1. Образовних, 2. Развојних (функционалних),

3. Васпитних;

- Неговање на часу- квалитетног и здравог начина живота и рада, указивањем и промовисањем етичких и естетских вредности и прихватљивих животних стилова;
- Заснованост наставног часа на интегрисаном наставном процесу у којем постоји хоризонтална и вертикална повезаност између наставног градива, као и повезаност градива одређеног предмета са градивом осталих сродних предмета, с циљем смисленог повезивања и изградње трајних и употребљивих знања и вештина;

КАКО СТИМУЛИСАТИ ВОЉУ ЗА ЧИТАЊЕМ?

Ко и на који начин може стимулисати децу да читају? Континуирано их подсећати на вишеструке користи од читања:

Читање нас нагони да размишљамо, анализирамо, а тиме да развијамо мишљење, доносећи закључке. Повећава неоспорно вокабулар. Развија нас духовно и ментално. Освежава ум, побољшава концентрацију, чини нас мудријим, отворенијем за нове спознаје. Читањем побољшавамо комуникацију. Читање може да одагна стрес тако што нас бар на неко време може одвести далеко од актуелних проблема. Читање пред спавање омогућава лепши сан. Читањем се не примају само информације и знања, већ оно може стимулисати машту, насмејати нас и расплакати. Покренути наше емоције и самим тим учинити да се осећамо боље. Књиге су стварно искрени пријатељи јер нуде изобиље а не траже ништа за узврат.

Међутим, не може се очекивати да деца читају књиге а да они то не виде код својих родитеља. У породици у којој постоји општа култура куповања књига, читања књига, дискутовања о књигама, гледања филмова који су снимљени према књигама, дакле тамо где постоји навика читања и љубав према читању - извесно је да ће се то усадити и детету, а тамо где све ово није присутно, не може се очекивати ни да код детета постоји, те родитељи који не воле књиге - не могу терањем детета да чита, очекивати да ће у том успети, зато што је овакав приступ и начин - усиљен, наметнут, без љубави, воље и жеље и из њега углавном произилази отпор.

Лични пример нас наставника и родитеља, било да је читање у питању или било шта друго - је најјаче и најделотворније васпитно средство.

Дакле, имамо 3 опције:

1. неодговорно детете и неодговорна одрасла особа,
2. одговорно дете и одговорна одрасла особа и
3. одговорно детете и неодговорна одрасла особе.

Када детектујемо о којој опцији се ради, неопходно је указати родитељу на проблем изаједно са њим и детеом га решавати.

Прелазак из четвртог у пети разред уме да буде пропраћен падом образовних постигнућа. Разлози за то су:

1. Померена доња граница уласка у пубертет и с тим у вези хормонални дисбаланс који утиче на функционисање;
2. Једна учитељица - више наставника;
3. Једна учионица - више учионица;
4. Нови предмети;

5. Различитост наставног процеса и учења-од наставника до наставника;
 6. Неадекватна припремљеност детета од стране родитеља-за пети разред;
 7. Нестабилна образовна основа (квалитет стечених знања);
 8. Радне навике;
 9. Континуитет у учењу;
 10. родитеља у односу на објективне могућности ученика за реализацију.....
- Отежавајућа околност у раду на наставним часовима и у постигнућима који доприносе квалитету-јесте велики број ученика који се образује по ИОП-у. Знатан број деце има дијагностиковане вишеструке дијагнозе. Обезбедили смо за њих подршку дефектолога(логопеда и олигофренолога) на недељном нивоу од неколико часова подршке(14 и 12). Међутим, све то није довољно јер је рад у поменутих случајевима презахтеван и изискује пуно времена, а код куће се неради довољно. При том, шансе за постигнућа су минималне. За само два ученика нам је верификована подршка личног пратиоца. Постоје деца која не напредују али родитељи никако не желе да их изместе у неку од уско-специјализованих установа које би по нашем мишљењу биле делотворније на свеукупни развој ове деце.
 - Рад отежавају и ученици који имају дијагностикован поремећај понашања. Њихова постигнућа су, углавном на ниском нивоу. Известили смо надлежне институције о овом проблему.
 - Такође имамо много деце која долазе из Дома „Споменак“. Са њима се јавља проблем нередовног похађања наставе. Све што је у нашој моћи, чинимо како би могућност осипања свели на минимум. Постигнућа ове деце су из напред наведених разлога минимална. Неки од ове деце чим наврше 15 година мотивишемо на наставак школовања у оквиру Основног образовања одраслих у нашој школи.
 - Наши ђаци су и деца из Сигурне куће, те је искуство у раду са њима веома захтевно и отежавајуће. У овим случајевима нам је најважније да се деци пружи максимална емпатија и од стране наставника и ученика, па тек када се емотивно стабилизују, приступамо планирању образовног дела.

На основу анализе свега горе наведеног, може се констатовати генерално, да ученичка постигнућа могу бити на вишем нивоу и да има места унапређивању. Неопходно је непрестано оснаживање и ученика и њихових родитеља, тако што ће указивати на постојање проблема и у складу са тим тражити конкретна решења, али не изоловано већ тимски (ученик-наставник-родитељ-педагог). Дакле, јасно се морају утврдити појединачне активности и одговорности. Такође је веома важно ученичка и родитељска очекивања учинити објективним у односу на могућности сваког детета понаособ.

У складу са наведеним је планирано да се у оквиру самовредновања управо бавимо НАСТАВОМ И УЧЕЊЕМ, с циљем подизања квалитета и нивоа оставрених резултата.

ВАСПИТНИ РАД СА УЧЕНИЦИМА

Искуство нам говори да ће и у овој школској години као приоритетан задатак бити појачана васпитна функција школе. Васпитни рад у школи ће наћи своје место у програмима рада наставника, одељенских старешина, одељенских заједница, као и стручног сарадника - педагога.

Програм васпитног рада школе обухвата:

- прилагођавање ученика на школу и учешће у школским активностима;
- подстицање личног развоја ученика;
- подстицање и развијање социјалних и емотивних односа;
- развијање комуникативних способности сарадње и конструктивног решавања сукоба;
- формирање етичких и других вредности;
- примену Правилника о понашању ученика, родитеља и наставника;

- примена Програма за заштиту деце од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;
- перманентно информисање деце у виду предавања и саветодавних разговора с циљем заштите од употребе и злоупотребе психоактивних супстанци, алкохола, дувана...; заштите од полно преносивих болести и СИДЕ; указивање на опасности трговине децом и људима....;
- остваривање циљева и задатака васпитног рада кроз наставне предмете;
- остваривање циља и задатака васпитања у раду одељењске заједнице;
- учешће у хуманитарним акцијама;
- учење емпатији(подршка инклузивној деци) и подршци различитости;
- учење одговорности према себи и другима;
- лични пример свих запослених....

4. ОРГАНИЗАЦИЈА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

Место становања ђака путника и свих осталих ученика - образовни ниво родитеља, дефицијентност породица, по одељењима - стоји у документацији директора и секретара школе, и у дневницима рада разредних старешина.

На почетку шк. 2023/2024. године уписано је 384 ученика у 17 одељења, и то девет од 1. до 4. разреда и осам од 5. до 8. разреда. И ове школске године, у свим разредима, сем првог, има по 2 одељења. Уписани су и полазници трећег циклуса циклуса ООО, једно одељење од 15 полазника, док за други циклус још увек нема довољно уписаних полазника како би се формирало одељење.

Образовање би требало да буде засновано на интегрисаном наставном програму у којем постоји хоризонтална и вертикална повезаност између различитих наставних предмета. Потребно је поштовати индивидуалне разлике међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања. Због тога је неопходно да се настава прилагоди индивидуалним карактеристикама, могућностима, потребама и интересовањима ученика чиме ће се испоштовати и начин рада са ученицима који имају сметње у развоју. Она треба да омогући изградњу трајних и употребљивих знања и вештина. Треба да подстиче радозналост, истраживачки дух, сазнајну мотивацију, истрајност, односно активно учешће ученика у настави.

Успостављањем хоризонталне и вертикалне повезаности унутар школског програма избегава се непотребно понављање наставних садржаја, омогућава се да се сродни садржаји из различитих предмета обрађују заједнички, смислено повезују и примењују.

И ове године биће описно оцењивање у првом, док ће се у осталим разредима ученици оцењивати бројчано.

Распоред часова и смене од 01.9.2023.

Млађи ученици ће наставу похађати у две смене. Настава у првој смени почиње у 8, 00 часова, а у другој у 13, 15 часова. Смене се мењају на две недеље. Старији ученици ће наставу похађати само у првој смени са почетком наставе у 8, 00 часова.

Почетак наставе са полазницима основног образовања одраслих планиран је за 17, 00 часова.

Рад у продуженом боравку

Рад у боравку организоваће се у складу са Правилником о ближим условима организовања целодневне наставе и Продуженог боравка.

У школској 2023/24. години рад у продуженом боравку реализоваће се у две групе које ће сачињавати ученици првог и другог разреда, укупно 60 ученика. Рад у боравку почиње у 07, 00 часова, а завршава се када родитељи дођу по децу у поподневној смени, око 17 часова. Једну групу чине ученици првог разреда, а другу ученици другог разреда. Смене се мењају на две недеље.

Начин праћења и вредновања постигнућа ученика

Праћење напредовања, ангажовања, оцењивање и вредновање постигнућа ученика оба циклуса обављаће се континуирано у току непосредног образовно-васпитног рада од првог до осмог разреда.

Праћење напредовања ученика ће се одвијати кроз перманентно уочавање и запажање постигнутих исхода и стандарда постигнућа, као и проверавање постигнутих исхода, односно стандарда постигнућа.

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика је формативно и сумативно и реализује се у складу са Правилником о оцењивању. Постигнућа ученика којима је услед социјалне

ускраћености, сметњи у развоју, тешкоћа у учењу, ризика од раног напуштања школовања и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању оцењују се на основу ангажовања и степена остварености циљева и исхода дефинисаних планом индивидуализације и ИОП-ом. Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања. Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Наставници који реализују наставу и одељењске стрешине воде прописану педагошку документацију и сачињавају редовне кварталне извештаје.

Стручни органи школе ће редовно разматрати достављене извештаје, са којима ће бити упознати и родитељи на нивоу одељења, Савет родитеља, Ученички парламент и Школски одбор.

Додатни ресурси ван школе који се користе (волонтери, спољна подршка...)

Кад год се укаже прилика, укључићемо лица из оних институција у граду и шире, који могу да допринесу квалитету образовно-васпитног рада.

Такође, наша школа ће наставити даљу сарадњу са дефектолозима из ШОСО „Мара Мандић“, Панчево који реализују додатну сервисну подршку ученицима у редовној школи, према договореном распореду и мишљењу Интерресорне комисије. За ученике по ИОП-у, у школи се реализује подршка логопеда и ологофренолога на недељном нивоу у оном броју часова који нам одобре надлежни.

Начин праћења остваривања оперативног плана активности

Наставници су у обавези да израђују дневну припрему за сваки час која је саставни део педагошке документације наставника. Наставници разредне наставе по одељењским већима, односно наставници предметне наставе по одељењским и стручним (предметним) већима периодично ће анализирати реализацију Оперативног плана активности и подносиће усмене извештаје директору школе.

Одељењски старешина, педагог, директор школе и координатори за ЕС дневник- приступом електронском дневнику, пратиће остваривање Оперативног плана активности.

Одељењски старешина ће пратити реализацију часова наставе у складу са распоредом часова и оперативним планом наставника, односно планом наставе и учења у складу са Стручним упутством и пропратним актима, пратити редовност похађања наставе од стране ученика, вредновати развој, напредовање и постигнућа ученика, оцењивање ученика...

Број ученика по одељењима и разредима дат је у следећој табели:

Разр. и одељ.	Дечака	Девојчица	Укупно
1-1	14	8	22
1-2	14	9	23
1-3	13	8	21
2-1	9	10	19
2-2	9	11	20
3-1	14	13	27
3-2	14	11	25
4-1	15	11	26
4-2	14	10	24
1-4.	116	91	207
5-1	14	14	28
5-2	16	8	24
6-1	9	13	22
6-2	9	11	20
7-1	12	12	24
7-2	10	11	21
8-1	9	10	19
8-2	8	11	19
5-8.	87	90	177
1-8.	203	181	384

Правилник о школском календару за основне школе са седиштем на територији аутономне покрајине војводине за школску 2023/2024. годину

На основу члана 185. став 1, а у вези са чланом 28. став 6. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр.: 88/17, 27/18-др. закон, 10/19, 6/20. и 129/2021), члана 15. и 16. став 2., члана 24. став 2. и члана 37. став 4. Покрајинске скупштинске одлуке о покрајинској управи ("Службени лист АП Војводине", бр. 37/14, 54/14-др.одлука, 37/16, 29/17, 24/2019, 66/2020 и 38/2021), покрајински секретар за образовање, прописе, управу и националне мањине-националне заједнице, доноси овај правилник:

Прво полугодиште - 81 (2023.)									Друго полугодиште - 99 (2024.)								
М	ПН	П	У	С	Ч	П	С	Н	М	ПН	П	У	С	Ч	П	С	Н
Септембар 21	1.					1	2	3	Јануар 13	18.	15	16	17	18	19	20	21
	2.	4	5	6	7	8	9	10		19.	22	23	24	25	26	27р	28
	3.	11	12	13	14	15	16	17		20.	29	30	31	1	2	3	4
	4.	18	19	20	21	22	23	24		Фебруар 19	21.	5	6	7	8	9	10
	5.	25	26	27	28	29	30	1	22.		12	13чет	14	15**	16**	17	18
6.	2	3	4	5	6	7	8	23.	19		20	21	22	23	24	25	
Октобар 22	7.	9	10	11	12	13	14	15	24.	26	27	28	29	1	2	3	
	8.	16	17	18	19	20	21	22	Март 19	25.	4	5	6	7	8	9	10
	9.	23	24	25	26кв	27	28	29		26.	11	12	13	14	15	16	17
	10.	30	31	1	2	3	4	5		27.	18	19	20	21	22ПЗ	23ПЗ	24
Новембар 22	11.	6	7	8	9	10	11**	12	28.	25	26	27кв	28	29	30	31	
	12.	13	14	15	16	17	18	19	Април 19		1*	2	3	4	5	6	7
	13.	20	21	22	23	24	25	26		29.	8	9	10	11	12	13*	14
	14.	27	28	29	30	1	2	3		30.	15	16	17	18	19	20*	21
15.	4	5	6	7	8	9	10	31.		22	23	24	25	26	27	28	
Децемб. 16	16.	11	12	13	14	15	16	17	32.	29	30	1**	2**	3*	4*	5*	
	17.	18	19	20	21	22	23	24	Мај 19	33.	6*	7	8	9	10	11	12
										34.	13	14	15	16	17	18	19
								35.		20	21	22	23	24	25	26	
								36.		27	28	29	30	318р	1	2	
									Јун 10	37.	3	4	5	6	7	8	9
								38.		10	11	12	13	14	15	16	
								39.		17зи	18зи	19зи	20	21	22	23	

Наставничко веће је усвојило овај календар на седници одржаној 28.8.2023. године.

Школска година почиње у петак 1.септембра. Наставни дани су подељени у четири квартала, по два у првом и другом полугодишту. Тромесечја се планирају за 26. октобар и 27. март, дакле, по једно у сваком полугодишту, ради анализе и праћења напредовања ученика у савладавању градива.

Прво полугодиште траје од 1. септембра 2023.године до 22. децембра 2023 г. Друго полугодиште траје од 15. јануара 2024. године до 31. маја 2024. године, за ученике VIII разреда, односно до 14. јуна 2024. године за све остале ученике.

Завршни испити су планирани за 17, 18 и 19 јун 2024. године.

РАСПУСТИ: Зимски - 24.12.2022. – 15.01.2023., пролећни 07.04.2023. – 17.04.2023. и летњи 21.06.2023. – 31.08.2023.

Календар значајних активности

- 31. август - Свечани пријем првака
- 01. октобар - Дечија недеља
- 16. новембар - Дан Школе
- 27. јануар - Свети Сава
- 28. јун - Подела сведочанстава ђачких књижица

Подела одељења на наставнике и остала задужења

рб	Презиме и име	Распоред	одељења којима предаје	часова
1.	Абрамовић Јелена	немачки	5-1, 5-2	4
2.	Анђелковић Александра	андрагог	000	33%
3.	Барјактаровић Раде	географије	5-1, 5-2, 6-1, 6-2, 7-2, 8-1, 8-2, гр6-1, гр6-2, чп5-12, мжс7-12, мжс8-12	20
4.	Бисак Золтан	техника	5-1, 5-2, 6-1, 6-2, 7-1, 7-2, 8-1, 8-2	16
5.	Бошковић Маја	српски	5-2, 6-2, 7-2, 8-2, гр8-12	18
6.	Димковић Зорица	ликовно	5-1, 6-2, 7-1, 7-2, 8-1, 8-2, цсв6-2	8
7.	Дробњак Весна	хемија	7-1, 7-2, 8-1, 8-2	8
8.	Ђурђевић Душица	историја	6-1, 7-1, 7-2, 8-1, 8-2	10
9.	Ердељан Олгица	информатика	5-1, 5-2, 6-1, 6-2, 7-1, 7-2, 8-1, 8-2	8
10.	Илић Милица	ликовно	6-1, цсв6-1	2
11.	Јаћимовић Никола	музичко	5-1, 5-2, 6-1, 6-2, 7-1, 7-2, 8-1, 8-2	10
12.	Јовановић Ирена	физика	6-1, 6-2, 7-1, 7-2, 8-1, 8-2	12
13.	Керекеш Мартина	математика	6-1, 6-2, 7-1, 7-2	16
14.	Лазивић Здравка	српски	5-1, 6-1, 7-1, 8-1, гр7-12	18
15.	Миклош Лидија	енглески	2-1, 2-2, 3-1, 3-2, 6-1, 6-2, 7-1, 7-2, 8-1, 8-2	20
16.	Миладиновић Даница	математика	5-1, 5-2, 8-1, 8-2	16
17.	Најдовски Снежана	енглески	5-1, 5-2	4
18.	Новаков Ивана	ликовно	5-2, цсв5-12	3
19.	Пантовић Данијела	историја	5-1, 5-2, 6-2	4
20.	Првулов Драган	физичко	5-1, 5-2, 6-1, 6-2	4
21.	Пурковић Владимир	верско	1-1, 1-12, 2-12, 3-12, 4-12, 5-1, 6-1, 7-1, 8-1	9
22.	Симић Радмила	француски	6-1, 6-2, 7-1, 7-2, 8-1, 8-2	12
23.	Станковић Мејрема	физичко	5-1, 5-2, 6-1, 6-2, 7-1, 7-2, 8-1, 8-2	20

рб	Презиме и име	Распоред	одељења којима предаје	часова
24.	Стојановић Сања	географија	7-1, гр.5-1, гр.5-2	4
25.	Шимрак Милица	енглески	1-1, 1-2, 1-3, 4-1, 4-2	10
26.	Шубоњ Катарина	биологија	5-1, 5-2, 6-1, 6-2, 7-1, 7-2, 8-1, 8-2	16

Одељенске старешине

РБ	Презиме и име	одељење
1.	Васић Виолета	Б1
2.	Анђелковић Биљана	Б2
3.	Мађаров Балог Драгана	11
4.	Ракићић Горица	12
5.	Копривица Ивана	13
6.	Ђерфи Гордана	21
7.	Шукер Весна	22
8.	Стокић Весна	31
9.	Малица Родика	32
10.	Нићифоровић Наташа	41
11.	Величковић Бранка	42
12.	Пантовић Данијела	51
13.	Миладиновић Даница	52
14.	Ђурђевић Душица	61
15.	Шубоњ Катарина	62
16.	Станковић Мејрема	71
17.	Бошковић Маја	72
18.	Димковић Зорица	81
19.	Бисак Золтан	82
20.	Хрнчић Љиљана	000

Распоред наставних и ваннаставних активности

Распоред наставних и ваннаставних активности је сачињен и уписан у дневнике рада сваког одељења. Овај распоред чини саставни део Годишњег програма рада школе.

Екскурзије и настава у природи

Екскурзије, излети, зимовање и летовање као и настава у природи су ваннаставни облици образовно-васпитног рада који се одвија ван школе. Циљ је савлађивање и усвајање дела наставног програма непосредним упознавањем појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа која су у вези са делатношћу школе, као рекреативно-здравствени опоравак ученика.

Задаци који се остварују реализацијом програма ових активности су: проучавање објеката и феномена у природи, уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима; развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика; упознавање начина живота и рада људи појединих крајева; развијање позитивног односа према: националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима, као и схватање значаја здравља и здравих стилова живота; подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја.

Због техничких разлога и услова школе (мали број одељења и ученика у њима) планирамо да организујемо заједничке екскурзије за ученике од 1-2, 3-4. и за ученике од 5-7. разреда.

Екскурзије се планирају примерено узрасту ученика, а избор дестинација на предлог стручних већа врши Савет родитеља. Ове године планирамо екскурзије за:

- млађе ученике првог и другог разреда предложена је једнодневна екскурзија на релацији: Бело Блато, Салаш Лујза, Јоцино језеро
- млађи ученици трећег и четвртог разреда Вршац, Вршачки брег, Манастир Месић, вршачки музеј.
- једнодневна екскурзија за старије ученике (5-7 разреда) – Топола, Оплена и Аранђеловац
- тродневна екскурзија, за ученике осмог разреда – Тара или Златибор

Реализација екскурзије планирана је за пролеће, а за старије ученике одељенске старешине предлажу излет на Чардак. Учитељи и одељенске старешине остају отворени за могућност промене дестинације у договору са родитељима ученика. Реализација екскурзије је предвиђена за мај.

У току октобра, са планинарским друштвом "Јеленак", планиран је једнодневни излет на Чардак. То је већ традиционални излет панчеваца под називом "Боје руја". Увек се одржава почетком октобра.

Реализација наставе у природи на Дивчибарама, за ученике од 1. до 4. разреда, реализоваће се али зависиће од термина које будемо добили од Града.

Ове године планирамо да у априлу угостимо наше пријатеље из словеначких школа „Људски врт“ и „Младика“ из Птуја.

Структура и распоред обавеза наставника и стручних сарадника

На основу члана 136 Закона о основама система образовања и васпитања урађена је структура и распоред обавеза наставника и стручних сарадника у оквиру радне недеље, која је утврђена Годишњим планом рада школске за школску 2023/2024. годину.

Сачињени су табеларни прикази структуре у оквиру 40-то часовне радне недеље за сваког наставника понаособ, као и за стручне сараднике који су саставни део овог плана који се налази у школској документацији.

5. ПРОГРАМИ СТРУЧНИХ, РУКОВОДЕЋИХ И УПРАВНИХ ОРГАНА ШКОЛЕ

5.1. Наставничко веће

ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈ	месец	НОСИЛАЦ
--------------------	-------	---------

ОРГАНИЗАЦИОНИ ПОСЛОВИ		
Анализа организације техничких припрема за почетак школске године	8	директор, педагог
Број и структура одељења	8	директор, педагог
Школски календар и распоред часова	8	директор
Подела предмета наставницима	8	директор
Организација Дана школе	11	орг.одбор
Организовање полагања пријемних и завршних испита	6	Наставничко веће
Организација екскурзија и осталих видова ваннаставних активности	8, 9	Актив учитеља

ПРОГРАМИРАЊЕ РАДА		
Извештај о раду школе за 2023/24. и предлог Годишњег плана рада за 2023/2024. годину	8, 9	директор, педагог
Месечно планирање рада	Током год.	директор, педагог
Планирање ваннаставних активности	8, 9 током год.	педагог

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РАДА		
Извештај о раду школе Извештај директора школе	9	Директор
Анализа резултата на крају класификационих периода	Квартално Током год.	директор, педагог
Остваривање Годишњег плана рада школе	2, 6	Одељ. већа, Струч. Активи, директор, педагог
Реализација циљева задатака из РПШ-аи Акционог плана за самовредновање, АП за заштиту уч.од насиља, АП за проф.оријентацију, као и свих активности планираних Годишњим планом рада	Током године	Стручни актив за РПШ Тим за самовредновање, Тим за ПО, Тим за заштиту, педагог, директор
Праћење реализације циљева и задатака наставних месечних планова	Током године	Стручна већа, Активи и Тимови, педагог, директор
Предлози за избор уџбеника	април	Сви наставници

УНАПРЕЂИВАЊЕ ВАСП. ОБРАЗОВНОГ РАДА		
Опремање учионица дидактичким средствима	Август, септембар	директор
Стручне теме као теоријски оквир за увођење иновација	Септембар февруар	педагог, наставници

Осавремењавање методичког приступа обучавањем наставника за коришћење и примену савремене наставне технике	Током године	наставникТО, информатике, математике, наставнициразредненаставе
--	--------------	---

МОТИВАЦИЈА И СТИМУЛАЦИЈА УЧЕНИКА

Похваљивање ученика за постигнуте резултате	Током године	директор, наставн.разредне наст. предметни наст.
Додела признања на крају школске године	јун	директор, одељ.старешина
Повећање мотивације ученика за самостално стицање знања и вештина мултимедијалним приступом у настави	Током године	Сви наставници, педагог

КАДРОВСКА ПИТАЊА

Анализа кадровских услова рада у школи и мере за унапређење	август, септембар	директор
---	-------------------	----------

АНАЛИТИЧКИ РАД

Упознавање наставника са извршеним анализама и резултатима истраживања (анализе успеха и анкета обављених са ученицима)	август септембар фебруар	педагог, задужени наставници
Праћење реализације постављених циљева и задатака у РПШ-у и у Акционом плану за самовредновање АП за заштиту уч.од насиља, АП за проф.оријентацију	Током године	Стручни актив за РПШ, Стручна већа, Тим за самовредновање, Тим за ПО, Тим за заштиту педагог, директор,

5.2. Одељењска већа

Програми одељењских бвећа су сачињени и налазе се у дневницима рада одељења. Сви заједно чине део укупног Плана рада школе.

Седнице одељењских већа се одржавају на крају класификационих периода са дневним редом: утврђивање успеха и дисциплине ученика, распоред редовне наставе и осталих активности, узроци неуспеха у савлађивању програмских садржаја и примена адекватних мера помоћи, индивидуални рад, подршка деци са посебним потребама, учешће у реализацији РПШ и самовредновања, ваннаставним активностима, у активностима везаним за безбедност ученика, као и у посебним програмима васпитно-образовног рада.

5.3. Састави стручних већа, актива и тимови

На основу члана 130. став 13. Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. Гласник РС" бр.88/2017, 27/2018 др. закон, 10/2019 и 6/2020) и члана 47. став 10. Статута школе, Наставничко веће Основне школе "Ђура Јакшић" у Панчеву на седници одржаној дана 28.8.2023. године донело је О Д Л У К У о именовану чланова већа, актива и тимова који су у овом плану дати табеларно:

Табеларни приказ стручних већа, актива и тимова

рб	2023/24.г. ОШ "Ђура Јакшић" Панчево	Самовредновање	Развојно план. школе (ШО)	Професионални развој	Тим за заштиту, ...	Обезбеђивање квал. и раз. уст.	Међупредметне компетенције	Развој школског програма	Годишњи плана школе	Школски сајт, изглед школе	Завршни испит и проф. ориј.	Инклузивно образовање	ОО одраслих	Веће разредне наставе	Веће природних наука	Веће друштвених наука	Веће вештина	Педагошки колегијум
1.	Абрамовић Јелена															*		
2.	Барјактаровић Раде	*			*										*			
3.	Бисак Золтан		*		*					*	КЗ		*		*			*
4.	Бошковић Маја				*	*						*				КЗ		*
5.	Димковић Зорица						*			*	*						КЗ	*
6.	Дробњак Весна	*										*			*			
7.	Ђурђевић Душица			*								*				*		
8.	Ердељан Олгица				*				*	*					*			
9.	Илић Милица									*							*	
10.	Јаћимовић Никола						*										*	
11.	Јовановић Ирена					КЗ							*		*			*
12.	Керекеш Мартина	*						*							*			
13.	Лазич Здравка						*	*								*		
14.	Миклош Лидија					*				*		*				*		
15.	Миладиновић Даница			*		*				*		*			КЗ			*
16.	Најдовски Снежана			КЗ									*			*		*
17.	Новаков Ивана						*			*							*	
18.	Пантовић Данијела			*								*				*		
19.	Првулов Драган						*										*	
20.	Пурковић Владимир	*			*													
21.	Симић Радмила			*												*		
22.	Станковић Мејрема	КЗ			*							*	*				*	*
23.	Стојановић Сања					*							*		*			
24.	Шимрак Милица	*	*													*		
25.	Шубоњ Катарина		З				*			КЗ			*		*			
26.	Мађаров Б. Драгана		*									КЗ		*				*
27.	Ракичић Горица						*					*		*				
28.	Ђерфи Гордана		*	*		КЗ								*				*
29.	Шукер Весна	*												*				
30.	Стокић Весна		*				*					*		*				
31.	Малица Родика	*						КЗ	*			*		*				*
32.	Нићифоровић Наташа						*				*	*		*				
33.	Величковић Бранка				*	*		*			*			К				*
34.	Васић Виолета				*				*					З				
35.	Анђелковић Биљана						*							*				
36.	Копривица Ивана			*				КЗ						*				
37.	Капор Јасна	*	*		КЗ			*	*			*						КЗ
38.	Анђелковић Александра		*						*		*		КЗ					*
39.	Зарубица Алиса								*							*		

рб	2023/24.г. ОШ "Ђура Јакшић" Панчево	Самовредновање	Развојно план. школе (ШО)	Професионални развој	Тим за заштиту, ...	Обезбеђивање квал. и раз. уст.	Међупредметне компетенције	Развој школског програма	Годишњи плана школе	Школски сајт, изглед школе	Завршни испит и проф. ориј.	Инклузивно образовање	ОО одраслих	Веће разредне наставе	Веће природних наука	Веће друштвених наука	Веће вештина	Педагошки колегијум	
40.	Миладиновић Маја				*	*		*	*		*								
41.	Боканић Горан	*	К					*	*	*	*							*	
42.	Зиндовић Невена - лог.											*							
43.	Ана Антов Р. - олигофр.											*							
44.	ШО Снежана Рашковић		*																
45.	СР Биљана М. Крнета	*																	
46.	СР Мирјана Шимшић		*																
47.	СР Маја Милутиновић				*														
48.	СР Александра Николић					*													
49.	Крнета Андреа, 8-2	*	*		*	*				*									
50.	Стајчић Нађа, 8-2	*	*		*	*				*									
51.	Митровић Данијела, срп												*						
52.	Хрнчић Љиљана, ист												*						
53.	Бојанић Марина, матем												*						
54.	Веселиновић Милош, род									*									

К - координатор, З - записничар

Ученички парламент ће водити Золтан Бисак а за Летопис школе ће бити задужена Данијела Пантовић.

Планира се реализација најмање по 4 састанака у оквиру Стручних већа, Актива и Тимова

5.4. Педагошки колегијум

месец	активности	носиоци
Септембар-октобар	<p>Разматрање Извештаја о раду школе за школску 2022/2023. годину</p> <p>Разматрање Предлога Годишњег плана рада школе за школ. 2023/2024. годину са неопходним елементима за организацију и реализацију образовно-васпитног рада са ученицима</p> <p>Разматрање Предлога Анекса Школског програма и разматрање новина у реализацији Школског програма</p> <p>Разматрање распореда редовне наставе и изборних предмета</p> <p>Разматрање распореда контролних и писмених задатака</p> <p>Разматрање распореда додатне, допунске и припремне наставе</p> <p>Разматрање и праћење остваривања Развојног плана школе</p> <p>Разматрање предлога плана Самовредновања</p> <p>Разматрање предлога плана Професионалне оријентације</p> <p>Разматрање предлога плана Тима за заштиту од днзз</p> <p>Разматрање предлога плана тим за инклузивно образовање</p> <p>Инклузија – доношење (верификација) ИОП-а за ученика којем је потребна додатна образовна подршка, на предлог ТИО</p> <p>Разматрање плана сарадње школе са органима јединице локалне самоуправе</p> <p>Разматрање предлога плана стручног усавршавања изван и унутар школе</p> <p>Организовање педагошко-инструктивног увида и надзора и разматрање предлога плана посете часовима</p>	сви чланови колегијума
новембар-децембар	<p>Праћење реализације инклузивног образовања и праћење пружања додатне подршке ученицима и рада тимова за пружање додатне подршке ученицима на крају првог полугодишта</p> <p>Анализа реализованог педагошко-инструктивног увида кроз посете часовима, са предлозима мера за унапређивање и усавршавање наставника и стручних сарадника</p> <p>Разматрање квалитета реализације образовно-васпитног процеса и педагошке праксе, реализације угледних часова, а на основу анализе посете часовима, као и разматрање остварености образовних исхода и постигнућа ученика</p> <p>Извештај о стручном усавршавању запослених током првог полугодишта</p> <p>Разматрање реализованих активности на плану професионалне оријентације ученика</p> <p>Реализација школских програма и пројеката у циљу унапређивања школе</p>	сви чланови колегијума
Јануар-март	<p>Мере за унапређивање васпитно-образовног рада у другом полугодишту</p> <p>Разматрање полугодишњег извештаја о раду школе као и извештају о напредовању и владању ученика на крају првог полугодишта</p> <p>Рад школских тимова – разматрање полугодишњег извештатаја и предлози мера за унапређивање рада тимова</p> <p>Подршка праћењу и напредовању постигнућа ученика, разматрање организације предстојећих такмичења</p> <p>Анализа и промовисање постигнуће ученика на такмичењима</p> <p>Праћење остваривања Школског програма, Годишњег плана рада школе, РПШ, самовредновања</p> <p>Разматрање и праћење реализације инклузивног образовања, на основу извештаја ТИО</p>	сви чланови колегијума

месец	активности	носиоци
	<p>Разматрање реализације програма заштите од ДНЗЗ, као и ефеката васпитног, појачаног васпитног рада са ученицима, стручним радом одељењског старешине, одељењских већа, стручне службе и тимова, уз активно учешће родитеља/ других законских заступника ученика, са давањем</p> <p>Предлагање мера за јединствен и усклађен рад са ученицима у процесу образовања и васпитања</p> <p>Разматрање сарадње са родитељима и органима јединице локалне самоуправе</p> <p>Припремне активности и реализације спољашњег вредновања квалитета рада школе</p> <p>Подршка у реализацији предписних активности око промоције школе и уписа будућих ђака првака</p> <p>Подршка у активностима промовисања квалитета рада наше школе, организовања Дана школе, хуманитарних и других ваннаставних активности</p>	
Април-мај	<p>Анализа и промовисање постигнуће ученика на такмичењима</p> <p>Разматрање и праћење реализације инклузивног образовања, на основу извештаја ТИО</p> <p>Подршка у реализацији активности уписа будућих ђака првака</p>	сви чланови колегијума
Јун-август	<p>Разматрање квалитета образовно-васпитног рада са ученицима, остварености образовних исхода и постигнућа ученика на крају школ. 2023/2024. године</p> <p>Праћење остваривања Школског програма као и свих осталих Планава и Програма рада у школи</p> <p>Разматрање резултата самовредновања током школ. 2023/2024. године и пресек самовредновања од 2018-2023. године, као основ за израду новог Развојног плана школе</p> <p>Активности у оквиру развојног планирања и евалуације остварености досадашњих развојних циљева, као и разматрање предлога циљева развоја школе за наредни период</p> <p>Праћење резултата и постигнућа ученика на Завршном испиту</p> <p>Разматрање вредновања резултата рада наставника и стручних сарадника у школ. 2023/2024. години</p> <p>Давање предлога за унапређивање квалитета образовно-васпитног рада и педагошке праксе, као и стручног усавршавања у наредној школској години</p> <p>Разматрање квалитета сарадње и тимског рада унутар школе, као и сарадње са родитељима, медијима и представницима локалне самоуправе у циљу унапређивања етоса и маркетинга школе</p> <p>Учешће у изради годишњег Извештаја о раду школе за школ. 2023/2024. годину</p>	сви чланови колегијума

5.5. Стручног већа разредне наставе

У табели која следи биће изложен Годишњи план рада Стручног већа разредне наставе. Планира се око 6 састанака у школ. 2023/24. години

С обзиром на чињеницу да су у реализацији истог, укључени равноправно сви чланови, у табели где су места остала непопуњена (колона носиоци)-значи да је у питању ангажованост свих чланова.

Месец	Програмски садржаји	Носиоци
Септембар- октобар	<p>Разматрање Извештаја о раду школе за школску 2022/2023. годину</p> <p>Разматрање Предлога Годишњег плана рада школе за школ. 2023/2024. годину са неопходним елементима за организацију и реализацију образовно-васпитног рада са ученицима</p> <p>Разматрање Предлога Анекса Школског програма и разматрање новина у реализацији Школског програма</p> <p>Разматрање распореда редовне наставе и изборних предмета</p> <p>Разматрање распореда контролних и писмених задатака</p> <p>Разматрање распореда додатне, допунске и припремне наставе</p> <p>Разматрање и праћење остваривања Развојног плана школе</p> <p>Разматрање предлога плана Самовредновања</p> <p>Разматрање предлога плана Професионалне оријентације</p> <p>Разматрање предлога плана Тима за заштиту од днзз</p> <p>Разматрање предлога плана тим за инклузивно образовање</p> <p>Инклузија – доношење (верификација) ИОП-а за ученика којем је потребна додатна образовна подршка, на предлог ТИО</p> <p>Разматрање плана сарадње школе са органима јединице локалне самоуправе</p> <p>Разматрање предлога плана стручног усавршавања изван и унутар школе</p> <p>Организовање педагошко-инструктивног увида и надзора и разматрање предлога плана посете часовима</p>	сви чланови колегијума
новембар- децембар	<p>Праћење реализације инклузивног образовања и праћење пружања додатне подршке ученицима и рада тимова за пружање додатне подршке ученицима на крају првог полугодишта</p> <p>Анализа реализованог педагошко-инструктивног увида кроз посете часовима, са предлозима мера за унапређивање и усавршавање наставника и стручних сарадника</p> <p>Разматрање квалитета реализације образовно-васпитног процеса и педагошке праксе, реализације угледних часова, а на основу анализе посете часовима, као и разматрање остварености образовних исхода и постигнућа ученика</p> <p>Извештај о стручном усавршавању запослених током првог полугодишта</p> <p>Разматрање реализованих активности на плану професионалне оријентације ученика</p> <p>Реализација школских програма и пројеката у циљу унапређивања школе</p>	сви чланови колегијума
Јануар- март	<p>Мере за унапређивање васпитно-образовног рада у другом полугодишту</p> <p>Разматрање полугодишњег извештаја о раду школе као и извештају о напредовању и владању ученика на крају првог полугодишта</p> <p>Рад школских тимова – разматрање полугодишњег извештаја и предлози мера за унапређивање рада тимова</p> <p>Подршка праћењу и напредовању постигнућа ученика, разматрање организације предстојећих такмичења</p> <p>Анализа и промовисање постигнуће ученика на такмичењима</p> <p>Праћење остваривања Школског програма, Годишњег плана рада школе, РПШ, самовредновања</p>	сви чланови колегијума

Месец	Програмски садржаји	Носиоци
	<p>Разматрање и праћење реализације инклузивног образовања, на основу извештаја ТИО</p> <p>Разматрање реализације програма заштите од ДНЗЗ, као и ефеката васпитног, појачаног васпитног рада са ученицима, стручним радом одељењског старешине, одељењских већа, стручне службе и тимова, уз активно учешће родитеља/ других законских заступника ученика, са давањем</p> <p>Предлагање мера за јединствен и усклађен рад са ученицима у процесу образовања и васпитања</p> <p>Разматрање сарадње са родитељима и органима јединице локалне самоуправе</p> <p>Припремне активности и реализације спољашњег вредновања квалитета рада школе</p> <p>Подршка у реализацији предуписних активности око промоције школе и уписа будућих ђака првака</p> <p>Подршка у активностима промовисања квалитета рада наше школе, организовања Дана школе, хуманитарних и других ваннаставних активности</p>	
Април-мај	<p>Анализа и промовисање постигнуће ученика на такмичењима</p> <p>Разматрање и праћење реализације инклузивног образовања, на основу извештаја ТИО</p> <p>Подршка у реализацији активности уписа будућих ђака првака</p>	сви чланови колегијума
Јун-август	<p>Разматрање квалитета образовно-васпитног рада са ученицима, остварености образовних исхода и постигнућа ученика на крају школ. 2023/2024. године</p> <p>Праћење остваривања Школског програма као и свих осталих Планава и Програма рада у школи</p> <p>Разматрање резултата самовредновања током школ. 2023/2024. године и пресек самовредновања од 2018-2023. године, као основ за израду новог Развојног плана школе</p> <p>Активности у оквиру развојног планирања и евалуације остварености досадашњих развојних циљева, као и разматарње предлога циљева развоја школе за наредни период</p> <p>Праћење резултата и постигнућа ученика на Завршном испиту</p> <p>Разматрање вредновања резултата рада наставника и стручних сарадника у школ. 2023/2024. години</p> <p>Давање предлога за унапређивање квалитета образовно-васпитног рада и педагошке праксе, као и стручног усавршавања у наредној школској години</p> <p>Разматрање квалитета сарадње и тимског рада унутар школе, као и сарадње са родитељима, медијима и представницима локалне самоуправе у циљу унапређивања етоса и маркетинга школе</p> <p>Учешће у изради годишњег Извештаја о раду школе за школ. 2023/2024. годину</p>	сви чланови колегијума

5.6. Стручно веће природних наука

Месец	ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈ	НОСИОЦИ
I КВАРТАЛ - септембар, октобар	<p>Конституисање већа</p> <p>Избор руководиоца актива и подела задужења</p> <p>Доношење плана рада актива</p> <p>План набавке потребних наставних средстава</p> <p>Искуства примене појединих облика активне наставе</p> <p>Месечно оперативно планирање наставе</p> <p>Извештај о реализацији самовредновања у предходној школској години и планирање кљ.обл. које ће се самовредновати у текућој шк.год.</p> <p>Извештај о реализацији активности у предходној шк.год.планираних РПШ-ом и планирање приоритетних области које ће бити интезивирани и третиране РПШ</p> <p>Сређивање података о досадашњим облицима стручног усавршавања-Извештај о реализацији стручног усавршавања у предходној школској години и планирање стручног усавршавања у школи и ван ње за шк.2023/24. годину</p> <p>Договор са заинтересованим ученицима о раду секција, допунске, додатне и припремне наставе</p>	Сви чланови већа
II КВАРТАЛ новембар, децембар, јануар	<p>Облици индивидуализације наставног процеса</p> <p>Поступи и начини проверавања и оцењивања ученика</p> <p>Анализа примене облика активне наставе и присутност таквих облика рада у плановима наставника</p> <p>Садржаји и методе рада на часовима допунске наставе</p> <p>Припрема програма за обележавање Дана школе (из области природних наука)</p> <p>Изложба пераријума и инсектаријума</p> <p>Сајам науке у Београду</p> <p>Материјал за рад са даровитим ученицима</p> <p>Организација и учешће на такмичењима</p> <p>Анализа успеха ученика на крају првог полугодишта</p>	Сви чланови већа Д.Миладиновић М. Керекеш В. Дробњак, К.Шубоњ
III КВАРТАЛ фебруар, март, април	<p>Презентација ученичких радова о научницима</p> <p>Припреме за такмичења и организација школских такмичења из предмета природних наука</p> <p>Потребе ученика за индивидуалним радом на часовима математике и физике</p> <p>Математички листови и њихово коришћење у настави</p> <p>Рад са даровитим ученицима</p> <p>Евалуација часова на којима се примењују дидактичке иновације</p> <p>Организација и учешће на такмичењима</p> <p>Обележавање Дана планете Земље 22.4</p> <p>Предлози за избор уџбеника</p>	Наставници: информатике, биологије, хемије Чланови већа природних наука наставници географије, хемије, физике математике, биологије и ТиТ наставница биологије

Месец	ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈ	НОСИОЦИ
IV КВАРТАЛ мај, јун	<p>Разматрање понуде уџбеника</p> <p>-Посета: Ботаничкој башти и Зооврту у Београду, Народној башти у Панчеву</p> <p>Изложба цвећа</p> <p>Анализа реализације наставних планова</p> <p>-Обележавање Дана заштите животне средине 5.јун</p> <p>Припрема ученика за завршни испит (комплетна припрема из свих предмета)</p> <p>Учешће у организацији поправних испита за август</p> <p>Извештај о реализацији самовредновања</p> <p>Извештај о реализацији активности планираних РПШ</p> <p>Извештај о реализацији стручног усавршавања</p> <p>Разматрање извештаја о раду актива природних наука(анализе и сугестије)</p>	<p>наст. биологије заинтересовани наставници</p> <p>Сви чланови већа,</p> <p>наст. биологије</p> <p>Сви чланови већа (по потреби),</p> <p>Сви чланови већа</p>

Начин праћења реализације свих горе поменутих активности је путем анализе резултата, начина рада, кроз размену искуства, што на састанцима већа, што кроз непосредно праћење

Додатне информације:

а) На почетку школске године биће спроведена иницијална тестирања ради утврђивања почетног нивоа знања. Тестови се не оцењују, већ се користе за планирање наставе у овој школској години. б) Такмичења- избор ученика за такмичења извршиће предметни наставници у складу са жељама и интересовањима ученика.

в) Договор о броју састанака и времену одржавања- Договорено је шест састанка актива природних наука- у септембру, новембру, децембру, марту, јуну и августу ове школске године

г) План стручног усавршавања се налази у Годишњем плану школе, а у оквиру њега и планирани угледни часови.

5.7. Стручно веће друштвених наука

Месец	ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈ	НОСИОЦИ
I КВАРТАЛ септембар, октобар	<p>Израда и усвајање годишњег програма</p> <p>Извештај о реализацији самовредновања у предходној школској години и планирање кљ.обл. које ће се самовредновати у текућој шк.год.</p> <p>Извештај о реализацији активности у предходној шк.год.планираних РПШ-ом и планирање приоритетних области у текућој шк.год.</p> <p>Месечно оперативно планирање наставе</p> <p>Утврђивање распореда писмених задатака</p> <p>Сређивање података о досадашњим облицима стручног усавршавања-Извештај о реализацији стручног усавршавања у предходној школској години и планирање стручног усавршавања у школи и ван ње за шк.2023/2024. годину</p> <p>Потребе за новим наставним средствима и план набавке</p> <p>Уједначавање критеријума оцењивања</p> <p>Критеријуми за избор даровитих ученика за додатни рад</p> <p>Планирање рада са ученицимапо ИОП-у</p> <p>Планирање рада са у договору са логопедом, олигофренологом и реедукатором психомоторике</p> <p>Рад са даровитим ученицима</p> <p>Договор око обележавања Дечје недеље</p>	<p>сви чланови већа</p> <p>М.Шимрак, С.Најдоски, Р.Симић, М.Бошковић, З.Лазић</p>
II КВАРТАЛ новембар, децембар, јануар	<p>Подела оквирних задужења за прославу Дана школе</p> <p>Неговање и вредновање културе усменог и писменог изражавања</p> <p>Евалуација часова на којима се примењују дидактичке иновације</p> <p>Анализа рада у првом полугодишту</p> <p>ИОП-резултати-анализа</p> <p>Стручно усавршавање наставника</p> <p>Обележавање Св. Саве- школске славе</p> <p>Анализа стања библиотечког фонда</p>	<p>Сви чланови већа</p> <p>М. Бошковић, З. Лазић, Л.Миклош, М. Шимрак, С.Најдоски З. Лазић, Д.Ђурђевић, Д.Пантовић, Р.Симић, М. Бошковић, Алиса Зарубица</p>
III КВАРТАЛ фебруар, март	<p>Утврђивање списка уџбеника за наредну школску годину</p> <p>Организовање огледних часова и анализа истих</p> <p>Анализе рада секција</p> <p>Анализе рада са даровитим ученицима</p> <p>Организација и учешће на такмичењима</p> <p>Посета Заводу за заштиту природе Србије : Ботаничка башта и Милошев конак</p>	<p>Сви чланови већа</p> <p>К.Шубоњ Д.Ђурђевић, Д.Пантовић,</p>

Месец	ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈ	НОСИОЦИ
IV КВАРТАЛ април, мај, јун	<p>Разматрање понуде уџбеника Анализа резултата постигнутих на такмичењима Анализа ефеката допунске и додатне наставе и слободних активности Анализа реализације наставних садржаја ИОП-резултати Припремна настава за ученике VIII разреда Досадашњи рад већа Анализа успеха на крају школске год. Извештај о реализацији самовредновања Извештај о реализацији активности планираних РПШ-ом Извештај о реализацији стручног усавршавања Месечно оперативно планирање наставе Утврђивање распореда писмених задатака Сугестије за даљи рад актива Учешће у организацији поправних испита за август Извештај о раду већа Предлози за избор уџбеника</p>	<p>М. Бошковић, З. Лазић,</p> <p>Сви чланови већа</p>
Школска 2023/24. година Начин праћења реализац.	<p>Основни начин праћења реализације програма Већа одвија се кроз редовне састанке чланова (најмање једном у кварталу), када се анализирају рад и резултати у периоду од последњег састанка; По договору и потреби , наставници сродних предмета се посећују на часовима, анализирају своје поступке, приступ раду и пружају конкретне сугестије; Председник већа ће скупљати извештаје колегиница или бележити усменим путем пренете информације како би наредна анализа била темељна и веродостојна.</p>	<p>Сви чланови већа</p>

5.8. Стручно већа вештина

Месец	ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈ	НОСИОЦИ
септембар, октобар	Конституисањеактива Извештај о реализацији самовредновања у предходној школској години и планирање кљ.обл. које ће се самовредновати у текућој шк.год. Извештај о реализацији активности у предходној шк.год.планираних РПШ-ом и планирање приоритетних области које ће бити интезивирани и третиране РПШ(2023-2024.). Сређивање података о досадашњим облицима стручног усавршавања-Извештај о реализацији стручног усавршавања у предходној школској години и планирање стручног усавршавања у школи и ван ње за шк.2023/2024. годину Усвајање годишњих програма Програм за пријем првака Набавка и коришћење наставних средстава и дидактичког материјала „Најбржиосновац“, Јесењи крос, Веслачка регата, Рад секција, Избор ученика за додатни рад	Сви чланови, Н. Јаћимовић, М.Станковић, Д.Првулов З.Димковић, И.Новаков М.Илић
новембар, децембар	Припрема програма за Дан школе Приредба поводом Дана школе Изложба ученичких радова за Дан школе и Нове године Учешће на конкурсима Ликовни конкурси Општинско такмичење – рукомет и одбојка Турнир у мини-рукомету	Н. Јаћимовић, З.Димковић, И.Новаков, М.Илић, М.Станковић Д.Првулов
јануар, фебруар	Договор за прославу школске славе Св. Саве, музичка приредба, изложба тематских радова Школска слава Св. Сава Зимски семинари за наставнике Општинско такмичење у фудбалу Припреме за школско и општинско такмичење у шаху (сарадња са шаховским клубом Аљехин)	Н. Јаћимовић, З.Рајковић, М.Станковић, Д.Првулов
март, април	Приредба нижих разреда поводом 8. марта Припреме и учешће на такмичењима и смотрама Дечјег стваралаштва Поставка најбољих радова Ускршњи турнир у малом фудбалу за ученике од 5-8. разреда (5. и 6.; 7.и 8. разред) Предлози за избор уџбеника	Сви чланови, З.Рајковић, И.Новаков, М.Илић М.Станковић, Д.Првулов
мај, јун	Израда радова за ликовне конкурсе Оцене вештина ученика на крају другог полугодишта Извештај о реализацији самовредновања Извештај о реализацији активности планираних РПШ Извештај о реализацији стручног усавршавања Подела задужења за следећу школску годину Сугестије за даљи рад актива Турнир у мини-рукомету за ученике 5. и 6. Разреда	З.Димковић, И.Новаков, М.Илић, Сви чланови већа, М.Станковић,

Месец	ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈ	НОСИОЦИ
Школска 2023/24. година Начин праћења реализације	Начин праћења реализације је кроз састанке Већа, анализом постигнутих резултата, начина рада кроз размену искустава чланова, редовним одржавањем састанака Већа и вођењем записника	Сви чланови већа

5.9. Тим за самовредновање

На основу Смерница Министарства просвете добијених пред почетак школске године, ове године вредноваће се следеће кључне области:

- 4. Подршка ученицима и
- 5. ЕТОС.

Подручја која ћемо вредновати су:

- 4.1. Брига о ученицима
- 4.2. Подршка учењу
- 4.3. Лични и социјални развој

- 5.1. Углед и промоција школе
- 5.2. Атмосфера и међуљудски односи

Показатељи су:

- 4.1.1. Безбедност и сигурност ученика у школи
- 4.1.2. Праћење физичког, здравственог и емоционалног стања и социјалних потреба ученика
- 4.2.1. Квалитет понуђених програма за подршку ученицима у процесу учења
- 4.2.2. Напредовање и успех ученика
- 4.2.3. Стручна помоћ наставницима у пружању подршке ученицима у процесу учења
- 4.3.1. Подстицање позитивних ставова и развој социјалних вештина
- 5.1.1. Углед и обележја школе
- 5.1.2. Очекивања и промоција успешности
- 5.1.3. Култура понашања
- 5.2.1. Поштовање личности
- 5.2.2. Једнакост и правичност
- 5.2.3. Естетско и функционално уређење школског простора

Инструменти који ће се користити:

Протокол за посматрање и вредновање тока и реализације часа;

- Упитник;
- Анкета;
- Разговори (групни, индивидуални);
- Непосредан увид;

Инструменти за самовредновање ће бити упитници и скале процене за ученике, наставнике родитеље. Носиоци активности наведених у Акционом плану ће бити чланови Тима са својим подтимовима које чине наставници разредне и предметне наставе. Сматрамо да је укљученост већег броја људи неопходна, нарочито при квантитативној обради података и када је кључна област преобимна, нарочито ако се раде две области, што је сада случај.

Процес самовредновања ће укључити:

- Ученике (од 4.-8. разреда); Родитеље ученика од 4.-8. разреда;
- Наставнике (наст. раз.наст. и предм.наст.);

Извори доказа :

- Синхронизованост између општег успеха и постигнућа на завршном испиту;
- Резултати ученика на такмичењима;
- Извештаји о успеху ученика на Одељењском, Наставничком и Стручним већима, Ученичког парламента, са ЧОС-а;
- Постигнућа на пријемном и завршном испиту;
- Мотивација за учење;

За **квалитет понуђених програма за подршку ученицима у процесу учења**- План подршке ученицима у процесу учења; Планови рада наставника;Извештаји о реализацији свих активности;

За **напредовање и успех ученика**- Белешке наставника о напредовању ученика; Записници са састанака Стручних већа и Актива; Процедура за идентификовање ученика са посебним потребама и ИОП; Евиденција о похваљивању и стимулисању постигнућа ученика;

За **стручну помоћ наставника**-Евиденција организовања консултативне наставе, Евиденција ангажовања стручњака изван школе,
Начин праћења реализације:
Записници тима
Извештавање

Критеријум успеха:

- Постојање присутности већине параметара наведених у Правилнику о стандардима квалитета рада установе („Службени гласник РС - Просветни гласник“, број 14/18) процењених најмање оценом квалитета 3

5.10. Тим за обезбеђивање квалитета и развоја

Време реализације	Активности / теме	Начин реализације	Носиоци реализације
Септембар	- УсвајањеПланаРадаТима – до 15.септембра - РазматрањеИзвештаја о реализацији плана рада школе за школску 2022/23. годину - РазматрањеостваривањаШколскогпрограма школешколску 2022/223.годину - Анализа и разматрањеРазвојногплана - АнализаусклађеностирадаСтручнихвећа,Тимова и АктиваШколе	анализа, дискусија, сугестија	Чланови Тима
Јануар	- Анализареализацијенаставе у токупрвог полугодишта 2023./24.године - АнализарадаСтручнихвећа , Тимова и Актива Школе у токупрвогполугодишта - АнализаИзвештаја о обављеномредовном годишњеминспекцијскомпрегледу	анализа дискусија извештај анализа, дискусија	Чланови Тима

Време реализације	Активности / теме	Начин реализације	Носиоци реализације
	<ul style="list-style-type: none"> - Сагледавања стања окупања ученика и деловања у смислу задржавања истих - Праћење примене прописа у обезбеђивању квалитета и развоја школе - Анализа Извештаја о реализацији Школског развојног плана - Анализа Извештаја о раду директора у првом полуугодишту 		
Јун	<ul style="list-style-type: none"> - Анализа постигнућа ученика у току наставне 2023./24. године (годишњи испити, такмичења...) - Анализа реализације наставе - Разматрање стручног савршавања наставника у току школске године и могућност стицања звања наставника и стручног сарадника - Давање сугестија за даља стручна савршавања наставника на основу Извештаја о сталном стручном савршавању - Анализа остварених активности везаних за Самовредновање школе у току школске 2023./24. године - Сагледавања стања окупања ученика и деловања у смислу задржавања истих 	анализа дискусија сугестија	Чланови Тима
Август	<ul style="list-style-type: none"> - Давање смерница и сугестија за израду Годишњег плана рада школе за школску 2024/2025. годину - Давање смерница у планирању спровођења поступка Самовредновања за школску 2023./24. годину. - Разматрање Извештаја о реализацији Школског развојног плана за школску 2023./24. годину) и предлог Анекса ШРП-а за наредну школску годину уколико се укаже потреба - Анализа Записника, Извештаја и Плана стручних већа и актива - Давање сугестија за стицање звања наставника и стручног сарадника. - Разматрање припремљености школе за наредну школску годину - Израда извештаја о раду Тима за школску 2023./24. годину. 	анализа, дискусија, сугестија извештај	Чланови Тима

5.11. Тим за развој међупредметних компетенција и предузетништва

Међупредметне компетенције су комбинација интегрисаних знања, вештина и ставова који су потребни свакој особи за лично испуњење и развој, друштвено укључивање и запошљавање - ПРИПРЕМА ЗА ЖИВОТ.

Опште међупредметне компетенције заснивају се на кључним компетенцијама, развијају се кроз наставу свих предмета, применљиве су у различитим ситуацијама и контекстима при решавању различитих проблема и задатака, неопходне су у свим ученицима за лично остварење и развој, као и укључивање у друштвене токове и запошљавање и чине основу за целоживотно учење.

Оријентација ка општим и међупредметним компетенцијама доприноси динамичнијем и ангажованијем комбиновању знања, вештина и ставова значајних за различите реалне контексте који захтевају њихову функционалну примену. То се постиже сарадњом и координацијом активности више наставника, тј. предмета, и иновирањем начина рада на часу. У односу на предметне компетенције, међупредметне компетенције представљају корак више у разумевању градива и примени наученог, а одговорност за њихово развијање носе сви наставници и школски предмети. Због тога развијање општих и међупредметних компетенција захтева заједничко планирање на нивоу школских тимова, примену интерактивних и активних облика учења, као и већу аутономију школе и наставника у реализацији образовних исхода.

На сваком часу је могуће развијати међупредметне компетенције, уколико се:

- ученици стављају у ситуације које траже истовремену употребу предметних и међупредметних компетенција;
- од ученика захтевају активности истраживања и стварања нових продуката;
- створи баланс између индивидуалних и групних активности, тако да се развије лична одговорност према обавезама и користе потенцијали групе;
- ученици упућују на активно и конструктивно учествовање у животу локалне заједнице, подстичу да иницирају хуманитарне активности и оне активности које доприносе подизању квалитета живота и солидарности у локалној заједници.

Питање компетенција у образовању тренутно представља једну од најважнијих и најживљих тема, и на глобалном и на националном нивоу. Разлог за то лежи у карактеристикама савременог друштва које од појединца очекује висок ниво знања, способност решавања проблема, смисао за сарадњу и рад у тиму и одговоран однос према себи, другима и околини.

Од савременог човека се тражи да стручно, активно, одговорно и компетентно испуњава професионалне захтеве и решава проблеме. Савремено образовање мора поредакадемских и стручних знања и вештина да обезбеди развој развој кључних компетенција. Једна од дефиниција одређује компетенције као унутрашњи капацитет појединца који је потребно исказати да би се извршиле сложене активности. Структуру компетенције чине знања, вештине, ставови, вредности и рефлексије који су препознати као кључни елементи за иновативни и продуктивни развој сваког појединца.

Овако схваћене компетенције излазе из оквира традиционалних школских предмета и огледају се у динамичнијем и ангажованијем комбиновању знања, вештина и ставова релевантних за различите образовне контексте који захтевају њихову функционалну примену. Оријентација образовног процеса ка кључним компетенцијама не значи увођење нових предмета, нити додатних часова посвећених одређеној компетенцији.

Основна промена се постиже сарадњом и координацијом активности више наставника, односно предмета и иновирањем начина рада на часу. Сваки час је прилика да саради и на кључним компетенцијама, а то се постиже стављањем ученика у ситуације које траже да интегришу знања, повезују садржаје из различитих области и личног искуства и примењују већ научено. Користимо ученичку радозналост и новину коју сарадничка наставанеминовно доноси да се активирају стечена знања и усмере ка развијању планираних кључних компетенција.

Од ученика се очекује да примењују (употребљавају) знања у новим и различитим ситуацијама, да истражују и откривају, да креирају нове продукте, као и да процењују и вреднују сопствена постигнућа и ставове, али и постигнућа и ставове других. Значај кључних компетенција је евидентан, али је важно питање како радимо на њима и колико имамо простора у наставном процесу за њих. Рад на кључним компетенцијама није непосредно везан за одређени школски предмет или садржај, а одговорност за њихов развој носе сви наставници и сви школски предмети. У нашој образовној пракси дефинисано је једнаест кључних и међупредметних компетенција.

Формирање тима/ Одређивање координатора тима, записничара, септембар 2023.. Чланови Тима; Израда и усвајање плана рада Тима септембар 2023 Чланови Тима;

Јачање и оснаживање компетенција наставника за развој међупредметне компетенције и предузетништво – интерна обука ушколи, похађање семинара, обука обука од стране наставника, стручнеслужбе... током године, према плану. Чланови тима, наставници;

Размена искустава/ Искуство наставника 1. и 5. разреда, проблеми на које су наишли при планирању, одговори на питања колега; Новембар 2023., Фебруар, април, јун 2024. Наставници који предају првом и петом разреду, Стручна служба;

Праћење индивидуалног напретка ученика и развијеност и међупредметних компетенција Новембар 2023. - Фебруар, април, јун 2024. Наставници који предају првом петом разреду, Стручна служба;

Праћење и вредновање резултата рада /Евалуација рада тима Фебруар, јун 2024. Наставници који предају првом петом разреду;

Извештавање Педагошког колегијума, Наставничког већа, ШО Фебруар, јун 2024.

5.12. Тим за инклузивно образовање

Активности	Време реализације	Носиоци активности	Исход
Извештавање о раду Тима за инклузивно образовање у току шк.2022/2023.год.	август и септембар	- координатор Тима	-увид чланова у рад Тима за инклузивно бразовање
Предлагање члановаТима за ИО	август и септембар	-учитељи -наставници -одељенске старешине -педагог	-формиран Тима за инклузивно образовање
Формирање Тима за ИО	септембар	-учитељи -наставници -одељенске старешине -педагог	
Израда Плана рада тима за ИО	септембар	-чланови Стручног тима за ИО	-План рада за 2023/24.год
Идентификовање деце која имају потешкоћа у раду и учењу старијим разредима	континуирано	-одељенске старешине	-увид у тачан број деце са потешкоћама у старијим разредима
Идентификовање деце која имају потешкоћа у раду и учењу у млађим разредима	континуирано	-учитељи	-увид у тачан број деце са потешкоћама у млађим разредима

Активности	Време реализације	Носиоци активности	Исход
Анализа добијених резултата –исходи које су остварила деца којима је потребна подршка у раду	квартално	Стручни тим за ИО	-тачан број децекојима је потребан различит ниво подршке -боља сарадња са родитељима
Израда педагошког профила ученика којима је потребна подршка у раду	током целе године, по потреби	-учитељи -одељенске стаарешине -стручни сарадници -родитељи	-обједињавање прикупљених података за све предмете и области. -идентификовање приоритетних областои за подршку
Презентација и анализа исхода ИОП-а Педагошком колегијуму	септембар квартално	-Стручни тим за ИО	-информисаност и тачан увид чланова педагошког колегијума иСтручног тима за ИО
Израда ИОП-а	први месец у сваком полугодишту по потреби	-Мини тимови	-пружање адекватне подршке
Ревизије ИОП-а	квартално и полугодишње	-Мини тимови	-пружање адекватне подршке
Припрема родитеља и сарадња	септембар по потреби	-Стручни тим за ИО -родитељи	-боља сарадња са родитељима
Формирање мини тимова за ИО	септембар по потреби	-Стручни тим за ИО	-пружање адекватне подршке
Сарадња са ИРК	по потреби	-Стручни тим за ИО	-консултације -пружање стручне подршке -верификација дефектолога -верификација ИОП-2
Праћење,евалуација и корекција рада мини тимова за ИО	квартално полугодишње	-Стручни тима за ИО -Педагошки колегијум -учитељ -предметни наставник	-унапређење рада мини тимова за ИО
Сарадња са институцијама ван школе	континуирано	-Стручни тим за ИО	-обезбеђење додатне подршке
Подршка мини тимова за ИО	по потреби	-Стручни тим за ИО	-обезбеђивање што адекватније подршке детету
Активности на нивоу школе и ван ње	континуирано	-ученички парламент -одељенске заједнице -логопед	-укључивање деце у активности школе

Активности	Време реализације	Носиоци активности	Исход
		- олигофреноог	
Извештавање Наставничког већа и Педагошког колегијумао раду Стручног тима	крај првог и крај другог полугодишта	-координатор Тима	-читање извештаја и достављање у електронској форми
Анализа Акционог плана и извештај о раду Тима	На крају школске године	Стручни тим за ИО	-увид у активност Стручног тима за ИО
Предлози за Акциони план за наредну годину	На крају школске године	Стручни тим за ИО	-унапређење рада Стручног тима за ИО

5.13. Тима за израду Годишњег плана рада школе

Током године је планирано четири састанака Тима.

Мере, активности, акције	Носиоци задужења	Време реализације
1.Именовање чланова, координатора и записничара Тима за израду Годишњег плана рада школе	Директор	Август, септембар
2. Анализа квалитета школских постигнућа, подршке у учењу и подстицање ученика и квалитета наставног процеса.	сви чланови	Септембар-јун
3. Дефинисани су приоритети који имају места побољшању за убудуће, а односе се на побољшање квалитета наставног процеса као и постојећих садржаја.	сви чланови	септембар-јун
4. Подршка у учењу и ученицима, подстицање ученика и безбедност на високом нивоу.	Чланови стручних већа	септембар-јун
5. Унапређивање докумената у смислу редуковања неких садржаја која су у неким деловима преопширне, као и указивање на неопходност конкретизације у појединим деловима програма.	Директор, педагог, секретар	септембар-јун
6.У току школске године планира се једнодневна екскурзија, рекреативна настава	Директор	септембар-јун

5.14. Тим за Завршни испит

Мере, активности, акције	Носиоци задужења	Време реализације
1. Именовање чланова, координатора, записничара Тима за завршни испит за школску 2023/2024.	Стручно веће, директор, педагог	Август, септембар
2. Подизање нивоа свести ученика 8. разреда одговорном приступању припреми за полагање завршног испита	Чланови Стручних већа и Одељењско веће 8. разреда	Септембар – јун

Мере, активности, акције	Носиоци задужења	Време реализације
3. Организација родитељског састанка са циљем упознавања родитеља са процедурама и начином подношења пријава за Завршни испит	одељенске старешине, директор	новембар, децембар
4. Анализа образовних стандарда за крај обавезног образовања: Завршни испит је заснован на образовним стандардима за крај обавезног образовања и васпитања. Наставници ће у односу на индивидуалне специфичности ученика конкретно и на постигнуте резултате досадашњег рада са њима издвојити стандарде којима ће се бавити и који ће служити у припреми кандидата за испит.	Чланови Стручних већа	Мај
5. Коришћење збирки задатака за припрему полазника У сваком завршном тесту се налазе задаци који испитују постигнућа на сва три нивоа. У збиркама задатака се поред задатака, налази и листа образовних стандарда који се испитују тим задацима, те ће наставници користити збирке за припрему за полагање.	Чланови Стручних већа	Март, април, мај, јун
6. Припремне активности: Припремне активности се реализују и на редовним часовима српског језика и математике и групе предмета као и на посебним часовима припреме за полагање овог испита.	Чланови Стручних већа	Април, мај 2024.
7. Пробни завршни испит и коришћење добијених резултата: На основу Правилника о Програму завршног испита, спровођење пробног испита биће реализовано у марту 2024.год. са циљем помоћи у смислу упознавања са процедуром и начином полагања, садржајем и формом задатака. Друга функција овог тесирања је у самопроцењивању знања као и у процењивању њиховог образовног нивоа.	Чланови Стручних већа, директор, педагог и Тим за завршни испит	Март 2024.
8. Обавештења о завршном испиту: Свако треба да буде обавештен о обавези приступања завршном испиту како би добио Уверење о	Чланови Стручних већа, директор,	Мај, јун 2024.

Мере, активности, акције	Носиоци задужења	Време реализације
завршеном основном образовању и васпитању, јер појединачна сведочанства о завршеним разредима нису довољан доказ о завршеном основном школовању.	педагог, одељењске старешине, секретар и Тим за завршни испит	

Садржај плана:**А) Анализа образовних стандарда за крај обавезног образовања**

Завршни испит је заснован на образовним стандардима за крај обавезног образовања и васпитања. Наставници ће у односу на индивидуалне специфичности ученика конкретно и на постигнуте резултате досадашњег рада са њима-издвојити стандарде којима ће се бавити и који ће служити у припреми кандидата за испит. Носиоци поменутих активности су: наставници српског језика, математике и групе предмета; Време реализације: мај.2024.год.

Б) Коришћење збирки задатака за припрему полазника

У сваком завршном тесту се налазе задаци који испитују постигнућа на сва три нивоа. У збиркама задатака се поред задатака, налази и листа образовних стандарда који се испитујутим задацима, те ће наставници користити збирке за припрему за полагање. Носиоци ових активности су горе поменуте наставнице српског језика и Време реализације: Април, мај, јун 2024.године.

В) Припремне активности

Припремне активности се реализују и на редовним часовима српског језика и математике и групе предмета као и на посебним часовима припреме за полагање овог испита. Носиоци ових активности су горе поменуте наставнице; Време реализације: Април, мај 2023.године.

Г) Пробни завршни испит и коришћење добијених резултата

На основу Правилника о Програму завршног испита, спровођење пробног испита биће реализовано- у мају 2024.год. са циљем помоћи у смислу упознавања са процедуром и начином полагања, садржајем и формом задатака. Друга функција овог тесирања је у самопроцењивању знања као и у процењивању њиховог образовног нивоа. Носиоци активности поред наставника српског, математике и групе предмета су директор школе, секретар, педагог школе и Тим за завршни испит.

Д) Обавештење о завршном испиту

Свако треба да буде обавештен о обавези приступања завршном испиту како би добио уверење о завршеном основном образовању и васпитању, јер појединачна сведочанства о завршеним разредима нису довољан доказ о завршеном основном школовању. Носиоци активности: директор, секретар, одељењски старешина, педагог, односно Тим за завршни испит; Време реализације: мај 2023.године.

5.15. Стручни актив за РПШ

На основу члана 50. Закона о основама система образовања и васпитања(, Сл. гласник РС“, бр.88/2017. и 27/2018-др. закони), Стручни актив за школско развојно планирање је сачинио Развојни план школе, а исти је у сагласности са члановима Наставничког већа, Савета родитеља и Ученичког парламента усвојен на седници Школског одбора, дана 28.12.2018.године, на период од 5 година. **Како овај Развојни план истиче у обавези смо да направимо и усвојимо нови до краја октобра, па ће Тим за РПШ већину својих активности за почетак школске године усмерити ка изради новог плана.**

Развојни план школе је стратешки план развоја који садржи приоритете у остваривању васпитно-образовног рада, циљеве, задатке и носиоце активности, критеријуме и мерила за вредновање планираних активности и друга питања од значаја за развој школе.РПШ се доноси на основу извештаја о извршеном самовредновању квалитета рада школе. У складу са наведеним и у школској 2023/24. години ћемо се потрудити да подигнемо ниво следећих стандарда квалитета:

- Квалитет наставног процеса ;
- Подстицање унутрашње и сазнајне мотивације, истраживачког духа, радозналости, односно активног учешћа ученика у настави;
- Безбедност у школи;
- Уважавање индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и уважавање специфичности сваког одељења понаособ-прилагођавањем наставе могућностима, способностима, интересовањима и потребама;
- Неговање квалитетног и здравог начина живота и рада, указивањем и промовисањем етичких и естетских вредности и прихватљивих животних стилова; Промовисање примера и указивање на квалитетни вредносни систем;
- Учење и образовање-као унутрашња потреба (унутрашња мотивисаност);
- Заснованост наставног и ваннаставног образовања на интегрисаном наставном програму у којем постоји хоризонтална и вертикална повезаност између наставног градива, с циљем смисленог повезивања и изградње трајних и употребљивих знања и вештина;
- Континуирана применљивост суштинских системских вредности у сопственом и колективном животу и раду и живљење у складу са тим;

Развој стабилних области и унапређивање области

Области рада које су се показале као стабилне, а које и даље желимо да одржимо на високом нивоу јесу:

- **Подршка личном и социјалном развоју ученика**, развијањем осетљивости за пружање подршке и помоћи дечијим потребама и променама, у складу са свим развојним сегментима;
- **Подршка инклузивном развоју;**
- **Безбедност** ученика и запослених у школи;
- **Етос**-међуљудски односи;

Анализирањем снага и слабости наше школе, потреба интересних група позивајући се на евалуциону анализу утврђену самовредновањем и вредновањем школе издвојиле су се следеће области које желимо да унапређујемо:

1. **Квалитет наставног процеса** кроз квалитетну припрему часа и планирање, кроз сврсисходност наставног часа (процеса), у односу на специфичности одељења и појединца; Кроз примену свих дидактичких принципа; Кроз подстицање ученика; Праћењем напредовања; Реаговањем (ревизијом) у случајевима образовне неефикасности ученика, Применом иновација; Ефикасним управљањем процесом учења и наставним процесом; Прилагођавањем рада на часу васпитно-образовним потребама ученика; Континуираним увидом у повратну информацију о усвојености градива и правовременим поступањем у складу са тим; Хоризонтална и вертикална повезаност између предходно наученог и ученог градива, повезаност између сродних наставних предмета и повезаност наставе са животом;
2. Побољшање **квалитета школских постигнућа (наставе и учења)** кроз праћење оцена и успеха, кроз квалитет знања и употребљивост, кроз усвојеност вредности и вештина на часу; Умеће ученика да анализира, критички сагледава и дискутује; Подизање нивоа одговорности код ученика; Побољшање резултата на завршном испиту; Баланс између школског успеха и постигнутих резултата на завршном испиту,
3. **Развијање унутрашње мотивације** код ученика- за учење и стицање знања- Учење мотивисано потребом за знањем, а не искључиво потребом за оценом; Развијање потребе за формативним оцењивањем, сем сумативног оцењивања; Потреба за учењем- као таквим, а не учење- спољње мотивишуће и наметнуто; Развијање и неговање вредносног система;
4. **Ресурси**-Материјално-технички, финансијски и ресурсни локалне средине: Функционално коришћење материјално- техничких постојећих ресурса (школског простора и опреме, као и наставних средстава), Опремање школе новим материјално- техничким средствима; Коришћење функционално расположивим финансијским ресурсима; Писање молби за донације и учешће у Пројектима;Функционално коришћење расположивих ресурса локалне средине; Самоиницијативно учешће родитеља ученика-донацијама- у опремању учионичког простора(кречењем, подовима, намештајем, завесама...);

ДЕФИНИСАЊЕ ПРИОРИТЕТА ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ

Из горе наведеног, приоритети којима ћемо се бавити и у наредним година су:

1. Настава и учење
2. Школска постигнућа ученика;
3. Ресурси;

Важно је имати на уму да је повезаност и прожимање горе наведених сегмената у оквиру поменутих области неопходна, јер они нису изоловани већ је упрво већа шанса за ефикасно делање у оквиру појединачних сфера- ако су остале две што потпуније. Чим једна карика у развојном ланцу ослаби- пољуља ће и остале. Зато је развој континуиран процес у којем је драгоцено учешће што више актера. Потребно је редовно имати увид у постигнуте резултате рада, у оствареност планираних циљева и исхода, како би се сегменти у којим нема напретка, интензивирали. Из тог разлога смо сачинили свеобухватан, детаљан и прецизан акциони план, који дефинише развојни, специфични циљ, задатке, активности, носиоце истих и временску динамику. Ништа мање обиман је и евалуациони план, који дефинише очекиване исходе.

РПШ је у корелацији са самовредновањем кључних области као и са Годишњим планом школе.

Мере унапређивања образовно-васпитног рада на основу анализе на завршном испиту

Мере за унапређивање образовно-васпитног рада на основу анализе постигнутих резултата су бројне. Генерално се односе на континуирани рад на побољшању квалитета наставног процеса. У РПШ је прецизно дефинисано који су то циљеви, задаци, активности; ко су носиоци истих и на који начин ће се вршити евалуација(погледати ШРП), а у циљу побољшања квалитета наставе и учења.

Анализирањем снага и слабости наше школе, потреба интересних група, позивајући се на евалуациону анализу утврђену самовредновањем и вредновањем школе, издвојило се неколико области које желимо да унапређујемо:

Подстицање сазнајне мотивације, истраживачког духа, радозналости, односно активног учешћа ученика у настави;

Развијање унутрашње мотивације код ученика- за учење и стицање знања-(учење мотивисано потребом за знањем, а не искључиво потребом за оценом);

Формативно оцењивање у смислу редовног проверавања и праћења постигнућа и владања ученика.Садржи повратну информацију и препоруке за даље напредовање;

Уважавање индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, прилагођавањем наставе индивидуалним могућностима, способностима, интересовањима и потребама;

Заснованост образовања на интегрисаном наставном програму у којем постоји хоризонтална и вертикална повезаност између наставног градива, с циљем смисленог повезивања и изградње трајних и употребљивих знања и вештина.

Дефинисање и уједначеност критеријума оцењивања на нивоу школе, разреда и одељења; Чешћа примена тестова знања, иницијалних тестова.

На основу постигнутих резултата ученика (успеха) током и на крају школске године и на основу постигнућа завршног испиту, као и на основу сагледавања свеопштег стања које се тиче ангажовања ученика за учење, може се констатовати- већ уназад месецима детектован глобални проблем недовољно јаке унутрашње мотивације ученика за учење и стицање знања као таквог-зарад сопствене потребе за знањем, а не због оценом или пуке репродукције наставног градива. У складу са изреченим, неопходно је:

Континуирано-свакодневно стимулативно ангажовање сваког наставника у односу на ученика, у складу са стандардима квалитета: настава и учење, постигнућа ученика, подршка ученицима;

Континуирано-свакодневно стимулативно ангажовање родитеља у односу на дете;
Континуирано-свакодневно стимулативно ангажовање самог ученика у односу на самог себе;

Једино тако се може кренути путем промене. То је дуготрајан, упоран и не увек плононосан посао, али једини који може донети било какав помак у свести ученика.

Важно је имати на уму да је повезаност и прожимање горе наведених сегмената у оквиру поменутих области неопходна, јер они нису изоловани већ је упрво већа шанса ефикасно делање у оквиру појединачних сфера- ако су остале две што потпуније. Чим једна карика у развојном ланцу ослаби- пољуља ће и остале. Зато је развој континуиран процес у којем је драгоцено учешће што више актера. Потребно је редовно имати увид у постигнуте резултате рада, у оствареност планираних циљева и исхода, како би се сегменти у којим нема напретка, интезивирали. Из тог разлога смо сачинили свеобухватан, детаљан и прецизан акциони план, који дефинише развојни, специфични циљ, задатке, активности, носиоце истих и временску динамику. Ништа мање обиман је и евалуациони план, који дефинише очекиване исходе.

РПШ је у корелацији са самовредновањем кључних области(Настава и учење, Постигнућа ученика, Подршка ученицима и Ресурси) као, са Годишњим планом школе, са Школским програмом.

АКЦИОНИ ПЛАН РПШ ЗА ШК. 2023/24.ГОДИНУ

Развојни циљ: Унапређивање квалитета живота и рада у школи (Квалитет наставног процеса и школских постигнућа)

Специфични циљеви	Задачи	Активности	Носиоци	Динамика
1.Побољшање квалитета наставе и учења, планирањем, припремањем, квали тетом наставног	2.1 Свеобухватно испланирана и припремљена настава;	→ Анализа потреба ученика на нивоу одељења, појединачно, у оквиру предмета, а у односу на савремене друштв. токове; → Анализа могућности и способности ученика за разумевање и усвајање	→ Наставници предметне и разредне наставе, педагог; → Наставници предметне и разредне наставе, педагог	→ На почетку шк.године и даље на месечном нивоу, а по потреби и чешће; → На почетку шк.године и даље на месечном

Специфични циљеви	Задаци	Активности	Носиоци	Динамика
процеса, учењем учења, праћењем напредовања ученика и праћењем њихових потреба и потреба наставника, у односу на материјалне, техничке и финансијске ресурсе;		наст.градива, за репродуковање и примену; → Добро осмишљен и испланиран начин рада, дефинисањем општих, специфичних циљева, задатака, активности, праћења, динамике, исхода, евалуације; → Утвеђени стандарди постигнућа; → Дефинисати различите облике, методе, средства рада; → Писмене провере ускладити са осталим предметима; → На основу анализе исхода, кориговати планове; → Припрема за час треба да има јасну структуру, треба да предвиди разлике међу ученицима; Писати посебне припреме за оне који спорије или брже напредују; За припрему користити разноврсну литературу, интернет и сл;	→ Наставници предметне и разредне наставе, педагог; → Наставници предметне и разредне наставе, педагог; → Наставници предметне и разредне наставе, → Наставници предметне и разредне наставе; → Наставници предметне и разредне наставе; → Наставници предметне и разредне наставе;	нивоу, а по потреби и чешће; → На почетку шк.године, месечно, квар. тално, полугодишње и на крају шк.год; → На почетку шк.године; → На почетку шк.године; → По плану и програму, у току шк.год; → Месечно, квартално, полугодишње, годишње; → Припрему треба имати за сваки час;
	2.2. Тежити ка што квалитетнијем, ефикаснијем савременијем наставном процесу, активним учешћем ученика, с циљем преношења знања која је ће бити усвојена и примењива;	→Осавремењивање наставе у складу са мат.техн.и фин. ресурсима; → Мотивисати и стимулисати ученике подстицањем пажње и радозналости; → Што чешће комбиновати методе и облике рада; → Подстицање сталног активног учешћа у наставном процесу(тражењем повратне информације, разменом мишљења, развијањем дискусије, критике, практичног рада, креативности и сл.); → Дидактичка заснованост наставе и примена дидактичких принципа: научности, одмерености наставе према узрасту, систематичности и доступности, свесне активн. очигледности, индивидуализац. повезаности теорије и праксе, рационализације и економичности, трајности	→ Директор, наставници предметне и разредне наставе; → Наставници предметне и разредне наставе; → Наставници предметне и разредне наставе; → Наставници предметне и разредне наставе; → Наставници предметне и разредне наставе; → Наставници предметне и разредне наставе; → Наставници предметне и разредне наставе; → Наставници предметне и разредне наставе; → Наставници предметне и разредне наставе; → Наставници предметне и разредне наставе; → Наставници предметне и разредне наставе;	→ Континуирано; → Континуирано; → У складу са планом, временом, мат. техн. усл.-што чешће; → Сваког наставног часа и у ваннаставним активностима; → Сваког наставног часа и у ваннаставним активностима; → У складу са планом, временом, мат. техн. усл.-што чешће; → У складу са планом, временом, мат. техн. усл.-што чешће; →Континуирано;

Специфични циљеви	Задаци	Активности	Носиоци	Динамика
		<p>наученог и примена; → Корелација и примена знања презентацијом радова, изложбама, учешћем на конкурсима (предходно оспособивши ученике да предходна знања повезују у смислену целину, корелацијом са новостеченим знањима, оспособивши их да знање примене у свакодневном животу, постављајући их у ситуацију у којој могу да примене научено); → Индуктивно и дедуктивно извођење закључака (од општег ка посебном и обрнуто) → Бити у складу са испланираним, са временом, простором и сл; → У комуникацији и сарадњи неговати узајамно поверење и поштовање; Наставникова питања, информације, упутства, треба да су прецизна, недвосмислена и јасна;</p>	предметне и разредне наставе;	→ Континуирано;
	Учење ученика како се учи	<p>→ Увођење у технике и начине учења; → Развијање одговорности према учењу; → Самостално процењивање знања од стране ученика; → Подстицати што чешће учење путем открића и самосталног решавања проблема; → Примењивати и самосталан и кооперативан рад; → Научити децу да одвоје битно од небитног; Научити их извођењу закључака (индукцији и дедукцији, анализи, синтези); → Потенцирати преслишавање; → Научити их како да направе своје дневне и недељне распореде рада и слободног времена (режим дана); → Упућивање ученика у коришћење литературе и савремене технологије;</p>	<p>→ Наставници предметне и разредне наставе, педагог, одељенске старешине; → Наставници предметне и разредне наставе; → Наставници предметне и разредне наставе; → Наставници предметне и разредне наставе, педагог; → Наставници предметне и разредне наставе, педагог; → Наставници предметне и разредне наставе, одељенске старешине;</p>	<p>→ По потреби и по плану; → У складу са планом и програмом и у складу са временом; → У складу са планом; → Континуирано; → Континуирано; → Континуирано; → Континуирано;</p>
	Праћење напредовања	→ Утврђивање корелације између постављених циљева и	→ Наставници предметне и	→ Месечно, квартално,

Специфични циљеви	Задачи	Активности	Носиоци	Динамика
	редовним анализа ма остварених резултата;	остварених исхода, те у складу са тим кориговати даљи рад; → Самовредновати сопствени рад; → Континуирано информисати ученике, родитеље, стручна већа, о постигнућима ученика; Јавно и са образложењем извештавати о резултатима;	разредне наставе, педагог; → Сви запослени → Наставници предметне и разредне наставе, педагог, одељенске старешине;	полугодишње, годишње; → Месечно, квартално, полугодишње, годишње; → Континуирано;
	Писање Индивидуалних образовних планова, планова примена, евалуација;	→ Реализација Индивидуализованог приступа на нивоу одељења и у односу на појединца; → Школа је сачинила Програм и план за децу са тешкоћама у развоју (погледати поменути документ у којем су прецизиране и дефинисане све потребне активности везане за ову проблематику); → На нивоу одељења, повремено припремити посебне задатке за ученике који спорије, односно брже напредују → Редовна допунска настава;	→ Тим за инклузивно образовање; → Тим за инклузивно образовање; → Наставници предметне и разредне наставе; → Наставници предметне и разредне наставе;	→ На месечном нивоу; → У складу са планом и програмом и у складу са временом; → У складу са планом и програмом;
	Стручно усавршавање и примена у наставним и ваннаставним активностима;	→ У складу са финансијским могућностима, посећивати семинаре и примењивати научено у наставним и ваннаставним активностима; → Користити интернет, литературу и друге изворе, у сврху осавремењивања и квалитета рада; → Пратити иновације у оквиру предмета, методике, дидактике и примењивати у односу на ученике и услове у школи,	→ Наставници предметне и разредне наставе, педагог, библио текар, секретар; → Сви запослени → Наставници предметне и разредне наставе и остали;	→ Два до три пута годишње → Континуирано; → Континуирано;
	Образовни стандарди постигнућа ученика	→ Вредновање и провера у свим фазама наставног процеса; → Вођење евиденције о ученичком напредовању; → Проверавати ниво разумевања и степен усвојености градива; → Образлагати сваку оцену и благовремено обавештавати ученике, родитеље, Стручна већа о постигнутим резултатима; → Дефинисати нивое постигнућа (основни, средњи, напредни); →	→ Наставници предметне и разредне наставе; → Наставници предметне и разредне наставе, педагог, одељенске старешине; → Наставници предметне и разредне наставе, педагог, одељенске	→ Континуирано; → Месечно, квартално, полугодишње, годишње; → Континуирано; → Континуирано; → На почетку шк. године; → Континуирано; → На почетку шк. године, а по

Специфични циљеви	Задачи	Активности	Носиоци	Динамика
		Испоштовати карактеристике образовних стандарда: Проверљивост и мерљивост, Фокусирање на темељним знањима, Кумулативност, - Диференцијација, Разумљивост, Изводљивост, Обавезност ; → За ученике са посебним потребама утврдити у складу са Законом посебне стандарде постигнућа (детаљније у документу ИОП);	старешине, директор; → Наставници предметне и разредне наставе, педагог; → Наставници предметне и разредне наставе; → Директор, секретар, педагог Тим за инклузивно образовање;	потреби урадити ревизију на месечном нивоу;
2. Подршка личном и социјалном развоју ученика развијањем осетљивости за пружање подршке дечијим потребама и променама у складу са свим развојним сегментима.	2.1. Подршка свим развојним сегментима;	→ Развијање осетљивости за дечије потребе и промене у складу са узрастом и развојним сегментима (емотивним, телесним, здравственим, породичним, социјалним, васпитним, образовним) и на разноврсне начине, индивидуалним или групним радом упутити децу у поменути проблематику, нудећи им решења и савете; → Интезивирати превентивни рад; → Развити мрежу у школи за детектовање и интервенисање у случају евентуалних проблема; → Сарадња са институцијама у локалној заједници која се баве дечијм развојем и решавањем проблема; → Интезивирати професионалну оријентацију радом унутар школе и организовањем посета радним организацијама; → Истицати значај ЧОС-а; → Нарочито обраћати пажњу на ученике са сметњама у развоју; → Организовати у школи заједничке активности ученика, родитеља и наставника;	→ Сви запослени → Одељењ.стар. педагог, Тим за заштиту; → Директор, Тим за заштиту и сви запослени; → Директор, педагог, наставници; → Наст.раз. наст.одељ.старешине, педагог; → Педагог; → Сви запослени → Директор, одељ.стар. педагог, родитељи и остали запослени	→ Континуирано; → У складу са Програмом за заштиту ученика и у складу са потребама у школи; → Континуирано; → Континуирано; → Перманентно; → Континуирано; → Два пута годишње;
	2.2. Подршка афирмацији ученичке партиципације у животу и раду школе;	→ Интензивнији Рад Ученичког парламента; → Подизање нивоа свести о значају ученичког мишљења у животу и раду школе; → Активно и континуирано	→ Директор, Наставничко веће → Директор, педагог; → Директор, педагог и остали	→ Перманентно; → По Плану и програму рада Ученичког парламента; → Друго

Специфични циљеви	Задачи	Активности	Носиоци	Динамика
		учешће ученика у одлучивању о питањима који се тичу њих самих; → Упознавање уч. о начинима организовања и рада; → Задужити наставнике који ће разматрати ученичке предлоге и иницијативе; → Обезбедити представнике за повратне информације; → Обезбеђивање простора за ученике, огласне табле... → Развијање самоиницијативности; → Подстицање одговорности; → Повезивање са Парламентима других школа;	запослени; → Директор, одељенске старешине, педагог; → Директор и Наставничко веће → Директор и Наставничко веће → Директор и Наставничко веће → Директор и Наставничко веће → Наставници разредне и предметне наставе, одељ, старешине; → Чланови Уч. парламента;	полугодиште, као и на почетку сваке год. сменом генерација; → Друго полугодиште, као и на почетку сваке год. сменом генерација; → Друго полугодиште; → Континуи-рано; → Континуи-рано; → По Плану и програму рада Ученичког парламента;
	2.3. Учење техникама и вешти нама ненасилне комуникације и конструктивн ог решавања сукоба и конфликта	→ Развијање осетљивости за различитост, толеранцију, узајамно уважавање и поштовање; → Личним примером ширити позитивну климу у шк; → Учење социјалним вештинама у циљу превазилажења конфликтних ситуација; → Учење вештинама избегавања конфликта; → Стално подсећање на права и обавезе ученика, запослених, родитеља; → Неговање квалитетних сарадничких односа, уопште, а нарочито међу ученицима; → Вођење евиденције о личном и социјалном развоју појединца и одељења; → Промовисање књига, биоскопск. и позоришних представа, концерата, изложби и сл; → Организовање спортских турнира и утакмица; → Организовање дружења у школском простору (рођендани, журке...); → Усмеравање енергије на креативност и стваралаштво у области ликовне и музичке културе, српског је зика, фотографије, глуме...; Презентовати ученичке радове; →	→ Наставници предметне и разредне наставе, педагог, одељенске старешине; → Сви запослени → Одељенске стареш. педагог, Ученички парламент; → Одељенске стареш. педагог; → Одељенске стареш. педагог, директор; → Сви запослени Ученички парламент; → Одељенске стареш. педагог; → Одељенске старешине, педагог, Ученички парламент; → Наставници физичког васпит. директор; → Директор, одељ. стареш. Ученички парламент; → Предметни наставници, одељен. старешине; → Директор, сви	→ Континуи-рано; → Перманентно; → Континуи-рано; → Континуи-рано; → Континуи-рано; → Континуи-рано; → Континуи-рано; → У складу са испланираним ванаставним активностима шт о чешће; → У складу са планом рада наставника физичког васпитања, са Програмом за превенцију насиља и временом; → У складу са испланираним ванаставним активностима шт о чешће; → Два пута у току полугодишта;

Специфични циљеви	Задачи	Активности	Носиоци	Динамика
		Организовати заједничке радне акције у којима ће учествовати и запослени и ученици (сакупљање лишћа, чишћење дворишта, учионице..)	запослени, Ученички парламент;	
	2.4. Подршка деци са посебним потребама;	→ Развијање осетљивости за прихватање и помоћ деци са посебним потребама; → Пружити свеобухватну подршку и третман овој деци; → Помоћ ученика који брже напредују, онима који напредују спорије; → Одабир садржаја у којима деца могу да се испоље и покрену своје могућности;	→ Тим за инклузивно образовање, сви запослени, УП; → Тим за ИО, сви запослени; → Наставници разредне и предметне наставе, Тим за ИО; → Наставници разредне и предметне наставе, Тим за ИО;	→ Континуирано; → Континуирано; → У складу са планом и програмом и у складу са временом; → Континуирано;
	2.5. Етичко и естетско васпит. Формирање слободних, хуманих и одговорних личности, са позитивним односом према раду, материјалним и духовним добрима и развијању способности доживљавања и стварања лепог у односу према непосредној стварности и према себи;	→ Учење разликовању добра и зла, моралних од неморалних поступака, упознавање са правима и дужностима човека као члана људске заједнице; Учење доследности мисли, речи и дела; → Развијање животног оптимизма; Уважавање истине и презирање лажи; Учење понашања у разним животним ситуацијама; Однос према супротном полу, према старима, родитељи ма и сл; → Развијање и неговање позитивних особина воље и карактера; Јачање воље, владање собом и поступцима, контролисање темперамента; Развијање упорности, принципијелности, доследности, самодисциплине, самоиницијативности, усресређености на циљ, организованости, самосталности, самокритичности, уздржљивости, скромности али и самопоуздности, хуманости; → Сузбијање лењости, лажи, површности, неодговорности и других облика одсуства воље; → Развијање способности уочавања, доживљавања, стварања,	→ Одељенске старешине, сви наставници, педагог, Ученички парламент; → Одељенске старешине, сви наставници, педагог, Ученички парламент; → Одељенске старешине, сви наставници, педагог, Ученички парламент; → Одељенске старешине, сви наставници, педагог, сви запослени у школи, Ученички парламент;	→ Континуирано и перманентно; → Континуирано и перманентно; → Континуирано и перманентно; → Континуирано и перманентно; → Континуирано и перманентно;

Специфични циљеви	Задаци	Активности	Носиоци	Динамика
		вредновања лепог и живљења у складу са тим.		

5.16. Актив за развој школског програма

Школски програм је документ на основу којег се остварује развојни план и укупан образовно-васпитни рад у школи. Школски програм представља основу на којој сваки наставник и стручни сарадник планира и реализује свој рад.

Школски програм је усаглашен са РПШ, акционим планом (самовредновање), а огледа се у подршци ученицима и то: када је у питању брига и безбедност, у подршци образовног, личног и социјалног развоја, професионалне оријентације, у подршци учењу, наставном процесу, његовом планирању и припремању и праћењу напредовања ученика; У материјално-техничким ресурсима, финансијским ресурсима и ресурсима локалне средине у смислу рационалног коришћења расположивости.

Даља усаглашеност види се у оквиру примарних циљева и задатака усвојених на основу анализе извештаја о квалитету рада школе, праћења и вредновања реализованих активности, у делу васпитног рада са ученицима, организације васпитно-образовног рада, делова програма стручних, руководећих и управних органа школе, делова планова и програма рада наставника, у оквиру програма ваннаставних активности, у деловима посебних програма васпитно-образовног рада, стручног усавршавања и у оквиру сарадње са локалном самоуправом.

У припреми Школског програма Стручни актив се руководио начелима која су дефинисана Законом о основама система образовања и васпитања. На основу чл.57 став 1 тачка 2 и чл. 76 Закона о основама система образовања и васпитања (Службени гласник РС бр. 72/2009, 52/2011 и 55/2013, 35/2015-Аутентично тумачење и 68/2015, 62/2016- Одлука УС), Закона о основном образовању и васпитању (Службени гласник РС бр. 72/2009, 52/2011 и 55/2013 и чл.28 став 1 тачка 2) Статута школе, Школски одбор Основне школе “Ђура Јакшић” Панчево, на седници од 01.06.2022. године, усвојио је Школски програм за период шк.2022/23.год. до шк.2025/ 2026.год.

Програм рада Актива за развој школског програма је заснован и на потребама ученика, родитеља и локалне заједнице које су се издиференцирале током дугогодишње школске праксе и партнерског искуства.

Актив за развој Школског програма поред осталог има задатак да квартално прати реализацију Школског програма, да прати промене, усваја евентуалне анексе и прати ученичка постигнућа везана за садржај Школског програма.

СЕПТЕМБАР 2023.

- Разматрање и почетак реализације глобалних и оперативних планова за сваки предмет и сваког наставника;
- Почетак вођења евиденције у електронској форми;
- Реализацију и праћење спровођења препорука Министарства просвете о Смерницама на почетку ове школске године, као и исхода након реализације препорука;
- Планирање наставе у природи и једнодневне екскурзије, за које су се определили чланови Савета родитеља;

ОКТОБАР 2023.

- Реализацију планираних активности везаних за Дечју недељу, учешће ученика, али и сарадње са локалном заједницом, са нагласком на сарадњу са вртићима;
- Конкретизацију планова и почетак припреме за обележавање 110 година наше школе;
- Почетак припрема за предстојећа такмичења (математика, спортске дисциплине итд);

НОВЕМБАР 2023.

- Праћење успеха, дисциплине и изостанака ученика на крају првог квартала шк. 2023/2024. године;
- Припрему приредбе и реализацију других планираних активности везаних за прославу Дана школе и обележавање 110 година рада школе;
- Сарадњу са установама културе, са локалном заједницом, са вртићима, у оквиру обележавања јубилеја школе;
- Праћење стручног усавршавања наставника, као примера добре праксе, у установи и ван ње;

ДЕЦЕМБАР 2023.

- Реализацију првих такмичења и анализу успеха;
- Подношење извештаја са наставе у природи (ако школи буде додељен зимски термин);
- Анализу успеха, дисциплине, изостанака ученика, као и реализације плана и програма на крају првог плугодишта;
- Реализацију планираних веселих активности поводом предстојећих празника;
- Реализацију Допунске и Додатне наставе током зимског распуста;
- Реализацију самовредновања;

ЈАНУАР 2024.

- Припрему и реализацију обележавања Школске славе Светог Саве;
- Почетак припрема за предстојећа такмичења на свим нивоима и из свих предмета;

ФЕБРУАР 2024.

- Почетак припрема за сва такмичења, из свих предмета и на свим нивоима;
- Планирање и почетак припрема за презентацију школе у вртићима, као и планирање посета околних вртића школи и наших ученика и наставника у вртићима;
- Планирање хуманитарних акција (нпр. хуманитарног концерта);
- Реализацију сарадње са установама културе;
- Даље припреме за такмичења („Мислиша“, такмичење рецитатора, као и сва остала такмичења);
- Реализацију и подношење извештаја о боравку нижих разреда на Дивчибарама;

МАРТ 2024.

- Реализацију такмичења;
- Обележавање Дана жена;
- Радионице са децом из околних вртића;
- Анализу успеха, дисциплине и изостанака током трећег квартала, као и реализације плана и програма;
- Реализацију презентације школе у вртићима;
- Реализацију и анализу резултата пробног завршног испита;

АПРИЛ 2024.

- Припрема и учешће ученика на вишим нивоима такмичења из свих области;
- Планирање и реализацију еколошких акција;
- Обележавање различитих празника;
- Организовање часова у природи, као и различитих спортских активности;

МАЈ 2024.

- Реализација једнодневних екскурзија;
- Реализација примера добре праксе и часова у природи;

- Реализацију активности везаних за професионалну оријентацију за ученике осмог разреда;

ЈУНИ 2024.

- Анализу успеха, дисциплине и изотанака, најпре за ученике осмог разреда;
- Реализацију припремне наставе за ученике осмог разреда;
- Планирање учешћа школе на Панчевачком интернационалном карневалу (ако за то буде услова);
- Анализу успеха, дисциплине и изотанака за ученике од првог до седмог разреда;
- Реализацију завршног испита, анализу резултата, као и све остале активности везане за тај процес (обука дежурних наставника, организација простора итд);
- Подношење извештаја о раду већа, актива, реализацији планираних активности, стручног усавршавања и других планираних и реализованих активности;
- Сређивање школске документације...

Све наведене активности су испланиране у складу са њиховом реализацијом током ранијих година и у складу са школским календаром.

5.17. Програм стручног сарадника школе-педагога

Педагог – стручни сарадник је ангажован на 100% радног времена и у оквиру свог рада предвиђа следеће активности по областима:

Планиране активности по областима рада	Време реализације	Динамика рада	Предвиђени сарадници
1. ПЛАНИРАЊЕ И ПРОГРАМИРАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГРАДА			
*Учествовање у изради школског програма, самовредновања и развојног плана установе, *Учествовање у изради годишњег плана рада установе и његових појединих делова (организација и облици рада - стални, повремени, посебни, редовни и приоритетни задаци, програма стручних органа и тимова, стручног усавршавања, рада стручних сарадника, сарадње са породицом, сарадње са друштвеном средином, превентивних програма), *Припремање годишњих и месечних планова рада педагога, *Спровођење анализа и истраживања у установи у циљу испитивања потреба деце, ученика, родитеља, локалне самоуправе, *Учествовање у припреми индивидуалног образовног плана за децу, односно ученике, *Учешће у планирању и организовању појединих облика сарадње са другим институцијама, *Учествовање у писању пројеката установе и конкурисању ради обезбеђивања њиховог финансирања и примене, *Иницирање и учешће у иновативним видовима планирања наставе и других облика образовноваспитног рада, *Учествовање у избору и конципирању разних ваннаставних и ваншколских активности, односно	август, септембар, јун	Недељно годишње Месечно годишње	Директор, стр. руководиоци стручних тела, одељењске старешине

<p>учешће у планирању излета, екскурзија, боравка деце и ученика у природи, *Учешће у планирању и реализацији културних манифестација, наступа деце, односно ученика, медијског представљања и слично, *Пружање помоћи наставницима у изради планова допунског, додатног рада, практичне наставе и амбијенталне наставе, плана рада одељењског старешине, секција, *Учешће у избору и предлозима одељењских старешинстава, *Формирање одељења, распоређивање новопридошлих ученика и ученика који су упућени да понове разред.</p>			
<p>2. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА</p>			
<p>*Систематско праћење и вредновање наставног процеса развоја и напредовања деце, односно ученика, *Праћење реализације образовно-васпитног рада, *Праћење ефеката иновативних активности и пројеката, као и ефикасности нових организационих облика рада, *Рад на развијању и примени инструмената за вредновање и самовредновање различитих области и активности рада установе, *Праћење и вредновање примене мера индивидуализације и индивидуалног образовног плана, *Учествовање у раду комисије за проверу савладаности програма увођења у посао васпитача/наставника, стручног сарадника, *Учешће у изради годишњег извештаја о раду установе у остваривању свих програма васпитнообразовног рада (програма стручних органа и тимова, стручног усавршавања, превентивних програма, рада педагошко-психолошке службе, сарадње са породицом, сарадње са друштвеном средином, праћење рада стручних актива, тимова), *Учествовање у праћењу реализације остварености општих и посебних стандарда, постигнућа ученика, * Праћење анализе успеха и дисциплине ученика на класификационим периодима, као и предлагање мера за њихово побољшање, *Праћење успеха ученика у ваннаставним активностима, такмичењима, завршним и пријемним испитима за упис у средње школе, *Учествовање у усклађивању програмских захтева са индивидуалним карактеристикама ученика,</p>	<p>јун, август квартално квартално децембар, јун октобар- април јун, септембар, квартално јун, август квартално и током године</p>	<p>Годишње Месечно Месечно По потреби Према плану посета Месечно Месечно По потреби</p>	<p>Директор, одељењске старешине</p>

<p>*Праћење узрока школског неуспеха ученика и предлагање решења за побољшање школског успеха, *Праћење поступака и ефеката оцењивања ученика.</p>			
<p>3. РАД СА НАСТАВНИЦИМА</p>			
<p>*Пружање помоћи наставницима на конкретизовању и операционализовању циљева и задатака образовно-васпитног рада, *Пружање помоћи наставницима у проналажењу начина за имплементацију општих и посебних стандарда, *Рад на процесу подизања квалитета нивоа ученичких знања и умења, *Мотивисање наставника на континуирано стручно усавршавање и израду плана професионалног развоја и напредовања у струци, *Анализирање реализације праћених часова редовне наставе у школама и других облика образовно-васпитног рада којима је присуствовао и давање предлога за њихово унапређење, *Праћење начина вођења педагошке документације наставника, *Иницирање и пружање стручне помоћи наставницима у коришћењу различитих метода, техника и инструмената оцењивања ученика, *Пружање помоћи наставницима у осмишљавању рада са ученицима којима је потребна додатна подршка (даровитим ученицима, односно ученицима са тешкоћама у развоју), *Оснаживање наставника за рад са ученицима из осетљивих друштвених група кроз развијање флексибилног става према културним разликама и развијање интеркултуралне осетљивости и предлагање поступака који доприносе њиховом развоју, *Оснаживање наставника за тимски рад кроз њихово подстицање на реализацију заједничких задатака, кроз координацију активности стручних већа, тимова и комисија, *Пружање помоћи наставницима у остваривању задатака професионалне оријентације и каријерног вођења и унапређивање тога рада, *Пружање помоћи наставницима у реализацији огледних и угледних активности, односно часова и примера добре праксе, излагања на састанцима већа, актива, радних група, стручним скуповима и родитељским састанцима, *Пружање помоћи наставницима у изради планова допунског, додатног рада, практичне наставе и</p>	<p>септембар- јун</p> <p>август- септембар</p> <p>током године</p> <p>септембар- октобар</p> <p>током године</p> <p>октобар</p> <p>октобар</p> <p>по потреби</p> <p>октобар</p>	<p>Континуирано</p> <p>Недељно</p> <p>По потреби</p> <p>Недељно</p> <p>По потреби</p>	<p>Одељењске старешине, предметни наставници</p>

<p>амбијенталне наставе, плана рада одељењског старешине и секција,</p> <p>*Упознавање и одељењских старешина и одељењских већа са релевантним карактеристикама нових ученика,</p> <p>*Пружање помоћи одељењским старешинама у реализацији појединих садржаја часа одељењске заједнице,</p> <p>*Пружање помоћи наставницима у остваривању свих форми сарадње са породицом,</p> <p>*Пружање помоћи приправницима у процесу увођења у посао, као и у припреми полагања испита за лиценцу,</p> <p>*Пружање помоћи наставницима у примени различитих техника и поступака самоевалуације.</p>	<p>новембар</p> <p>Током године</p> <p>По потреби</p>		
<p>4. РАД СА УЧЕНИЦИМА</p>			
<p>*Испитивање детета уписаног у основну школу,</p> <p>*Праћење дечјег развоја и напредовања,</p> <p>*Праћење оптерећености ученика (садржај, време, обим и врста и начин ангажованости детета односно ученика),</p> <p>*Саветодавни рад са новим ученицима, ученицима који су поновили разред, рад са ученицима око промене смерова, преласка ученика између школа, промене статуса из редовног у ванредног ученика,</p> <p>*Стварање оптималних услова за индивидуални развој ученика и пружање помоћи и подршке,</p> <p>*Пружање подршке и помоћи ученицима у раду ученичког парламента и других ученичких организација,</p> <p>*Идентификовање и рад на отклањању педагошких узрока проблема у учењу и понашању,</p> <p>*Рад на професионалној оријентацији ученика и каријерном вођењу,</p> <p>*Анализирање и предлагање мера за унапређивање ваннаставних активности,</p> <p>*Пружање помоћи и подршке укључивању ученика у различите пројекте и активности стручних и невладиних организација,</p> <p>*Пружање помоћи на осмишљавању садржаја и организовању активности за креативно и конструктивно коришћење слободног времена,</p> <p>*Промовисање, предлагање мера, учешће у активностима у циљу смањивања насиља, а повећања толеранције и конструктивног решавања конфликта, популарисање здравих стилова живота,</p> <p>*Реализација радионица у одељењима</p> <p>*Учествовање у изради педагошког профила ученика за ученике којима је потребна додатна подршка израда индивидуалног образовног плана,</p>	<p>По потреби током године</p> <p>септембар-јун</p> <p>септембар-октобар</p> <p>Током године</p> <p>По потреби</p> <p>Јануар-март</p> <p>септембар-јун</p> <p>Током године</p>	<p>Недељно</p> <p>По потреби</p> <p>Према плану ВТ, клуба и парламента</p> <p>Недељно</p> <p>По потреби</p> <p>Месечно</p> <p>Према плану</p> <p>Месечно</p> <p>По потреби</p>	<p>Одељењски старешина, одељењска заједница, председник Ученичког парламента, Ментор и чланов УП, предм. наставници</p> <p>Директор, правник – секретар школе</p>

<p>*Анализирање предлога и сугестија ученика за унапређивање рада школе и помоћ у њиховој реализацији, *Учествовање у појачаном васпитном раду за ученика који врше повреду правила понашања у школи или се не придржава одлука директора и органа школе, неоправдано изостане са наставе пет часова, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права.</p>	<p>Јануар – фебруар и по потреби Април-мај</p>	<p>По потреби Месечно у планираном периоду По потреби</p>	
<p>5. РАД СА РОДИТЕЉИМА</p>			
<p>*Организовање и учествовање на општим и групним родитељским састанцима у вези са организацијом и остваривањем образовно-васпитног рада, *Припрема и реализација родитељских састанака, трибина, радионица са стручним темама, *Укључивање родитеља, старатеља у поједине облике рада установе (настава, секције, предавања, пројекти...) и партиципација у свим сегментима рада установе, *Пружање подршке родитељима, старатељима у раду са ученицима са тешкоћама у учењу, проблемима у понашању, проблемима у развоју, професионалној оријентацији, *Упознавање родитеља, старатеља са важећим законима, конвенцијама, протоколима о заштити деце, односно ученика од занемаривања и злостављања и другим документима од значаја за правилан развој деце, односно ученика у циљу представљања корака и начина поступања установе, *Пружање подршке и помоћи родитељима у осмишљавању слободног времена деце, односно ученика, *Рад са родитељима, односно старатељима у циљу прикупљања података о деци, *Сарадња са саветом родитеља, по потреби, информисањем родитеља и давање предлога по питањима која се разматрају на савету.</p>	<p>Септембар- јун Континуирано током године Током године Током године по потреби Током године</p>	<p>По потреби Недељно Месечно По потреби По потреби</p>	<p>Родитељи, одељ. старешине, директор</p>
<p>6. РАД СА ДИРЕКТОРОМ, СТРУЧНИМ САРАДНИЦИМА, ПЕДАГОШКИМ АСИСТЕНТОМ И ПРАТИОЦЕМ УЧЕНИКА</p>			
<p>*Сарадња са директором, стручним сарадницима на истраживању постојеће васпитно-образовне, односно образовно-васпитне праксе и специфичних проблема и потреба установе и предлагање мера за унапређење, *Сарадња са директором и стручним сарадницима у оквиру рада стручних тимова и комисија и редовна размена информација, *Сарадња са директором и стручним сарадницима на заједничком планирању активности, изради</p>	<p>септембар- јун Континуирано</p>		<p>Директор, библиотекар ични пратилац, педагошки асистент, координатор додатне подршке из ШОСО</p>

<p>стратешких докумената установе, анализа и извештаја о раду школе, *Сарадња са директором и психологом на формирању одељења и расподели одељењских старешинстава, *Тимски рад на проналажењу најефикаснијих начина унапређивања вођења педагошке документације у установи, *Сарадња са директором и психологом на планирању активности у циљу јачања наставничких и личних компетенција, *Сарадња са педагошким асистентима и пратиоцима детета, односно ученика на координацији активности у пружању подршке деци/ученицима за које се доноси индивидуални образовни план, *Сарадња са директором и психологом по питању приговора и жалби ученика и његових родитеља, односно старатеља на оцену из предмета и владања.</p>	<p>током године</p>		
<p>7. РАД У СТРУЧНИМ ОРГАНИМА И ТИМОВИМА</p>			
<p>*Учествовање у раду васпитно-образовног, наставничког већа, односно педагошког већа (давањем саопштења, информисањем о резултатима обављених анализа, прегледа, истраживања и других активности од значаја за образовно-васпитни рад и јачање васпитачких односно наставничких компетенција), *Учествовање у раду тимова, већа, актива и комисија на нивоу установе који се образују ради остваривања одређеног задатка, програма или пројекта. Учествовање у раду педагошког колегијума, педагошких већа и стручних актива за развојно планирање и развој предшколског, школског програма, односно програма васпитног рада, *Предлагање мера за унапређивање рада стручних органа установе. *Учешће у раду Педагошког колегијума, Наставничког већа, одељенских већа, стручних већа и актива *Учешће у раду Тима за развој школског програма *Учешће у раду Савата родитеља, по позиву *Учешће у раду Школског одбора, по позиву *Учешће у раду Актива за развој школског програма *Учешће у раду Тима за инклузивно образовање *Учешће у раду Тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања и раду УП</p>	<p>септембар-јун, квартално, месечно, на крају полугодишта, током године</p>	<p>Месечно Месечно Месечно Месечно По потреби Месечно По потреби По потреби По потреби</p>	<p>Директор, руководиоци стручних тела и тимова школе</p>

8. САРАДЊА СА НАДЛЕЖНИМ УСТАНОВАМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА, УДРУЖЕЊИМА И ЈЕДИНИЦОМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ			
<p>*Сарадња са образовним, здравственим, социјалним, научним, културним и другим установама које доприносе остваривању циљева и задатака васпитно-образовног, односно образовноваспитног рада установе, *Учествовање у истраживањима научних, просветних и других установа, *Осмишљавање програмских активности за унапређивање партнерских односа породице, установе и локалне самоуправе у циљу подршке развоја деце и младих, *Активно учествовање у раду стручних друштава, органа и организација, *Учешће у раду и сарадња са комисијама на нивоу локалне самоуправе, које се баве унапређивањем положаја деце и ученика и услова за раст и развој,</p>	Током године	По потреби Недељно Месечно	
	Континуирано	По потреби	
	По потреби	По потреби	Руководилац активистручних сарадника Града Па,
<p>*Сарадња са основним и средњим школама града Панчева, *Сарадња са ШОСО „Мара Мандић“, Панчево *Сарадња са Интерресорном комисијом Града Панчева *Сарадња са Републичком просветном инспекцијом, ГУ Панчево *Сарадња са просветним саветницима МПНТР – Школске управе Зрењанин *Сарадња са Заводом за вредновање квалитета, Београд *Сарадња са Заводом за унапређивања образовања и васпитања, Београд *Сарадња са Покрајинским секретаријатом за образовање, прописе, управу и националне мањине-националне заједнице АП Војводине *Сарадња са Центром за социјални рад „Солидарност“, Панчево *Сарадња са МУП-ом, ПУ Панчево, Одељење за малолетну деликвенцију и Одељење за саобраћајну полицију *Сарадња са Основним и Вишим судом Града Панчева *Сарадња с Основним и Вишим тужилаштвом Града Панчева *Сарадња са Заводом за јавно здравље, Панчево *Сарадња Развојним саветовалиштем ДЗ Панчево *Сарадња са Националном службом за запошљавање, Филијала Панчево *Сарадња са Домом за децу „Споменак“, Панчево *Сарадња са Културним центром Панчева</p>	По потреби	По потреби	Координатор додатне подршке из ШОСО, Координатор ИРКА, задужеи стручњаци
		По потреби	
		По потреби	

*Сарадња са Домом омладине Панчева *Сарадња са Канцеларијом за младе Града Панчева *Сарадња са спортским клубовима и удружењима грађана чији рад је усмерен на децу и младе			
9. ВОЂЕЊЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ, ПРИПРЕМА ЗА РАД И СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ			
*Вођење евиденције о сопственом раду на дневном, месечном и годишњем нивоу, *Израда, припрема и чување посебних протокола, чек листа за праћење наставе и васпитних активности на нивоу школе, *Припрема за послове предвиђене годишњим програмом и оперативним плановима рада педагога, *Прикупљање података о ученицима и чување материјала који садржи личне податке ученицима у складу са етичким кодексом педагога, *Стручни сарадник педагог се стручно се усавршава: праћењем стручне литературе и периодике, праћењем информација од значаја за образовање и васпитање на интернету; учествовањем у активностима струковног удружења (Педагошко друштво Србије) и на Републичкој секцији педагога и психолога Србије, похађањем акредитованих семинара, учешћем на конгресима, конференцијама, трибинама, осмишљавањем и реализацијом акредитованих семинара, похађањем стручних скупова, разменом искуства и сарадњом са другим педагозима и стручним сарадницима у образовању. * Стручно усавршавање праћењем стручне литературе *Стручно усавршавање учешћем у раду Актива стручних сарадника –педагога и психолога основних и средњих школа града Панчева. *Спровођење интерних облика стручног усавршавања *Учешће у истраживањима у области образовања *Даљи професионални развој унапређивањем стручних компетенција (К1, К2, К3 и К4)	Током године септембар- јун Континуирано август - децембар Током године Континуирано	Свакодневно Дневно Недељно Месечно По потреби Месечно По потреби По потреби Месечно По потреби	Педагог, руководилац актива стручних сарадника педагога и психолога Града Панчева, други стручњаци - психолози

5.18. Програм рада библиотекара

1. Образовно-васпитна делатност

Образовно-васпитна функција обезбеђује услове за остваривање циљева и задатака школе. Кроз ову делатност врши се познавање ученика са свим врстама библиотечко-информационе грађе и њихово оспособљавање за самостално коришћење извора информација . ова делатност у школи врши се у два правца:

- у односу наученике

- у односу на наставнике и организацију наставе.

Ова делатност подразумева следеће облике рада у школској 2018/19. години:

- Рад у секцији „Млади библиотекари“;
- Упознавање чланова секције са планом и програмом секције;
- Упознавање са УДК системом;
- Упознавање са новим књигама и њихов приказ;
- Плански организован одлазак наставника и ученика на Међународни сајам књиге и учила у Београду;
- Рад библиотечке секције на одабиру и сређивању грађе
- Осамостаљивање ученика за практичан рад у библиотеци (секција);
- Посета штампарији „Графос“;
- Посета градској библиотеци Панчево:
- Техничка обрада књига;
- Подношење извештаја о раду за претходну школску годину;
- Компаративно проучавање књижевних и историјских мотива у различитим врстама уметности (филм, позориште, ликовна уметност);
- За ученике осмог разреда организовати радионице на тему професионалне оријентације;

2. Библиотечка-информациона делатност

Ова делатност одређује комплексан рад библиотеке у школи. Поред набавке библиотечке грађе и обављања стручних библиотечких послова, сакупљање информација и њихово чување представљају битан фактор.

Потребно је радити на повезивању у шире библиотечке и информационе мреже када се стекну материјални услови за то.

- Припрема и реализација изложби,
- Вођење библиотечког пословања,
- Информисање наставника и ученика о новоизашлим књигама,
- Инвентарисање и др.
- Обучавање ученика у коришћењу стручног фонда школске библиотеке,
- Помоћ ученицима при избору литературе

5. Културна и јавна делатност

Ова делатност ће се спроводити на два нивоа:

На нивоу библиотеке

- секција ће спроводити акцију прикупљања поклон – књига
- у секцију ће бити ангажована надарена деца као и деца са ИОПОМ

На нивоу школе:

- књижевни сусрети – трибине
- изложбе

- планирана су два књижевна сусрета и две песничке вечери у новембру и фебруару.

Биће позвани књижевници и песници а децу Недељко Попадић и Љубивоје Ршумовић. Одржавање тематских и других изложби књига одређеног издавача или групе издавача у библиотеци (нпр представљање књижевности одређене земље и изложба књига писаца који из ње потичу или представљање нових издања, издања за одређени узраст.

Обележавање Европског дана језика (26. септембар) у сарадњи са активом наставника страних језика.

Обележавање Националног дана књиге (28. фебруар)

6. Стручно усавршавање библиотекара

Стручно усавршавање ће се спроводити кроз активности наставничког већа, стручних актива, индивидуалног усавршавања и семинара које организују Друштва библиотечких радника Војводине.

Оперативни планови рада библиотеке, као план рада за децу са посебним потребама и библиотечке секције су саставни део годишњег плана рада школе и налазе се у школској документацији.

ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКОГ ОДБОРА

Рад Школског одбора усаглашен је са чл 57. Закона о основама система образовања и васпитања. Школски одбор ради по Пословнику. Основне области и задаци рада у овој школској години биће:

- Разматрање и усвајање Извештаја рада школе за шк. 2023/24. год.
- Извештаја директора школе и извештаја о раду установе за шк. 2023/24. год.
- Разматрање и усвајање Плана рада школе за школску 2023/24. годину,
- Кадровске потребе школе;
- Анализа успеха ученика школе;
- Предузимање мера за побољшање рада у школи;
- Питања везана за финансијско пословање школе
- Разматрање других питања предвиђених Статутом и Пословником.
- Разматрање и донешење правилника којима се унапређује рад школе.
- Разматрање и давање сагласности на правилник о организацији и систематизацији послова и радних задатака у школи.
- Донешење одлуке о спровођењу пописа за 2022. годину
- Разматрање и донешење финансијски план а за 2023. годину
- Разматрање и усвајање финансијског извештаја за 2022. годину
- Разматрање и усвајање извештаја о попису за 2022. годину и доношење одлуке о отпису основних средстава.

5.19. Програм рада директора школе

Месец	ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈ	Носиоци
Септембар	<ul style="list-style-type: none"> - Разматрање и разрешавање организационих питања на почетку школске године; - Праћење примене распореда часова; - анализа и реализација захтева наставника за набавку наставних средстава и учила; - Припрема седница Наставничког већа, Савета родитеља и Школског одбора - Израда Извештаја о раду школе за претходну школску годину, Извештаја директора школе и Плана рада школе за ову школску годину; - Организација рада школе за ООО - Почетак наставе ООО - Припрема екскурзија и наставе у природи; - 	<p>Директор, секретар, помоћни радници</p> <p>Директор, секретар, педагог, Наставничко веће</p> <p>Директор, педагог</p> <p>Директор, секретар, Савет родитеља, Школски одбор</p> <p>Директор, педагог, секретар</p> <p>Директор, Школски тим за ООО</p> <p>Директор, Школски тим за ООО</p>

<p>Октобар</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Рализација планиране посете часовима и инструктивно-педагошка анализа посећених часова; - Разговори и саветодавни рад са наставницима; - Културна и јавна делатност школе; - Организација посета манифестација у граду; - Организација Дечије недеље; - Припрема седница педагошког колегијума, Наставничког већа и Савета родитеља 	<p>Директор, педагог</p> <p>Директор, педагог</p> <p>Директор, стручна већа</p> <p>Директор, стручни сарадници, стручна већа</p> <p>Директор, стручни сарадници, стручна већа</p>
<p>Новембар</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Посета и анализа рада секција и група; - Припрема и организација Дана школе; - Припрема седница стручних тела и учешће у њиховом раду; - Праћење материјално финансијске ситуације; - Увид у исправно вођење педагошке документације, ес дневници, матичне књиге; <p>Организација прославе Дана школе</p>	<p>Директор, педагог</p> <p>Директор, секретар, помоћни радници, педагог, Наставничко веће, Школски одбор, Савет родитеља</p> <p>Директор, секретар, Школски одбор</p> <p>Директор, педагог, секретар</p> <p>Директор, секретар, помоћни радници, педагог, Наставничко веће, Школски одбор, Савет родитеља</p>
<p>Децембар</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Посета планираног броја часова; - Организација пописа имовине школе на крају календарске године; - Анализа материјално - финансијских кретања на крају школске године. - Организација и учешће у раду стручних органа на крају првог полугодишта; - Вредновање рада и успеха ученика, анализа; - Припрема седница Педагошког колегијума, Наставничког већа, Савета родитеља и Школског одбора 	<p>Директор, педагог</p> <p>Директор, секретар, Школски одбор</p> <p>Директор, секретар, Школски одбор</p> <p>Директор, педагог</p> <p>Директор, педагог, Наставничко веће, Школски одбор, Савет родитеља</p> <p>Директор, педагог</p>
<p>Јануар</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Организација прославе дана Светог Саве; - Анализа остварених планова садржаја редовне наставе и ваннаставних активности; - Свођење свеукупне реализације рада и успеха у првом полугодишту - Анализа рада културне и јавне делатности школе; - Анализа рада стручних органа школе и стручних сарадника; - Рад секретара школе и техничког особља; - Рад Школског одбора; - Израда и усвајање финансијског плана за 2023.год. 	<p>Директор, педагог, Наставничко веће, Школски одбор, Савет родитеља</p> <p>Директор, педагог, стручна већа</p> <p>Директор, педагог, Наставничко веће, Школски одбор, Савет родитеља</p> <p>Директор, секретар</p> <p>Директор, Школски одбор</p> <p>Директор, секретар, Школски одбор</p>

Фебруар	<ul style="list-style-type: none"> - Обележавање Дана уставности Србије; - Закључци и предлози за унапређење рада у другом полугодишту; - Инструктивно-педагошки рад; - Разматрање завршног рачуна за претходну годину. 	<p>Директор, стручна већа Директор</p> <p>Директор, педагог Директор, секретар, , Школски одбор,</p>
Март	<ul style="list-style-type: none"> - Анализа припрема за пролећна такмичења и организације предвиђених такмичења; - Организација пролећних активности у домену друштвено-корисног рада; - Културна и јавна делатност школе; - Припрема седница педагошког колегијума, Наставничког већа, Савета родитеља - Послови у вези са III кварталом 	<p>Директор, стручна већа</p> <p>Директор, стручна већа</p> <p>Директор, педагог, стручна већа</p> <p>Директор, педагог, стручна већа</p>
Април	<ul style="list-style-type: none"> - Анализа реализације планираног фонда редовне наставе и ваннаставних активности, пролећни крос; - Праћење тока такмичења и организација; - Уређење школског дворишта; 	<p>Директор, педагог, стручна већа</p> <p>Директор, педагог, стручна већа</p> <p>Директор, разредне старешине, помоћни радници</p> <p>Директор, школски тим за ООО</p>
Мај	<ul style="list-style-type: none"> - Посете и анализе непосредног рада са ученицима, са нагласком на одељења осмог разреда; - Пријем и похвале за ученике који су освојили значајна места на такмичењима; - Увид у исправност вођења педагошке документације; - Припрема и учешће у раду седница стручних и управних органа; - Завршетак наставе у ООО 	<p>Директор, педагог</p> <p>Директор</p> <p>Директор, педагог</p> <p>Директор, педагог</p>

<p>Јун</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Припреме и одржавање завршних седница свих стручних органа у школи; - Припрема података за годишњи извештај о раду школе у протеклом периоду; - Припрема делова програма рада школе за наредну школску годину; - Праћење припремне наставе за ученике осмих разреда; - Послови око издавања сведочанстава ученицима осмог разреда; - Пријем ученика, Вуковаца и носилаца специјалних диплома; - Предлог поделе задужења наставницима за наредну школску годину; - Припрема и организација завршних испита; - Припрема седница Наставничког већа, Савета родитеља и Школског одбора 	<p>Директор, педагог</p> <p>Директор, педагог, председници стручних већа, секретар</p> <p>Директор, педагог, председници стручних већа, секретар</p> <p>Директор, педагог</p> <p>Директор, педагог, разредне старешине 8. Разреда, секретар</p> <p>Директор</p> <p>Директор</p> <p>Директор, педагог, секретар, Наставничко веће, помоћни радници</p> <p>Директор, педагог</p>
<p>Јун</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Израда листе евентуалних технолошких вишкова за наредну школску годину; - Упис ученика у средњу школу 	<p>Директор школе, секретар, председник синдиката школе</p> <p>Директор, педагог, разредни старешине 8. разреда и III (000)</p>
<p>Август</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Израда коначног Извештаја о раду за протеклу школску годину; - Израда Извештаја директора школе за претходну школску годину; - Израда коначног предлога Плана рада за наредну школску годину; - Подела предмета и свих осталих задужења наставницима; - Распоред часова редовне наставе; - Припрема и уређење школе и школског простора за наредну школску годину; - Организација седница Наставничког већа, 	<p>Директор, педагог, секретар</p> <p>Директор</p> <p>Директор, педагог, секретар, стручна већа, Наставничко веће, Савет родитеља</p> <p>Директор</p> <p>Директор, секретар, помоћни радници</p>

6. ИНДИВИДУАЛНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ НАСТАВНИКА

***Напомена: Годишњи планови рада наставника и то- планови од 1. до 4, разреда, планови од 5. до 8 разреда, планови за Основно образовање одраслих су САСТАВНИ ДЕО Годишњег плана рада школе за текућу годину. Они постоје у његовој електронској верзији и то на „издвојеном месту“ - у посебним word документима из разлога ПРЕГЛЕДНОСТИ И ЛАКШЕГ УВИДА У САДРЖАЈ, док штампана верзија их не садржи из разлога рационалне уштеде, а све на основу СТРУЧНОГ УПУСТВА О НАЧИНУ ИЗРАДЕ ШКОЛСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ.

Планови и програми за школску 2023/24. годину предложени су, разматрани и усвојени од стране Наставничког већа и Школског одбора, а на основу Законских основа планирања (наведених на уводној страници програма).

Када су у питању Годишњи планови рада како у разредној, тако и у предметној настави, у уводном овог документа смо такође навели полазне основе планирања. План и програм је заснован на циљевима, исходима, садржајима и активностима и на поступцима остваривања прописаних основа школског програма. Представљена је листа предмета (основних, обавезних, изборних), као и фонд часова. Истакнуто је на који начин се може пратити остваривање односно реализација свега овога. Индивидуални планови и програми наставника подразумевају и допунску, додатну наставу као и секције, а према потребама, могућностима и интересовањима ученика уз процену наставника. Реализација поменутог се евидентира у дневницима рада, а ефекти у документацији наставника. Оперативни месечни планови рада се раде за сваки месец. Сви ови планови, део су укупног Годишњег плана рада школе. Опширнија верзија наставних планова се налази код самог наставника.

7. ПЛАН РАДА ЗА ПРОДУЖЕНИ ДНЕВНИ БОРАВАК УЧЕНИКА НИЖИХ РАЗРЕДА

Професори разредне наставе : Васић Виолета и Биљана Анђелковић

ПРОГРАМ РАДА ПРОДУЖЕНОГ БОРАВКА

Продужени дневни рад након (или пре) редовне наставе – **продужени боравак**, један је од модела којим се могу квалитетно и структурално решити наведени проблеми, посебно у урбаним срединама. Нова улога школе на тај ће начин бити максимално и рационално искоришћена јер пружа небројене могућности деловања у сврху правилног развоја и раста сваког детета у квалитетну особу, корисну својој породици и заједници.

ОПИС РАДА У ПРОДУЖЕНОМ БОРАВКУ

Пре или после редовне наставе (у зависности од смене) организује се продужени боравак у школи за ученике првог и другог разреда основне школе.

Боравак и рад према таквом облику организује се од 7 до 17 сати . Организује се група ученика истог разреда, али различитих одељења. Учитељ води једну овакву групу, односно одељење

Учитељ који ради у продуженом боравку се договара и усклађује своје активности са учитељима из редовне наставе. У циљу упознавања деце, као и решавања педагошких ситуација учитељ из продуженог боравка је упућен на континуирану сарадњу са педагогом и психологом школе.

Учитељ који ради у продуженом боравку делује јединствено, сараднички, синхронизовано, свеобухватно и интегрисано са читавим разредним процесом. Сарађује с родитељима, одржава родитељске састанке и појединачне индивидуалне разговоре с родитељима.

Следећа начела курикуларног приступа, а у складу с начелима локалног и школског курикулума, унутарња организација намеће свакој школи одговорност у креирању недељног и дневног

распореда активности. Учитељ је креатор свакодневног рада с ученицима, у складу са законитостима струке.

ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Циљеви реализације садржаја у продуженом боравку у складу су са општим **циљевима** основног образовања (три општа циља)

- 1.Омогућити детету пун живот и открити његове/њене пуне потенцијале као јединствене особе
- 2.Омогућити детету његов/њен развој као социјалног бића кроз живот и сарадњу са осталима како би допринела/допринео добру у друштву
- 3.Припремити дете за даље образовање и целоживотно учење (учити како учити)

Специфични циљеви:

- потпун и хармоничан развој детета
- важност истицања индивидуалних различитости (свако дете је јединствено; осигурава му се развој свих потенцијала)
- фокусирање на учење (истиче се важност онога што дете учи и процеса којим усваја знања)
- оспособити ученика за самостално учење
- истиче се радост учења и подстиче мотивисаност за учење
- потенцирати важност учења утемељеног на опажању процеса из окружења (очигледна метода)
- писменост (језичка, математичка, информатичка)
- рад на начинима изражавања емоција (друштвено прихватљиви модели)
- развијање духовне димензије живота
- европска и глобална димензија модерног живљења
- плурализам, поштивање различитости и важност толеранције
- партнерство у образовању
- улога технологије у образовању
- брига о деци са посебним потребама

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Остваривање циљева и развој кључних подручја ће се најбоље остварити усмеравањем рада на садржаје, теме, кључне појмове и образовна постигнућа која су прописана Наставним планом и програмом за одређени разред. Садржаје ће реализовати учитељ у продуженом боравку, али у договору с учитељем који ради у редовној настави. Стога је изузетно важно све активности планирати како би се постигла кохерентност међу одабраним садржајима и усклађеност деловања међу учитељима.

Време предвиђено за реализацију пратећих активности треба реализовати у складу с претходно наведеним циљевима рада у продуженом боравку, имајући увек на уму узраст и могућности детета.

Креативност, иновативност и учитељска вештина максимално ће доћи до изражаја при одабиру игара, литературе, културних садржаја као и садржаја којима ће реализовати захтеве за развојем социјализацијских и комуникацијских те радно-техничких компетенција. Посебну пажњу треба посветити целокупном развоју детета, у здраву, самосталну, радно оспособљену јединку која ће у будућности својим знањем, развијеним животним вештинама и ставовима допринети развоју друштва.

ТАБЕЛАРНИ ПРЕГЛЕД ФОНДА ЧАСОВА РЕДОВНИХ И ПРАТЕЋИХ АКТИВНОСТИ

рб	Редовне активности дневног боравка	Недељни број радних часова	Годишњи број радних часова
1.	Израда домаћих задатака и учење (Српски језик, Математика, Свет око нас)	10	350
2.	Допунска настава, додатна настава (Српски језик, Математика)	према потреби	
	ПРАТЕЋЕ АКТИВНОСТИ ДНЕВНОГ БОРАВКА		
3.	Слободне активности	14	525
	ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ ДНЕВНОГ БОРАВКА		
11.	Припрема за оброк и исхрана	1	35
	укупно	25	875

Напомена- Број часова у току недељног броја може бити променљив у зависности од потребе додатне, допунске наставе и активности по жељи ученика.

ДНЕВНИ РЕЖИМ РАДА ПРОДУЖЕНОГ БОРАВКА

Пошто ученоци нижег разреда мењају смену на две недеље, сатница рада би могла да уз потребне корекције изгледа овако

ПРЕ ПОДНЕ

07⁰⁰-08¹⁵ јутарње прихватање ученика, јутарња гимнастика

08¹⁵-08³⁰ договор о раду, организација дана

08³⁰-08⁵⁰ ручак

08⁵⁰-10⁵⁰ израда домаћих задатака, часови учења наставних садржаја

11⁰⁰-11⁴⁵ слободне активности-боравак на ваздуху, хигијенска припрема за ручак

11⁴⁰-12¹⁰ ручак

12¹⁰-12²⁰ сређивање простора и одлазак на наставу

ПОСЛЕ ПОДНЕ

11³⁰-12⁰⁰ умерене релаксирајуће активности, хигијенска припрема за ручак

12⁰⁰-12³⁰ ручак

12³⁰-12⁴⁵ договор о раду, организација дана

12⁴⁵-14¹⁵ израда домаћих задатака, часови учења наставних садржаја

14¹⁵-14⁴⁵ слободне активности, физкултура,

14⁴⁵-15¹⁵ хигијенска припрема за ужину и ужина

15¹⁵-16⁰⁰ самостални рад

16⁰⁰- 17⁰⁰ слободно време-активности по избору ученика, сређивање простора и одлазак кући

ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКЕ СМЕРНИЦЕ

У складу са циљевима и задацима које желимо да остваримо и са развојним могућностима ученика, препоручује се комбиновање стратегија, метода и облика рада како би се детету омогућило да на лак и безбрижан начин увежбава програмом предвиђене садржаје те максимално опуштено проводи своје слободно време. Школа мора постати учеников другачији дом, са свим особинама пријатног и пријатељског окружења.

Важна педагошки принципи учења темеље се на томе да је:

- мотивациони фактор дечијег учења његова радозналост
- да дете буде активно у процесу учења
- постојеће дечије знање и искуство основа је учења
- дечије тренутно окружење осигурава контекст учења
- у центру процеса учења је језик
- дете треба учити вођен активностима и методама откривања

- дужни да упутимо дете у естетску димензију учења
- социјална и емоционална димензија важан је фактор учења

Начини организације и облици рада:

- курикуларни приступ (уместо предметно-сатног)
- интегрисано учење и поучавање
- мултидисциплинарни приступ
- тимско и сарадничко учење
- истраживачка настава
- искуствено учење
- проблемска настава
- пројектна настава
- учење кроз игру, праксу, учење за живот
- факултативни програми (спортске активности)
- ванучионишна и теренска настава
- ваннаставне активности

УСЛОВИ ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ПРОГРАМА (ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА)

Програм рада у продуженом боравку реализује се у свим расположивим просторијама у школи, укључујући и спортску салу и школско двориште, као и информатичку учионицу.

Наставни процес одвија се у учионици, а програм рада продуженог боравка се остварује у просторијама које су прилагођене и опремљене искључиво за остваривање рада продуженог боравка.

Током боравка у школи ученицима је осигуран један кувани топли оброк . Како би се ученицима омогућило, а учитељима олакшало усвајање правила понашања за време obroка, терпезарија је естетски уређена и прикладно опремљена.

Просторије у којима ће ученици проводити већи део дана су светле, довољно велике, опремљени аудио-визуалном опремом, дидактичким помагалима и рачунарима. Усвајање хигијенских навика захтева довољну количину сапуна и папира као и умиваоник за прање руку (који је одвојен од санитарног чвора).

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

1. учење наставних садржаја
2. израда домаћих задатака
3. васпитавање и чување ученика
4. преузимање превентивних мера ради очувања здравља ученика;
5. помагање у учењу и раду;
6. подстицање ученика на самосталан рад и стицање радних навика;
7. подстицање такмичарског духа и бољих резултата у раду;
8. програмирање и реализовање активности ученика у слободном времену: радно техничких, производних, хуманитарних, спортских, културно-уметничких, забавних и других активности.

УЧЕЊЕ:

- Организовати васпитно-образовни рад са ученицима кроз израду домаћих задатака , утврђивање наставних садржаја , провере усвојености градива , помоћ у решавању тежих и нејасних задатака.
- Упутити ученике на самосталан рад и привикавати их на темељно и рационално учење.
- Усмерене релаксирајуће активности.

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ:

- Игре у просторији и на терену.
- Друштвено забавне игре и рекреација
- Игре на рачунару.
- Излети , шетње , посете ...
- Такмичења , квизови, цртање, читање...
- Спортске активности (ученици сами бирају активност којима ће се бавити).

ХИГИЈЕНА:

Скренути пажњу учениц

- Хигијену просторије у којој бораве,
- Личну хигијену,
- Хигијену школе.

Рекапитулација :

Васпитно-образовни рад _____ 3- 4 часа дневно.

Слободне активности _____ 1-2 часа дневно.

Узимање хране _____ 30 минута дневно.

ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИ ЗАДАЦИ И ЦИЉЕВИ:

- Пружити ученицима емоционалну подршку , пажњу и разумевање , створити пријатну и ведром атмосферу.
- Омогућити ученицима што више боравка на свежем ваздуху и организовати активности које утичу на развијање спретности и оријентације у простору.
- Развијање и неговање радних навика.
- Развијање самосталности код ученика.
- Развијање културно-хигијенских навика.
- Неговање позитивних другарских односа међу ученицима.
- Упознавање ученика са просторијама у којима ће боравити.
- Буђење радозналости за непосредно окружење, као и за промене и појаве у природи.
- Развијање креативности и савладавање различитих ликовних техника.
- Развијање позитивних особина личности.
- Подстицање међусобне сарадње и индивидуалног рада сваког ученика.
- Развијање и усавршавање способности читања и писања.
- Буђење сазнања о природи, еколошким садржајима.
- Увиђање узајамне везе човека и света који га окружује.
- Усвајање правила понашања у различитим ситуацијама.
- Правилно развијање критике и самокритике.
- Проширивања знања употребом ваншколске литературе.
- Богађење речника.
- Неговање традиције и културе народа ком припадамо и земље у којој живимо.
- Развијање маште.
- Развијање вештине слушања и разумевање говора других.
- Развијање љубави према књижевности, природним и друштвеним наукама.
- Развијање говорног и писаног стваралаштва.
- Подстицање развоја слуха и осечања за ритам.
- Навикавање на свакодневно телесно вежбање уз стални развој координације покрета.
- Развијање спретности и сарадње у заједничкој игри
- Неговање опуштености и разиграности код деце

САРАДЊА СА УЧИТЕЉИМА И ШКОЛСКИМ ПЕДАГОГОМ И ПСИХОЛОГОМ

- Сарадња са учитељима и школским педагогом одвија се свакодневно.Врши се праћење и анализа рада ученика.Уколико је потребно изводи се и одређен степен корективног рада.
- По потреби учитељи могу да посеђују боравак и сарађују у раду.
- Присуствовање седницама одељенских и наставничких већа.

САРАДЊА СА РОДИТЕЉИМА

- Одвија се свакодневно кроз индивидуалне посете или путем родитељских састанака.
- Спроводи се на релацији школа-родитељ-продужени боравак.

Васпитно-образовни облици рада	Васпитно-образовне методе	Васпитно-образовна средства
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Фронтални ➤ Групни ➤ Индивидуални ➤ Тимски рад ➤ Рад у паровима 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Демонстративна ➤ Илустративна ➤ Дијалогска ➤ Монолошка ➤ Дескриптивна ➤ Текстуална 	<p>У зависности од узраста и интересовања ученика као и од годишњег доба користиће се поред уџбеника , стандардног дидактичког материјала и разни природни материјали.</p>

Васпитно-образовни садржај

- Ми смо група колектив
- Ближа и даља околина
- Саобраћај
- Златна и плодна јесен
- Игре јесењим плодовима и лишћем
- Поштујемо правила игре
- Другарство-причаоница, сликање, драматизација, радионице
- Игра у кутку читаонице
- Припрема за зиму: људи, биљке, животиње
- Живот у земљама вечитог снега и леда
- Поздрав зими
- Дани весеља-славља-у сусрет Божићу
- Да имам чаробну моћ
- Писма Деда Мразу
- Правимо и шаљемо новогодишње честитке
- На зимском распусту сам ...
- Игре на снегу
- Деца света
- Срећан 8. март свим женама
- Моја машта може свашта
- Ја сам прича-изокрени ме
- Сликање комбинованим техникама-слободна тема
- Поздрав пролећу
- Позвао је мај све бубе на чај
- Саобраћај на води
- У сусрет лету
- Игре у природи
- Шта очекујем од летњег распуста

8. ПОСЕБНИ ПРОГРАМИ И ПЛАНОВИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ И ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

У наставку документа следе активности у оквиру бројних Планова и Програма рада.

УЧЕНИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Ученичке организација које ће радити по својим плановима у школи је **Ученички парламент**, који ће се бавити ученичким питањима и иницијативама; упућивањем на културне и спортске манифестације; промовисањем квалитетне комуникације, здравог живота, превенцијом насиља.

ПРОИЗВОДНИ И ДРУГИ ДРУШТВЕНО-КОРИСНИ РАД

Производни и друштвено-корисни рад ће се одвијати кроз акције уређења школског дворишта, парка испред школе, учионичког простора. Ове активности су део садржаја у плановима рада одељенских заједница

ПЛАН ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ

Напомена: У оквиру програма слободних активности су и културне активности. Такође, програм ових активности је у корелацији са локалном средином и шире.

У оквиру плана за први циклус, све активности слободних и културних активности су парцијално наведене по разредима, док ће за други циклус план истих бити изложен у овим и наредним редовима, обједњавањем.

Општи циљ је неговање ваљаног система вредности и усмеравање ка њему, нуђењем очигледних примера добре праксе и покушајима да се горе поменуто искуствено доживи.

Специфични циљеви слободних активности јесу: формирање стваралачке личности ученика и то развијањем и неговањем њихове радозналости и отворености према новим појавама и садржајима; подстицањем истраживачког духа, стрпљења и самосталности у раду; неговањем способности опажања и критичког мишљења и слободног изражавања; стварањем услова за друштвено афирмисање личности ученика; Поспешивање креативности ученика....;

Задаци слободних активности би били :

- неговање језика ,
- правилно изговарање и рецитовање,
- увежбавање за јавне наступе,
- развијање креативности,
- развијање реторичке способности,
- развијање естетских вредности,
- синтеза покрета и говора,
- развијање способности за имитацију и идентификацију,
- учешће на школским, општинским и међуопштинским смотрема,
- развијање осећаја за ритам,
- задовољавање дечјих потреба за покретом и игром,
- естетско обликовање тела,
- активна учешће и партиципација што већег броја ученика.

Области у оквиру којих се реализују слободне активности	Активности	Месец реализације

Рекреативна настава ако услови епидемиолошки дозволе	-Шетње -Покажи шта знаш -Маскембал -Ривија фризура -Квиз знања -Квиз вештина -Спортски турнири -Развијање културе живљења у колективу - Фотографисање - Сликање и цртање - Литерарни радови	Ако услови дозволе, ове школске године Планира се да једна група ученика борави на Дивчибарама у зимском периоду а да друга група борави у пролећном периоду.
Дечја недеља	- упознавање дечијих права - пријем првака у Дечји савез - куварска радионица - фотографска радионица - сликарска радионица - радионица – веште руке - гледање филма или позоришне представе - посета деци у Споменку	Сваке године прве недеље у октобру.
У току школске године у корелацији са наставним предметима	- часови у природи - посете културном центру, библиотеци, музеју, галерији, - излети у Народну башту, у парк, на кеј - израде панора и модела - друштвене игре - припреме за приредбе и прославе - учешће на конкурсима ликовних и литерарних радова	- септембар, октобар, мај и јун - током целе школске године кад се укаже могућност - у току шк године у корелацији са садржајима наставних планова - у току шк године у корелацији са садржајима наставних планова - једном у сваком полугодишту - октобар, новембар, јануар - током целе школске године кад се укаже могућност

ПЛАН КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ

Циљеви и задаци су исти као и код слободних активности.

Програм се реализује, између осталог, кроз:

- Посете Културном центру Панчева – филм, позориште, едукације, семинари, изложбе, приједи.....;
- Посете Градској библиотеци-промоције књига. књижевне вечери, сусрети.....;
- Посета Музеју града Панчева-поставке, изложбе, Ноћ музеја.....;
- Посета сајму науке и технике;
- Посета сајму књига;
- Посета Геронтолошком центру у Панчеву-обилазак, акције ученика...;
- Посета Дому за децу „Спомена“ -изложбе.....;
- Посета Месној заједници „Никола Тесла“ -организовање и учешће у акцијама...;
- Хуманитарне акције;
- Дружење са познатим личностима-глумци, певачи, спортисти.....;

- Учешће на Традиционалном међународном карневалу у Панчеву;
- Учешће на конкурсима ликовних и литерарних редова;
- Учешће на фото-конкурсима;
- Сарадња са Црвеним крстом-организација културних активности у хуманитарне сврхе...;
- Сарадња са Домом омладине.

Носиоци реализације горе наведених и осталих активности које се понуде у току школске године, су: одељењске старешине и предметни наставници ликовне, музичке културе, биологије, историје, географије, ТО, физике, хемије, српског језика и наставници осталих предмета који могу да реализују неку од поменутих активности; Носиоци и координатори свих активности и акција су поред наведених, педагог и директор школе.

План рада у оквиру школског спорта и спортских активности

1. За ученике другог разреда сваке године до сада се планирала и организовала обука пливања у трајању од месец дана;
2. Постоји дугогодишња традиција школе да се поводом Дана школе за ученике организују спортске активности на којима учествују и ученици других школа. Тада такође одржавамо и утакмицу између ученика и наставника, али то касније понављамо и у току школске године у спортским играма по договору са ученицима;
3. Ученици тј. њихови представници учествују на такмичењу „Најбржи основац“ и то од 3.-6. разреда;
4. Ученици од 5.-8. разреда учествују на различитим Општинским такмичењима која се изводе према утврђеном календару, а у складу са републичким календаром такмичења у спортовима за које проценимо да у датом тренутку можемо да пружимо свој максимални учинак. У зависности од резултата које постигнемо, уследиће пласман на следећи ниво такмичења. Напомена: на овим такмичењима учествују селектирани ученици, тј. они који показују истакнуте способности у дређеним спортским гранама;
5. Учествујемо на такмичењима у „Мини рукомету“;
6. За ученике 5. и 6. Разреда организује се турнир у „малом фудбалу“, као и за ученике 7. и разреда;
7. За ученице 7. и 8. разреда организује се такмичење у одбојци;
8. За ученике 6. и 7. разреда организује се такмичење у кошарци у мешовитим екипама

Спортска такмичења

Спортска такмичења на нивоу школе планирана су по разредима и то:

- за ученике V и VI разреда – турнир у малом фудбалу;
- за ученике и ученице VI разреда - кошаркашки турнир;
- за ученике и ученице VII и VIII разреда – турнир у кошарци и одбојци и
- за ученике VII и VIII разреда – турнир у малом фудбалу.

Турнири се одигравају у договореним терминима у ваннаставно време, као и за време спортског дана. Већ је на изванредан начин постала традиција и одигравање мечева између ученика и наставника у различитим спортским гранама.

Што се тиче међушколских такмичења, календар такмичења, тј. редослед спортских грана и ниво одигравања одређује Савез за школски спорт града Панчева. Школа се труди да изведе децу на

што већи број такмичења у складу са њиховим физичким способностима и интересовањима. Припреме се врше у ваннаставно време.

План рада здравствене заштите

- Здравствено васпитање има за циљ формирање телесно, психичко и социјално зреле личности, која ће бити способна да чува, штити и унапређује како сопствено, тако и здравље других људи.
- Програмом здравственог васпитања биће обухваћени ученици од првог до осмог разреда са циљем да стекну знања и формирају ставове у вези са здравим начином живота;
- Да се унапреде хигијенски услови у школи и елиминишу утицаји који штетно делују на здравље; Да се оствари сарадња школе, породице и друштвене средине ради унапређења и здравља ученика.
- Рад на реализацији Програма ће се одвијати у оквиру редовне наставе и у оквиру ваннаставних активности.
- Од метода здравствено-васпитног рада ће се користити индивидуалне и групне (предавања, радионице и сл.). Реализација циљева Програма оствариваће се: Организовањем едукативних семинара; Иновацијама у наставном плану и приграму; Подстицањем ваннаставних активности за унапређења здравља; Развијањем мотивације ученика за усвајање здравих стилова живота; Подстицањем родитеља на активности за унапређење здравља; Унапређивањем улова рада школе; Комуникацијом са медијима;
- Програм здравствене превенције обухватиће циљеве и садржаје примерене узрасту ученика и реализоваће се кроз програме наставника, одељенских старешина, заједница, спортских секција. И даље ће се наставити пракса предавања и активности за ученике.

План рада социјалне заштите

Едукативни програми за развој, мир и толеранцију, примена програма буквар дечијих права и програм превенције малолетничке деликвенције

Тема	Циљ	Метод	Време	Носилац
Социометрија	развијање другарства	социограм и разговор	октобар	педагог
Како организујем свој радни дан	развој самосталности	радионице	прво полугодиште	педагог, раз. стар.
Учионица добре воље	конструктивна комуникација	радионице	током године	педагог, наст.раз.наст
Моја одговорност и одговорност других	хумани односи	радионице	током године	наст.раз.наст раз.стареш.
Проблеми младих у овом граду	превенција деликвенције	предавања, радионице	друго полугодиште	педагог, разредне старешине
Знам или не знам о наркоманији	превенција употребе дроге	предавања, радионице	друго полугодиште	педагог, стручне службе ван школе

Тема	Циљ	Метод	Време	Носилац
Стоп насиљу	превенција, безбедност	радионице, технике конструктивног решавања конфликта	током године	директор, педагог, сви наставн.
Квалитетна организација слободног времена	упућивање на здраве стилове живота	разговор	квартално	педагог, разредне старешине
У здравом телу- здрав дух	упражњавање физичке активн.	разговор, спортске акт.	током године	наст.физичког васпитања, наст.разредне наставе

План рада на заштити животне средине

Циљеви програма садржани су у:

- * наставним програмима по предметима;
- * васпитним садржајима рада одељењских заједница и
- * васпитним саржајима рада одељењског старешине;

Задачи:

- * васпитавање еколошке свести и културе здравог живота;
- * разијање свести о потреби чувања здравља;
- * формирање навика културног понашања;
- * развијање хуманог, толерантног односа међу људима;
- * развијање хигијенско-еколошких стандарда у школи и
- * формирање правилног односа према породици, друштвеној и радној средини;

Учесници реализације:

- * директор школе;
- * координатор активности, професор биологије;
- * наставници, стручни сарадници, институције, родитељи, ученици и масовни

медији;

Садржаји рада:

- * уређење фасаде, школске зграде, школског дворишта;
- * рад на естетском изгледу учионица;
- * изложба на теме екологије;
- * стручна предавања;
- * израда паноа и
- * упућивање ученика на самообразовање.

Екологија је наука која објашњава на који начин функционише природа и која нам једним својим делом предлаже начине на које можемо да заштитимо животну средину. Међутим, та упутства сами морамо да спроведемо у дело. Ако сваки грађанин буде штетио животној средини то неће служити ничему, а његово понашање ће, осим тога, изазвати и штетне последице по све становнике планете. Милионима година еволуцијом су стварани разноврсни организми на нашој планети. Ту велику разноврсност зовемо биолошка разноврсност или БИОДИВЕРЗИТЕТ. Људска делатност и њене штетне последице појачане су последњих деценија, па је мноштво врста ИСТРЕБЉЕНО пре него што је еволуција могла да делује, што представља велики губитак за планету. Човек је једина позната врста која може да се меша у еволуцију, одабиром одређених биљака и животиња, у зависности од СОПСТВЕНИХ ИНТЕРЕСА. Зато је ова активност човека веома опасна, чак и за његов опстанак. Због човека су НЕСТАЛЕ многобројне врсте. Некада их је убијао а некада им уништавао станиште или

мењао начин живота. Рачуна се да данас нестане од 60 до 100 врста дневно а неке од врста које су пред истребљењем су: планинске гориле, белолики капуцин (врста мајмуна), панда, тропрсти лењивац.

У природи се ништа не баца нити расипа. Ако посматрамо процес кружења материје и енергије, видећемо да увек постоји организам који користи оно што други одбаца и који када угине, служи као храна другом организму. Човек је навикао да искористи и баца, производећи тако све више и више отпада, који ће га загушити. Једино решење је у опонашању природе, то јест у РЕЦИКЛИРАЊУ материје и енергије. На тај начин се штеде ресурси, који су често веома оскудни и незаменљиви. Рециклирати значи употребити отпатке индустријских производа у њиховој производњи. Пошто су то материје које користимо у свакодневном животу, то значи да их не треба бацати, већ да их поново треба унети у процес производње.

За неки материјал који не може да уђе у процес кружења материје каже се да је НЕРАЗГРАДЉИВ. Такве се материје, као што су на пример, пластика и гума, нагомилавају у животној средини и заузимају расположив простор. Рецимо, пластична кеса остављена на шумском или ливадском земљишту не дозвољава раст ниједне биљке, јер кроз њу не пролазе ни светлост ни ваздух.

Екологија и хумани односи

Програм еколошке заштите животне средине и естетског уређења школе

Основни циљ програма еколошке заштите животне средине је подстицање ученика на размишљање о проблему заштите и унапређивања животне средине. Несумњиво да је од великог значаја и развијање правилног односа према радној средини, подстицање ученика на уређење учионица, других просторија у школи и школског дворишта. У реализацији овог програма неопходно је ангажовање учитеља, наставника биологије, физичког васпитања и ликовне културе.

Конкретизација програма естетског уређења школе

Садржај	Носиоци посла	Учесници у раду	Време
Уређење учионица Уређење одељењских панова	Одељ. старешина	Свако одељење у својој учионици	Током године
Функционално опремање хола за презентацију рада секција	Предметни наставници	Чланови секција	Током године
Кућни ред у школи” Истицање диплома ученика са такмичења Истицање важних информација у холу школе	Школски педагог и наставници	Чланови секција	мај
Тематске изложбе у холу школе	Наставници секције	Чланови секција	Током године
Акција сређивања школског дворишта	ОС и наставница биологије	Ученици	Током године
Пријављивање за избор најуређеније учионице и школског дворишта	Школски педагог и наставници	Ученици	2. полугодиште

Еколошки кутак

Вођени планом и програмом, осмислили смо еколошки кутак у оквиру кабинета биологије због тога што наша школа не поседује друго адекватно место (зграда је веома стара).

Еколошки кутак је саставни део рада еколошке секције, тако да су екођаци његови идејни творци. Наш еколошки кутак је богато украшен саксијским цвећем. У плану је израда еколошких зидних новина, паноа од пресованих биљака и ликовних радова на задату тему.

Важан сегмент еколошког кутка је цвеће о коме брину чланови секције као и други заинтересовани ученици. Они редовно заливају, прихрањују и откидају суве делове биљака, да кутак не би изгледао запуштено. Мењају распоред саксија и воде бригу о естетском утиску, а вишак цвећа који је добијен пресађивањем распоредићемо у холу школе. Ученици ће од пресованих биљака направити интересантан пано а најуспешније примерке пресованих биљака планирамо да урамимо и окачимо.

План безбедности и здравља на раду

Овај Програм је сачињен на основу Програма о оспособљавању запослених за безбедан рад, а на основу члана 27 и 28 Закона о безбедности и здравља на раду (Службени гласник РС“ бр. 101/2005). Сви запослени у школи морају бити теоријски и практично оспособљени за безбедан и здрав рад, упознати са свим врстама ризика на пословима на којима су одређени.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад у школи обухвата следеће области:

Теоријско оспособљавање

Тема 1. Општа начела за безбедан и здрав рад

Тема 2. Карактеристике радова, односно процеса рада

Тема 3. Опасности и мере заштите у процесу рада

Тема 4. Средства и опрема за личну заштиту на раду, заштита од пожара и прва помоћ повређеним и нагло оболелим на раду

Практично оспособљавање

ТЕМА 5.

Практично оспособљавање обухвата рад на радном месту за које се запослени оспособљава уз сталну контролу запосленог лица које одреди директор, а који је стручно оспособљен за безбедан рад.

Провера оспособљености

Оспособљеност запослених за безбедан и здрав рад из теоријског дела врши се путем теста или усменим проверавањем које врше лица која су извршила оспособљавање.

Евиденција о оспособљавању запослених

Евиденцију води на прописаним обрасцима лице за безбедност и здравље на раду у складу са Правилником о евиденцијама у области безбедности и здравља на раду(, Службени гласник РС“ бр. 62/2007).

План укључивања родитеља односно законских заступника у рад школе

Један од циљева и задатака нам је да кроз благовремено сагледавање узрока евентуално постојећег проблема, превентивно делујемо, заједничким предузимањем адекватних мера за отклањање узрока и успостављање равнотеже за даље функционисање. Једино кроз континуирану сарадњу можемо да допринесемо квалитету развојних сегмената детета. Укљученост родитеља односно старатеља у рад школе огледа се кроз активности које следе у даљем тексту.

Програм савета родитеља

Месец	ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈ
-------	--------------------

септембар	Конституисање Савета родитеља и избор председника Ужина и осигурање ученика Избор комисија за спровођење екскурзија Прецизирање начина учешћа у раду Актива за РПШ, Актива за Развој школског програма, Тима за израду годишњег плана рада школе, Тима за самовредновање квалитета рада школе, Тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, Тима за обезбеђивање квалитета и развој установе Самоиницијативе и донације од стране родитеља одељења за сређивање учионице (кречење, замена подова, допуна намештаја и завеса)
октобар	Сугестије за уређење школе и учионичног простора Могућности уређења школског дворишта Сугестије у вези рекреативне наставе и екскурзија
новембар	Припреме и учешће у свечаности за Дан школе Организација слободног времена ученика Помоћ реализацији планираних школских активности
децембар	Акције солидарности Повећање библиотечног фонда Учешће родитеља у остваривању социјалне функције школе Учешће у анализи успеха и владања ученика крају првог полугодишта
јануар	Учешће у обележавњу школске славе Светог Саве Ликовне радионице родитеља са децом на тему Светосавља: Осликавање на великом платну (уз помоћ -илустратора и родитеља)
фебруар	Учешће родитеља у организовању културних активности школе
март	Помоћ родитеља у повезивању школе са друштвеном средином Здравствено информисање Учешће у реализацији хуманитарног концерта Учешће у самовредновању
април	Учешће у самовредновању рада школе Интерни и екстерни маркетинг Примери добре праксе Иницијатива по било ком сегменту школског развоја Учешће у избору уџбеника
мај	Уређење школског простора и околине Анализа успеха и владања ученика и мере за побољшање
јун	Успех и дисциплина ученика на крају наставног периода Извештај о извршеном самовредновању-учешће у анализи резултата Извештај о реализацији Годишњег плана рада школе Извештај о релизацији РПШ Сугестије за следећу школску годину Пријемни и завршни испити

САВЕТОДАВНИ РАД СА РОДИТЕЉИМА / ЗАКОНСКИМ ЗАСТУПНИЦИМА

Укључивање родитеља у решавање и идентификовање проблема	током године	директор, од.старешине, педагог
Индивидуални образовно план	ревизије-квартално и по потеби; континуирано праћење	Тим за ИОП

Информисање родитеља о значајним елементима праћења развоја ученика	током године	директор, од.старешине, педагог
Учешће у професионалној оријентацији	током године	Тим за ПО
Полазак у први разред	септембар	од. Старешине, педагог
Учешће у раду Тимова	током године	Директор, педагог, координатори Тимова

9. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Законска заснованост програма заштите од насиља, злостављања и занемаривања

Програм заштите од насиља заснива се на Закону о основама система образовања и васпитања („Сл. Гласник РС“, бр. 88/2017, 27/2018 - др. и 10/2019)-Права, обавезе и одговорност ученика – Чланови: 79, 80 и 83.; Одговорност родитеља – Члан 84; Васпитно – дисциплински поступак (тежа повреда и повреда забране) – Члан 85; Васпитне и васпитно-дисциплинске мере и правна заштита ученика – Члан 86; Одговорност установе за безбедност деце и ученика – Члан 108; Правила понашања у установи – Члан 109; Забрана дискриминације – Члан 110; Забрана насиља, злостављања и занемаривања – Члан 111; Забрана понашања које вређа углед, част и достојанство – Члан 112; Закону о основној школи (Сл. Гласник РС“, бр.), Правилнику о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање (Сл. Гласник РС“, бр. 46/2019), Правилник о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности („Сл. Гласник РС“, бр. 65/2018);Правилник о обављању друштвено – корисног, односно хуманитарног рада („Сл. Гласник РС“, бр. 68/2018); Стручно упутство о заштити и безбедности деце и ученика у установи (број 610-00-953/2014-01), Стручно упутство о поступању установа образовања и васпитања и центара за социјални рад-органа старатељства у заштити деце од насиља (број 611-00-419/2018-04), као и други релевантни дописи надлежног Министарства просвете, науке и технолошког развоја.У изради овог програма коришћени су и Правилник о стандардима квалитета рада установе („Сл. Гласник РС“, бр. 14/2018), као и Правилник о сталном стручном усавршавању и напредовању звања наставника, васпитача и стручних сарадника („Сл. Гласник РС“, бр. 81/2017 и 48/2018). Правилник о ближим критеријумима за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, детета, ученика или трећег лица у установи образовања и васпитања („Сл. Гласник РС“, бр. 22/2016); Међународна Конвенција о правима детета, као и нови Закон о заштити података о личности („Сл. гласник РС“, бр. 87/18) и другим прописима којима се регулишу права ученика такође су инкорпорирани у програме заштите наше школе којом се школа обавезује да о безбеди остваривање свих права детета, а нарочито, на заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања, потпуну информисаност, на правично поступање и заштиту приватности, као и да детету које је било изложено насиљу обезбеди подршку за физички и психички опоравак и његову социјалну реинтеграцију.

Правилник о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, Службени гласник РС“ бр.104 од 31.јула 2020. Програмом заштите дефинишу се превентивне и интервентне активности, одговорна лица и временска динамика остваривања.

Садржи:

- Начине на које се превентивне мере и активности уграђују у свакодневни живот и рад установе (васпитне, наставне, ваннаставне активности) на свим нивоима (појединац, одељ. заједница, парламент, стручни органи..);
- стручно усавршавање запослених у области заштите (засновано на процени компетенција и реалних потреба установе);
- начине информисања о обавезама и одговорностима у области заштите од насиља, злостављања и занемаривања;
- подстицање и оспособљавање ученика за активно учествовање у раду одељенске заједнице, парламента, школског одбора и стручних органа;
- садржаје и начине за појачан васпитни рад;
- поступке за рано препознавање ризика од насиља, злостављања и занемаривања
- начине реаговања на насиље, улоге и одговорности, поступање у интервенцији;
- облике и садржаје рада са свим ученицима (који трпе, врше насиље, сведоци);

- начине, облике и садржаје сарадње са породицом, лок. самоуправом, полицијом, центром, здравственим службама, правосуђем и др.;
- начине праћења, вредновања и извештавања остваривања програма заштите.

ПРОГРАМ за заштиту ученика садржи и:

- ° План превентивних и интервентних активности за заштиту ученика од ДИГИТАЛНОГ НАСИЉА;
- ° План превентивних и интервентних активности за заштиту ученика од ТРГОВИНЕ ЉУДИМА;
- ° ПЛАН ПРЕВЕНЦИЈЕ УПОТРЕБЕ ДРОГА КОД УЧЕНИКА и других облика ризичног понашања (употреба алкохола, дувана, психоактивних супстанци, малолетничка деликвенција и сл).

Општи циљеви Програма

Општи циљ Програма је унапређивање квалитета живота ученика применом:

- ° -Мера превенције за стварање безбедне средине за живот и рад ученика;
- ° -Мере интервенције у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање.

Специфични циљеви Програма:

- ° Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања;
- ° Укључивање свих интересних група (деца, ученици, наставници, стручни сарадници, административно и помоћно особље, директор, родитељи, старатељи, локална заједница) у доношење и развијање програма превенције;
- ° Подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад установе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања;
- ° Дефинисање процедура и поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља;
- ° Информисање свих укључених у живот и рад установе о процедурама и поступцима за заштиту од насиља и реаговање у ситуацијама насиља;
- ° Унапређивање компетенција наставног и ваннаставног особља, деце, ученика, родитеља, старатеља и локалне заједнице за уочавање и решавање проблема насиља, злостављања и занемаривања.

Специфични циљеви у интервенцији

- Спровођење поступака и процедура реаговања у ситуацијама насиља.
- Успостављање система ефикасне заштите деце у случајевима насиља.
- Стално праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности програма заштите.
- Ублажавање и отклањање последица насиља и реинтеграција детета/ученика у заједницу вршњака и живот установе.
- Саветодавни рад са децом/ученицима који трпе насиље, који врше насиље и који су посматрачи насиља.
- Превентивне активности

Превенција насиља у образовно-васпитним установама је скуп мера и активности које имају за циљ стварање сигурног и подстицајног окружења, неговање атмосфере сарадње, уважавања и конструктивне комуникације, у коме неће бити насиља, или ће га бити што мање.

Програм и активности превенције омогућавају:

- благовремено учовање потенцијалног насиља и отклањање ризика;
- припрему за адекватно реаговање уколико се насиље догоди;
- свеобухватну ресоцијализацију учесника у насиљу;
- заштиту права и смањење додатне патње свих који су укључени у насиље.

Најуспешнији приступи превенцији насиља су:

- Подизање свести и знања о насиљу од раног узраста;
- Обухватање свих учесника у животу и раду установе-запослених, деце и родитеља;
- Прожимање кроз цео образовно-васпитни процес;
- Обезбеђивање потребних услова у установи за спровођење превентивних програма;
- Усмереност на изградњу позитивне климе у установи;
- Не толерисање насиља а подстицање позитивног понашања;
- Укључивање деце и као креатора и као реализатора превентивних активности;
- Развијање вршњачких тимова за подршку деци и
- Добијање пуне подршке локалне заједнице.

Здраво и подстицајно окружење је саставни део професионалне и личне одговорности свих запослених у образовно-васпитним установама. Превенција захтева ангажовање и других учесника у образовно-васпитном процесу: деце/ученика, родитеља и локалне заједнице!

Превентивне активности допринеће да деца:

- прихвате и науче вештине потребне за боравак и живот у колективу;
- осећају се заштићено и сигурно у установи;
- успешније и ефикасније уче;
- буду одговорнија и науче да управљају сопственим понашањем у конфликтним ситуацијама (да их избегавају или конструктивно решавају);
- да управљају осећањима као што су љутња, фрустрација, срећа и усхићење;
- успостављају и негују пријатељства;
- науче да заштите своја и поштују права других (на пример, право на приватност, слободу избора и сл.);
- разумеју и прихватају разлике, сарађују са другима и раде тимски.

Превентивне активности допринеће да одрасли:

- преузму одговорност за стварање и неговање подстицајног окружења у установи;
- развију и негују здраве стилове комуникације и односа са другима;
- поштују своја и права других;
- уважавају различитости и негују кооперативност и сарадњу;
- усвоје и примењују практична знања и вештине за конструктивно превазилажење сукоба и кризних ситуација (саосећајна комуникација, посредовање у конфликтима, комуникација са медијима и сл.);
- уоче и конструктивно се супротставе разним облицима насиља.

Деца, родитељи и запослени у образовно-васпитним установама треба да препознају потенцијалне изворе и узроке насиља и да превентивним активностима спрече појаву истих
Конкретне активности из области превенције које школа реализује

1. Идентификовање и рад са децом која имају проблеме у понашању; индивидуални разговори са ученицима, родитељима; осмишљавање начина рада и мера; успостављање сарадње са Центром за социјални рад, МУП-ом, Школским диспансером, Домом „Споменак“ и са колегама(психолозима, дефектолозима и социјалним радницима) из осталих школа и институција;

2. Сем индивидуалног саветодавног рада са децом која имају проблеме у понашању, обављамо и групни саветодавни рад, на нивоу одељења као и психолошке радионице са циљем конструктивног

решавања сукоба; Наведене активности се реализују на ЧОС-у грађанском васпитању и верској настави, на часовима физичког васпитања и у раду са педагогом и директором;

3. Као посебни програми реализују се: Програм превенције болести зависности- на ЧОС-у, ЧОЗ-у, грађанском васпитању као и у непосредном контакту;

4. Програм васпитног рада са ученицима има за циљ подстицање и развијање здравих и прихватљивих социјалних односа;

- односа разумевања и сарадње како у школи тако и између породице и школе, друштвене средине и детета;

- оспособљавање ученика да разумеју, прихватају, поштују потребе и осећања других као и различитост култура и традиција;

- неговање прихватљивих социјалних и хуманих односа у школској средини и животу уопште;

- развијање комуникативних способности;

- вежбање и учење самоконтроле;

- начини контролисања и превазилажења извора стреса;

- избегавање ризичних понашања и групација;

- афирмација позитивних примера у неговању етичких норми и система вредности;

- кризички однос према медијима;

5. Саветодавни континуирани рад педагога са наставницима;

увођење у проблематику, предлагање решења; на седницама Одељенског и Наставничког већа и индивидуално;

6. Ликовни конкурси и хуманитарни концерти;

7. Стално подсећање ученика, наставника и родитеља на њихова права али и обавезе прописане Правилником понашања у школи и Правилником о безбедности;

8. Стручно усавршавање запослених;

9. Спортске активности:

Одбојка, кошарка, мали фудбал, стони тенис;

Крос;

Атлетика;

Игре без граница;

Мала олимпијада;

Једна од посебно интересантних активности јесу утакмице између ученика и наставника (Одбојка, кошарка или мали фудбал);

У свим горе наведеним активностима циљ је исти, а то је неговање колективног духа, заједништва, фер-плеја, поверења, поштовања правила, узајамног поштовања између ученика, ученика и наставника и између наставника.

10. Слободне и ваннаставне активности:

цвећарске, куварске и и стрип радионице;

новинарска и фото секција;

учешће на Пролећном и Градском карневалу;

изложбе кућних љубимаца;

Обележавање Божића, Ускрса, Слава, Дана Школе;

планинарење, бициклизам, пецање, клизање;

посете позоришним и филмским представама, музејима;

У горе наведеним активностима циљ је неговање здравог и квалитетног начина живота, као и указивање на етичке и естетске вредности и прихватљиве животне стилове.

Уграђивање у школска документа

Предмети и наставни садржај који ће се користити за превенцију насиља:

Српски, енглески и француски језик: обрада различитих текстова и књижевних дела предвиђених програмом може бити оквир за анализу узрока и последица различитих видова насиља (један од постављених циљева може бити уочавање односа моћи, сагледавање последица злоупотребе, замишљање могућих другачијих исхода и сл.).

Свет око нас: односи у породици, права и обавезе чланова породице, развијање одговорног односа према друговима, заједници, окружењу и школским обавезама, поштовање одраслих, прихватање и уважавање различитих култура, планирање сопственог рада и напредовања, могућконструктивни начини реаговања на ускраћивања.

Физичко васпитање и школски спорт: уважавање разлика у физичким способностима и изгледу, јачање самопоуздања, развијање тимског духа, развијање спортског понашања такмичара, посматрача/навијача и тренера, пружање подршке саиграчима, спортско прихватање неуспеха и развој самоконтроле, поштовање фер-плеј игре, преузимање иницијативности и одговорности, стицање знања за препознавање разлика од спортских повреда и указивање прве помоћи.

Грађанско васпитање: прихватање карактеристика грађанског друштва, права и обавеза грађана, права и обавезе деце, развој друштвено-одговорног понашања, усвајање норми и прихватање последица њиховог кршења, развој свести о равноправности, заједништву.

Верска настава: развијање толеранције, прихватање различитости, различитих вера, обичаја и др.

Географија: прихватање и уважавање различитости учењем о различитим културама и обичајима; развијање саосећања и бриге о другима на основу примера хуманитарне помоћи угроженим подручјима-недостатак хране, воде, земљотреси, поплаве, временске непогоде, последице ратова, избеглички кампови и хуманитарне катастрофе, улагање у развој неразвијених подручја; људска и мањинска права у различитим државама; развијање способности правилног расуђивања расветљавањем мотивације и путева трговине људима и децом; родна равноправност; развијање еколошке свести и безбедносне културе у смислу заштите животне средине; упознавање са обичајима и различитим културама, развијање поштовања етничког идентитета и припадности.

Историја: развој осећања сопственог идентитета, саосећања и бриге за друге анализом историјских догађаја, различитим виђењем истог догађаја, дебатованњем, анализирањем војне и дипломатске вештине...; упознавање са људским правима и вредностима и начинима остваривања права, анализом развоја дечијих и људских права, историје развоја слобода и права појединих угрожених група (жене, деца, новинари, особе са инвалидитетом); анализом образовања у различитим временским периодима и утицај на просперитет; Упознавање са значајем националних историјских споменика и споменика културе и сл.

Биологија: стицање знања о психоактивним супстанцама које изазивају болести зависности, њиховим утицајима на организам и социјалне односе појединца, формирање и развијање ставова, вештина и знања која ће бити препрека негативном утицају вршњака у погледу коришћења ових супстанци: упознавање са појмовима и значајем емоционалне и социјалне интелигенције; развијање еколошке свести, потребе превентивног деловања или интервенисања у ситуацијама које угрожавају живот или нормално функционисање појединца, изучавање техника указивања прве помоћи, развијање одговорног односа према животињама.

Успостављање правила понашања

Посебну важност у превенцији насиља има дефинисање правила понашања и обезбеђивање механизма за њихово поштовање.

Приликом дефинисања правила понашања и последица кршења правила треба водити рачуна о следећем:

Обавезно је да сама деца/ученици учествују у процесу и процедурама доношења одељенских/групних правила.

Правила установе доносе сви. У праћење примене укључени су запослени, али и ученици. Одговорност директора установе је да у случају кршења правила покреће одговарајуће поступке.

Оглашавање правила (панои, вебсајт, школске новине, брошуре, налепнице, беџеви...) подиже њихову видљивост и доступност.

Правила треба да буду примењива (преформулисати их све док се то не оствари).

Правила се могу мењати након одређеног периода примене (пола године, на крају школске године или кад друга постану актуелнија).

Последице кршења правила могу да се крећу од позитивних поступака (подсећање на усвојена правила, опомена, извињење, прихватање одговорности надокнадом штете/повреде); преко прихватања природних последица по себе и друге (осећање повећане одговорности, жаљење, промена односа у заједници, трајне последице по здравље, умањење личне добробити, материјални губитак); до санкција и казни (забране, ускраћења, укори, смањење оцене из владања и друге законске мере).

Усвојене процедуре у случају кршења правила имају за циљ да деца/ученици прихвате позитивне обрасце понашања, а да одрасли развију конструктивне начине управљања понашањем деце и ученика.

Процедурама се обезбеђује и хуман приступ у васпитању, успостављање самодисциплине, очување самопоштовања, јачање поверења у себе, прихватање одговорности за своје поступке и осећања, развијање друштвено одговорног понашања.

Постулат „свако има право на грешку, али и на прилику да је поправи“ има за циљ да омогући реинтегрисање у заједницу оних који греше, уз подршку и охрабривање за позитивну промену.

! Правила понашања и надокнада штете/повреде служе превенцији насиља. Пожељно је осмислити ова правила и у свим ситуацијама повећаног ризика. (излети, екскурзије, спортске манифестације, почетак и крај школске године и сл.).

Активно учешће деце-партиципација

Да би се остварили прави ефекти превентивних активности, неопходно је да деца/ученици буду активно укључени у свим фазама превенције, од планирања до реализације и вредновања резултата. Деци је за активно укључивање неопходна подршка одраслих у непосредном, свакодневном раду, али и организовањем посебних обука. Када су млађа деца/ученици у питању, пресудна је улога одељенског старешине, који усмерава развој заједнице вршњака. Поред тога, оформићемо и Ученички парламент чије ће активности бити усмерене на пружање помоћи у заштити од насиља и промоцију ненасилне комуникације. Тим за заштиту деце од насиља треба да пружа помоћ и подржава рад Парламента и других облика партиципације деце/ученика

Неки облици рада са децом/ученицима који у овој области делују подстицајно и мотивишу активно укључивање на свим узрастима су:

- радионице, дискусионе групе, трибине;
- посећивање и организовање позоришних представа, хепенинга, перформанса, изложби;
- конкурси и ревије стваралаштва (цртежи, постери, плакати, стрипови, фотографије, карикатуре);
- спортски, културни и други сусрети.

Постоји велики број интересантних тема везаних за превенцију насиља, којима се деца и запослени у установи, без обзира на узраст, могу бавити користећи поменуте облике рада. Да би учешће у њима

било што веће, а ефекти бољи, важно је омогућити опредељивање за теме и облике рада према интересовањима, склоностима и искуствима.

Обука деце и одраслих (родитеља и запослених)

Области/теме: права детета; разумевање и конструктивно решавање конфликта; ненасилна комуникација; посредовање у решавању сукоба (медијација); разумевање и прихватање различитости (против предрасуда и стереотипног мишљења); уочавање и разумевање насиља; знања и вештине самозаштите и вршњачке помоћи; о кооперативном и тимском раду; о изградњи одељенске заједнице; технике ефикасног учења; креативно и критичко мишљење; драмско васпитање и улога стваралаштва деце/младих у смањењу насилног понашања; улога и значај партиципаторних уметности у креирању подстицајног окружења за децу и ученике; улога спорта у превенцији; развој самопоштовања и управљање осећањима; о техникама и методама преговарања; улога младих у хуманитарном раду.

Стручно усавршавање запослених

Теме/области: управљање дисциплином и партнерска комуникација; израда правила понашања; примена реституације (принципи, значај преговарања, важност постизања договора ...); тимски рад; значај позитивне дисциплине; значај квалитета наставе за превенцију насиља; улога и место волонтерског рада у установама; изградња подржавајућег окружења за учење и одрастање; професионални развој запослених као превенција насиља; заступање права деце/ученика; Општи и Посебни протокол о заштити деце од насиља, злостављања и занемаривања; улога шире заједнице у превенцији насиља; права одраслих у случају насиља на радном месту и у случају укључености у насиље; комуникација са медијима.

Инструкције за рад са децом у конфликту

Фазе:

Опис догађаја – шта се догодило? (свако ко је учесник у сукобу, појединачно саопштава шта је радио, без навођења „разлога“ и окривљавања других)

Свако каже како се тада осећао; Свако каже како се сад осећа (док прича);

Шта је могло да буде другачије? (у циљу избегавања сукоба); Шта би сада желели да промене?

Свако треба да каже шта је након разговора закључио, до чега је дошао, да ли је и шта научио?

На нивоу групе се договарамо (што прецизније) шта би убудуће могли да ураде они сами (без одраслих) у сличним ситуацијама.

Фазе кроз које сваки ученик треба да прође како би приступио проблему и успешно га решио:

Ученик треба да је свестан да проблем постоји и да је неопходно или пожељно да га реши;

Треба да схвати природу или суштину проблема;

Тек-када ученик проблем постави на право место, онда може да предузме активност; први корак треба да буде сакупљање свих важних чињеница;

Помоћу сакупљених информација треба испитати и анализирати проблем;

Треба утврдити која су пробна и могућа решења;

Следећи корак је процењивање; треба утврдити како утичу решења на проблем;

(у зависности од тога решења се прихватају или одбијају и трага се за правим)

Сарадња са другим институцијама и локалном заједницом

Локална заједница треба да буде активан партнер образовано-васпитним установама у настојању да се насиље спречи и смањи. Сарадња подразумева размену информација, изградњу поверења, утврђивање заједничких потреба и циљева, али и планирање заједничких активности.

Центар за социјални рад, Канцеларија за младе града Панчева, Сигурна кућа, Дом омладине, Фокус група града Панчева, Школски диспанзер, локални медији (ТВ Панчево, Панчевац, Радио Панчево) и друге установе су актери спољашње заштитне мреже. Ову сарадњу иницира школа, или обрнуто, предлагањем облика, садржаја и начина повезивања у складу са програмима рада, улогама и одговорностима свих актера спољашње заштитне мреже. Очекује се и укључивање и других представника локалне заједнице из области науке, културе, спорта, уметности (Културни центар, Музеј, спортски клубови, галерије). Када је превенција у питању, они могу покренути и подржати мотивацију деце и младих за преузимање личне одговорности и развијање креативног односа према сопственом одрастању, образовању и креативном коришћењу слободног времена.

Укључивање у иницијативе које нуде повезивање образовања са сличним интересовањима и талентима делује превентивно и доприноси развоју здравих стилова живота и позитивних образаца понашања и комуникације са окружењем. Одрасли у ове иницијативе могу да се укључују не само као подршка деци и младима у њиховим пројектима, већ и као партнери, сарадници, промотерти. Позитиван приступ идејама младих допринеће њиховом осећају уважености и прихваћености од стране заједнице и повећаће поверење на релацији млади-одрасли, што је необично важно у осетљивом периоду адолесценције и делује превентивно у сваком смислу.

Физичке и друге мере превенције

Превенцији насиља доприносе и обезбеђени следећи услови:

- добро организовано и доследно дежурство запослених;
- адекватно осветљење у згради и дворишту;
- ограђено и безбедно двориште;
- физичко-техничко обезбеђење
- видео надзор унутар школе и ван ње.⁷

Интервентне активности

Да би се у установи сви осећали сигурно и безбедно, потребно је да се увек и благовремено реагује на све облике насиља.

Циљ интервенције је да се, пре цвега заустави насиље и злостављање, да се обезбеди сигурност, смањи ризик од понављања и да се ублаже и отклоне последице.

Посебни протокол прописује редослед корака у интервенцији. Ови кораци представљају оквир за ефикасно реаговање и укључивање свих релевантних појединаца или институција у процесу заштите деце.

Највећи број насилних ситуација које се догоде у образовно-васпитним установама између деце решавају запослени у самој установи. Наиме, компетенције запослених, познавање учесника и контекста тих ситуација најчешће су довољни да обезбеде конструктивно разрешење. Само мањи број ситуација, односно тежих случајева насиља, захтева укључивање институција из других система.

За ефикасну интервенцију у оквиру саме установе неопходно је успоставити тзв. унутрашњу заштитну мрежу. То подразумева дефинисање улога и одговорности свих запослених и деце у установи у оквиру прописаних корака. У школи је дефинисано ко, када и на који начин интервенише и делује у различитим ситуацијама насиља (видети акциони план).

Међутим, ако установа има сазнања или сумњу о тежем облику насиља, и да се насиље над дететом/учеником дешава ван установе (у породици или окружењу) или од стране одрасле особе, обавезно укључује друге институције (МУП, Центар за социјални рад, здравствене службе). Само

повезивање свих система у заштити детета омогућава ефикасно решавање проблема и ублажавање последица. У овим случајевима говоримо о деловању спољашње заштитне мреже.

Најчешћи облици насиља су условно сврстани на три нивоа.

Ситуације на првом нивоу, које се дешавају између деце/ученика, углавном решава самостално наставник/васпитач/одељенски старешина; на другом нивоу наставник/васпитач/одељенски старешина у сарадњи са Тимом у оквиру унутрашње мреже; на трећем нивоу је неопходно, поред Тима, и укључивање спољашње мреже, односно других институција.

! За решавање свих облика насиља које чине одрасли над децом неопходно је укључивање Тима, директора установе или других надлежних институција.

Без обзира на то што некад дете пристаје да учествује у ситуацијама у којима има елемената насиља, и тада је обавезно реаговати, јер дете често не може да процени намеру и последице (на пример, учествовање у играма које могу угрозити здравље, учествовање у снимању или дистрибуцији материјала који угрожавају лични интегритет и сл.).

Кораци у интервенцији – поступци и процедуре у заштити деце од насиља

! Да би процедуре и поступци били што ефикаснији важно је да будемо свесни шта намеравамо да постигнемо сваким предузетим кораком. На насиље се реагује одмах и у циљу најбоље заштите детета. И у најтежим ситуацијама насиља и у ситуацијама када постоји само сумња да се дешава насиље, не треба одлагати реаговање. Потребно је зауставити насиље, обезбедити сигурност за сву децу, а консултацијама на нивоу установе и са другим надлежним службама даље решавати проблем.

1.Откривање, сазнање о насиљу, први је корак у заштити деце/ученика од насиља. У неким ситуацијама знаци насиља су очигледни, док је у другим ситуацијама веома тешко открити проблем и због тога је улога професионалца и особе која ужива поверење детета веома важна. Посебно је тешко открити да дете трпи емоционално или социјално насиље. Понекад понашање детета указује само на постојање неког проблема, и при томе треба имати у виду да деца различито реагују: повлаче се, раздражљива су, агресивна, преосетљива и сл.

Сазнање о насиљу може бити директно (кад неко саопшти податак у вези са тим) или индиректно (када на основу неких знакова посумњате да постоји могућност да се насиље дешава).

Ти знаци могу бити:

На физичком и физиолошком плану:

Трагови различитих повреда, модрице, ожиљци, опекотине, посекотине, поцепана одећа, запуштен и неуредан изглед, поломљене односно поцепане ствари, проблеми са исхраном, болови у стомаку, главобоље, повраћање, преломи, проблеми са сном (несанице или претерано дуго спавање), нестанак ствари (мобилни телефон, одевни предмети, торбе, свеске, новац...).

На емоционалном плану:

Плачљивост, повученост односно претерана активност, раздражљивост, појава неуобичајених и претераних страхова, агресивно и аутодеструктивно понашање, ћутљивост, неуобичајена причљивост, гледање „у празно“, „ноћне море“, конзумирање алкохола/наркотика, страх од самоће, страх од дружења са другим људима, ноћно мокрење, лагање, изражено грицкање ноктију, поремећај говора, сексуално понашање непримерно узрасту и др.

У школи:

Изненадни школски неуспех, појава неоправданих изостанака, одсуство концентрације, кашњења, избегавање обавеза, недоношење домаћих задатака, избегавање или неучествовање у разноврсним

активностима, избегавање дружења са другом децом, одбијање уобичајених активности, неуобичајени начин играња (код млађе деце), избегавање физичког додира (трзање), велики страх од одраслих, изражен страх од повратка кући и др.

Неки наведени облици понашања појединачно и у одређеној мери, могу бити природне или развојне реакције. Важно је обратити пажњу на екстреме, учесталост јављања, као и на комбинацију појединих симптома.

Поверење и разумевање, уз познавање процедура, кључни су предуслови за ефикасно реаговање.

Прекидање, заустављање насиља је обавеза свих који имају било какво сазнање или сумњу да се насиље догађа.

Запослени су у обавези да зауставе насиље и/или обавесте надлежне у установи. Важно је унапред договорен могући начин разговарања у различитим ситуацијама. На тај начин се предупредује стихијско и неодговарајуће реаговање и спречавају негативне последице.

Начин на који ће се насиље прекинути и зауставити зависи од конкретне ситуације (узраст, облик насиља, број укључених, место дешавања, могућност да се позове помоћ...):

Поједине ситуације физичког насиља захтевају хитно и истовремено реаговање, збрињавање учесника, обавештавање родитеља и неодложно укључивање релевантних институција (здравствена установа, полиција, центар за социјални рад);

Емоционално или социјално насиље такође треба зауставити што пре. Детету које трпи насиље треба пружити разумевање, поверење и сигурност;

Ако постоји сумња на било који облик породичног насиља, наставник обавезно обавештава Тим, који даљ преузима кораке уз консултације са Центром за социјални рад.

Смиривање ситуације подразумева обезбеђивање сигурности за дете/ученика, разговор са учесницима и посматрачима.

На пример, уколико се дешава физичко злостављање или снажно вербално насиље, у првом моменту је најважније да се актери након раздвајања умире, да се обезбеди прикладан простор и време за разговор. Потражити помоћ колега, стручне службе или Тима ако је потребно. Објаснити учесницима да је циљ да се сукоб реши и да ће обе стране имати прилику да испричају шта се догодило. Договорити се са учесницима да се саслушају без прекидања, да не вређају једни друге, да говоре искрено.

У овом процесу важно је да се у установи делује синхронизовано, да се разговор са децом/ ученицима о истој ситуацији не обавља више пута од стране различитих запослених, већ да се у оквиру унутрашње заштитне мреже обезбеди проток информација важних за ефикасно реаговање.

Сугестије за разговор:

Стрпљиво и пажљиво саслушати учеснике, укључујући и посматраче;

Пажњу усмерити на конкретан поступак и понашање;

Без суђења, умањивања или преувеличавања сагледати ситуацију;

Пажљиво слушати шта вам дете/деца говоре, не само она која трпе и врше насиље, већ и она која су посматрачи;

Не интерпретирати, не мењати, не тумачити!

Користити речник који деца користе када говоре о насиљу, злостављању и занемаривању;

Не подразумевати, не претпостављати, питати а не тврдити;

Разговарати смирено, не реаговати шоком, неверицом.

Не обећавати да ће одмах све бити у реду, то није реално;

Рећи шта се планира, шта ћемо учинити.

Рећи да ћемо урадити све оно што је заиста у нашој моћи да помогнемо;

Не пребацивати одговорност за реаговање на другог. Свако је у обавези да у свом домену реагује.

Упознати учеснике са наредним корацима, ко ће и када бити информисан и укључен у процену и праћење ситуације.

После обављеног разговора неопходно је анализирати ситуацију постављањем следећих питања:

- Да ли је реакција била правремена и ефикасна?
- Да ли су учесници умирени?
- Да ли се осећају сигурно?
- Да ли су свесни својих поступака?
- Да ли су свесни последица?
- Да ли је урађено све да се насиље не настави и не понови?
- Ко је све обавештен?
- Шта још може да се уради?
- Да ли је случај евидентиран?

После прекидања насиља и смиривања учесника, запослени који је непосредно реаговао или има сазнање о насиљу иницира консултације унутар установе ради процене ризика и израде плана заштите за све учеснике.

У овој фази Тим процењује степен ризика и одлучује на који начин ће решавати случај, да ли ће га самостално решавати или ће укључити друге релевантне институције.

! Неопходно је водити рачуна о поверљивости податка, заштити приватности и стављању интереса детета изнад интереса родитеља, школе, струке и др.

Посебна обазривост је потребна када тим процењује и одлучује само на основу сумње. Недовољно осмишљени поступци или непроверене информације могу имати негативне последице за дете. То не значи одлагање реакције, већ потребу да се свака сумња провери из више извора и да се спречи додатно или појачано насиље. Подаци до којих се дође поверљиви су и могу се ставити на располагање само службеним лицима ангажованим у поступцима заштите деце од насиља.

Како би се избегле трајне последице и спречило понављање насиља, у процесу вођења консултација и предлагања мера заштите потребно је бринути о свим учесницима.

Начини реаговања подразумевају поступке који ће децу/учеснике заштитити од даљег насиља, ублажити последице, које се могу јавити на емоционалном и социјалном плану, и јачати капацитете деце да се заштите у евентуалним насилним ситуацијама.

У исто време, установе морају континуирано радити и са дететом/учеником који испољава насилно понашање. Потребно је испитати узроке агресивности, пружити адекватну психосоцијалну помоћ у установи и, по потреби, упутити дете и у друге релевантне институције.

Активности установе треба да буду усмерене и према деци која су индиректно укључена у насиље, тј. пасивним посматрачима. Ову децу треба континуирано оснаживати да конструктивно реагују и траже помоћ, јер су они врло често у ситуацији да својим понашањем подржавају насиље (тако што не реагују или чак и навијају, мислећи да је у питању игра). Ова велика група учесника може осетити кривицу уколико ситуација постане озбиљна или трагична, а то лако може прерасти у трауму. Због тога је неопходно анализирати ситуације насиља из емоционалног и моралног угла, омогућити

конструктиван приступ, извући одређене лекције, вежбати позитивне реакције и облике понашања како би се спречила ескалација насиља и понављање сличних ситуација.

Консултације су важне да би се:

разјасниле околности и на прави начин анализирале чињенице;
проценио ниво ризика;
направио план заштите;
избегла конфузија и спречиле некоординисане акције, које могу водити поновном проживљавању искуства оштећеног.

У консултацијама треба:

изнети детаљан, објективан опис насиља, без процена и тумачења, водећи рачуна о приватности детета/ученика и других учесника у насиљу;
одредити улоге, задатке и одговорности у установи;
идентификовати улогу, задатке и професионалну одговорност других учесника/стручњака;
донети одлуку о начину реаговања и праћења.

Након откривања насиља и обављених консултација са релевантним стручњацима и/или институцијама, могуће је, у зависности од тежине, предузети следеће кораке:

предузимање неопходних мера на нивоу установе (информисање родитеља о насиљу или особе од поверења у случајевима сумње на насиље у породици, договор о заштитним мерама према деци/ученицима, предузимање законских мера и организовање посебних програма оснаживања деце/ученика за конструктивно поступање у ситуацијама насиља);

по потреби укључивање надлежних служби:

- здравствене службе;
- Министарства унутрашњих послова, у случајевима када је детету потребна физичка заштита или када постоји сумња да је учињено кривично дело или прекршај;
- Центра за социјални рад у року од три наредна радна дана од дана дешавања насиља.

Подношење пријаве надлежној служби обавеза је директора установе. Пријава се подноси у усменој и писаној форми. Пријава садржи податке о детету/ученику и породици, који су у том моменту познати, и разлоге за упућивање.

Пре пријаве потребно је обавити разговор са родитељима, осим ако Тим установе процени да ће тиме бити угрожена безбедност детета/ученика.

Праћење ефеката предузетих мера

Са циљем провере успешности предузетих заштитних мера, одељенски старешина/васпитач/наставник/Тим планира праћење и вредновање поступака и процедура који су примењени у односу на све учеснике насиља.

Потребно је пратити:

понашање детета које је трпело насиље (да ли се повлачи, да ли постаје агресивно, да ли тражи подршку и на који начин...) и детета које се понашало насилно (да ли наставља са нападима, да ли тражи друге жртве, да ли га група одбацује, да ли га група подржава...);

како реагују пасивни посматрачи (да ли се обраћају старијима за помоћ, да ли сви знају како да се повежу са унутрашњом заштитном мрежом и ко је њихова особа од поверења, да ли се препознаје страх, да ли сами предузимају неке акције и сл.);

шта се дешава у васпитној групи, одељењу (да ли се издвајају нове групе, каква је атмосфера...);

колико су родитељи сарадници у активностима на смањивању насиља;

како функционише Тим и унутрашња заштитна мрежа (где су слабе тачке и шта се може боље);

колико су друге институције (спољна заштитна мрежа) укључене и који су ефекти њиховог укључивања.

! Уколико се увиди да се ситуација насиља понавља, усложњава и постаје ризичнија и опаснија, неопходно је предвидети и друге додатне заштитне мере, на пример: од дежурних, свих запослених, вршњачког тима захтевати појачану пажњу. Укључити родитеље. Педагог треба да настави индивидуални рад са дететом, некад и са породицом у целини. Уколико нема могућности, мора укључити стручњаке из других установа из спољашње заштитне мреже, који су у обавези дискреције и заштите права деце и ученика.

Документација и евиденција

Праћење понашања деце/ученика може подразумевати. Опис понашања деце/ученика у условима (у току васпитних активности, часа, одмора, ваннаставних активности, слободног времена и сл.) – негативни примери. Осим описа негативних, насилних поступака, треба да се бележе и позитивни примери, како би се деца у већој мери подстицала на позитивно понашање.

Ако се прикупљају подаци на нивоу одељења/групе, за њих може бити задужен одељенски старешина, а у уређивању формулара, свеске или слично могу учествовати сва деца.

! Сваки акт насиља мора се евидентирати у складу са договореним начином евидентирања у установи.

Учитељи и одељенске старешине могу имати и посебне фасцикле, досије, у које бележе различита запажања о понашању деце; коментаре друге деце, родитеља/старатеља, ученика, других наставника о постигнућима или пропустима у понашању. Ове белешке могу се периодично анализирати (на нивоу Тима, Одељенског и Наставничког већа и др.), како би се стекао бољи увид у то које мере и стратегије јесу делотворне кад је у питању дете које се насилно понаша.

Периодична анализа одељенском старешини треба да послужи за планирање превентивних активности са одељењем/групом, а Тиму, на нивоу установе, за унапређење Програма заштите деце од насиља.

Евиденцију о случајевима насиља води, пре свега, одељенски старешина, наставник, а Тим уколико се укључује у интервенисање. Ради свеобухватног увида, потребно је анализирати укупне податке (број, облике насилног понашања и предузете мере) доставити стручној служби, Тиму и директору установе.

У обрасце, договорене на нивоу установе, уписује се: шта се догодило, ко су учесници, како је пријављено насиље, какве су последице, који су исходи предузетих корака, на који начин су укључени родитељи, разредни старешина, стручна служба, професионалци из сругих институција, као и начин на који ће ситуација бити праћена итд.

Ова документација треба да се чува код стручне службе или директора, поштујући принцип поверљивости података.

Комуникација са медијима

Суочавање са медијима може бити ометајући и отежавајући фактор у кризној ситуацији ако са не осмисли стратегија у односу између школе и њих, а она подразумева:

У случају кризног догађаја, изјаве у медијима даваће директор школе;

Достављање саопштења за медије у коме су наведене чињенице, такође даје директор;

Развијање сталнепроактивне сарадње са медијима(и када није у питању кризна ситуација);

Бити обазрив и у незваничној и у званичној комуникацији са новинарима;

При давању изјава, водити рачуна о томе да се избегне сензационализам, везан за догађај;

Простор за давање изјава је канцеларија директора;
Имати „импулс“ да се приликом пласирања приче води рачуна да се ни у једном погледу не угрози дете или породица; Инсистирати на поштовању приватности и права детета и породице;
Треба познавати етичке кодексе медија и новинара (уопштено и конкретно);
Обавестити запослене да нису у обавези да одговарају на питања и медија;
Све информације морају бити потврђене и проверене.

Редослед поступања у превентивном и интервентном васпитном раду са ученицима

Процедуре ради ефикасне унутрашње мреже заштите

- чине је сви запослених у школи, уз обавезно учешће ученика и њихових родитеља
- постиже се јасном поделом улога и одговорности, као и поштовањем договорених правила понашања и процедура на нивоу школе
- представља професионално поступање запослених, учење и оснаживање ученика да се одговорно односе према себи, своме здрављу и безбедности, да уважавају једни друге, сарађују и помажу једни другима, активно учешће родитеља у животу школе, јачању родитељских компетенција и улоге породице у формирању зреле личности ученика и здравих животних стилова, подстицање ненасилне комуникације унутар породице...
- сви носиоци школског живота (наставници, ученици, родитељи) морају бити упознати са својом улогом и одговорностима за креирање сигурног и безбедног окружења за децу
- кључно је развијати однос блискости и поверења са ученицима између одраслих запослених у школи, превасходно ОС али и предметних наставника, помоћног особља, обезбеђења, школског полицајца и неговати климу толеранције и ненасилне комуникације у школинеопходно је обезбедити начело поверљивости и превенирати стигматизацију и етикетирање ученика са којима се реализује васпитни и појачан васпитни рад.

Важно је и доследно се придржавати договорених правила понашања, као и договорених и прописаних процедура (о чему воде рачуна директор школе и тим за заштиту).

Значајно је евидентирати све активности на плану превентивног и интервентног васпитног рада са ученицима и њиховим родитељима, које обухватају опис ситуације, активности које су предузете и ко их је предузео, исходе предузетих активности, укључивање других појединаца унутар школе и/или укључивање „спољашње мреже заштите“ (евиденција тима за заштиту дата је у прилогу, преузета из пројекта школе „Моја школа – школа без насиља“ и важећих протокола).

Васпитни и појачан васпитни рад са ученицима

Васпитни рад са учеником/цима (на 1. нивоу):

-представља основ васпитног рада у школи и реализује га самостално ОС, предметни и дежурни наставници, уз обавезно учешће родитеља ученика

-ОС је у обавези да га спроводи са свим ученицима као вид превентивног рада са ученицима и подршка њиховом даљем социо-емоционалном развоју, усвајању позитивних социјалних норми, вредности и правила понашања у школи (на часовима, одморима, ваннаставним активностима, у локалној заједници...)

-ОС упознаје и подсећа ученике на правила понашања у школи и последицама кршења истих, помаже ученицима да заједно донесу одељенска правила која су основ школских правила, подстиче ученике да се придржавају донетих правила, упознаје ученике са њиховим правима и обавезама и информише их о последицама лакших и тежих повреда обевезе ученика и повреда забране, као и процедурама

-ОС упознаје родитеље са правилима понашања ученика, родитеља и запослених у школи, превентивним активностима школе на спречању појаве насиља, као и процедурама за реаговање школе у случајевима насиља, које обавезно укључују и родитеље ученика

- ОС упознаје родитеље и са обавезама ученика и родитеља прописане законом по правилу се спроводи на часовима ЧОС-а и може бити у виду разговора, едукативних радионица, реализовањем „форум театра“ и др. може бити и изван учионице учешћем ученика у активностима Вршњачког тима, Ученичког парламента, УНЕСКО клуба и др. ваннаставним активностима које се организују у школи, а може се реализовати и изван школе (излети, посете музејима, позоришним представама и др.), о чему се израђује детаљан план за сваку од наведених активности.
- Васпитни рад су у обавези да спроводе и предметни наставници на својим часовима када се, реализовањем планираних исхода, развијањем предметних и међупредметних компетенција, афирмише култура толеранције, међусобно уважавање, неговање демократских принципа и ненасилне комуникације, уз уважавање узрасних и индивидуалних карактеристика ученика у смислу интервенције, ОС спроводи васпитни рад са учеником/ицима који врши лакше повреде обавеза ученика и/или врши, трпи и посматра насиље (превасходно 1. Нивоа.)
- ОС обавештава и укључује родитеље ученика у васпитни рад.
- ОС евидентира све ситуације, учеснике, предузете активности и исходе предузетих активности, као и изречене васпитне мере у својој педагошкој документацији за сваког ученика.
- ОС у сарадњи са одељенским већем разматра понашање ученика и изриче васпитне мере, о којима обавештава самог ученика, позива и информира родитеље ученика које укључује у даљи васпитни рад са учеником. Изречене васпитне мере евидентирају се у дневнику рада и ђачкој књижици ученика у ситуацијама интревентног рада обавезан је разговор ОС са свим учесницима у сукобу (починиоцима, жртвама и сведоцима) о правилима понашања на часу, о правилима ОЗ за превенцију насиља, уз предочавање последица које носи повреда обавеза и забране.
- позивање родитеља и евидентирање ситуације
- разговор са починиоцима и родитељима о поступку, уз предочавање последица и препорукама даљег васпитног рада у породици, о развојним карактеристикама узраста и индивидуалним карактеристикама ученика
- могућа ревизија одељенских правила и/или школских правила
- разговор са починиоцем насиља и оним ко трпи последице насиља о њиховом досадашњем односу и разлозима сукоба
- разговор са оним ко трпи последице насиља о томе како се осећа, шта би волео/ла да починилац уради да поправи ситуацију у њиховим односима (реституција),
- разговор са учеником/цом који трпи последице насиља и његовим/њеним подрживачима ради повећања самопоштовања, оснаживања за конструктивно супротстављање потенцијалном насиљу, тражења заштите и подршке од одраслих и вршњака и праћења промене у развоју позитивних социјалних односа, ради увида у односе и дружење ван школе
- примена реституције – поправљања штете, оснаживање свих учесника у сукобу на ненасилно решавање сукоба
- медијација међу потенцијално супротстављеним групама у одељењу и међу одељењима и/или школама
- разговор са ОЗ о правилима и понашању уз предочавање последица повреде обавеза по правилнику и закону, радионица, планирање реституције или посредовање између ученика у реституцији и сл.

Појачан васпитни рад са учеником/цима (на 2. нивоу):

- ОС у сарадњи са Тимом за заштиту, педагогом и психологом, израђује индивидуални план заштите за ученике који чине, трпе и посматрају насиље 2. и 3. нивоа
- Индивидуални план заштите је писани документ који обавезно обухвата и активности за родитеље, уз чије учешће се и израђује и родитељи су потписници тог документа
- спроводи се са учеником који крши повреду забране 2. и 3. нивоа и/или учестало чини лакше повреде обавезе ученика и то стручним радом ОС, уз обавезно учешће родитеља и Тима за заштиту (Обавезна писана пријава насиља 3. нивоа надлежној ШУ – МПНТР, као и надлежном ЦСР = на прописаном обрасцу, у прилогу „Упутства о поступању установа образовања и васпитања и центара

за социјални рад – органа старатељства у заштити деце од насиља“ (бр. 560-00-240/2018-05 од 3.4.2018. год)

-спроводи се са учеником који је „жртва“ насиља 2. или 3. нивоа и то стручним радом ОС, уз обавезно учешће родитеља и Тима за заштиту (Обавезна писана пријава насиља 3. нивоа надлежној ШУ – МПНТР, као и надлежном ЦСР = на прописаном обрасцу, у прилогу „Упутства о поступању установа образовања и васпитања и центара за социјални рад – органа старатељства у заштити деце од насиља“ (бр. 560-00-240/2018-05 од 3.4.2018. год)

спроводи се са целим одељењем („посматрачи“) и то стручним радом ОС, уз обавезно учешће родитеља и, по потреби Тима за заштиту, педагога и психолога школе

праћење односа учесника у насиљу на настави и ван наставе уз помоћ дежурног наставника и обезбеђења

-праћење понашања ученика на часу од стране ОС и других предметних наставника у договору и према израђеном плану заштите

укључивање ОЗ у подршку да учесници насиља поново успоставе другарске односе (радионице, заједничке активности и задаци, тимски рад, мини'пројекти и организована сарадња међу ученицима усмерена на рад у квиру наставе и ван наставе) што је детаљно наведено у плану заштите

Интензиван васпитни рад са учеником/цима (на 3. нивоу):

-неопходан за починиоце насиља 3. нивоа

-особа која је прекинула насиље обавештава ОС, главног дежурног наставника, чланове тима за заштиту у смени и директора школе

-сви запослени укључени у решавање ситуације процењују ситуацију и да ли је неодложно - укључити спољашњу мрежу заштите (позивање Хитне помоћи, полиције)

-директор школе и координатор тима за заштиту и/или његов заменик у смени писмено обавештава надлежну Школску управу МПНТР и Центар за социјални рад за насиље 3. нивоа

-запослени који је непосредно укључен у интервенисање евидентира догађај, актере, време, место, последице, предузете активности, исходе предузетих активности у договорену документацију (Књига дежурства, евиденција насиља тима за заштиту...)

ОС, дежурни и/или предметни наставник сачињава писану службену белешку о догађају и доставља директору школе уколико је реч о насиљу 3. нивоа или тежем кршењу обавезе ученика

-директор покреће васпитно-дисциплински поступак против ученика који је починио насиље 3. нивоа и/или чини теже повреде обавезе ученика, обавезно укључује и родитеља -у поступак и предузима све активности прописане законом

-са учеником који крши повреду забране 3. нивоа и/или чини теже повреде обавезе ученика интензивира се васпитни рад, одн. реализује се васпитни рад по интензитету усклађен потребама ученика и то: стручним радом ОС, педагога, психолога, активностима тима за заштиту, радом стручњака изван школе, уз обавезно учешће родитеља и надлежног ЦСР – органа старатељства (Обавезна писана пријава насиља 3. нивоа надлежној ШУ – МПНТР, као и надлежном ЦСР = на прописаном обрасцу, у прилогу „Упутства о поступању установа образовања и васпитања и центара за социјални рад – органа старатељства у заштити деце од насиља“ (бр. 560-00-240/2018-05 од 3.4.2018. год)

неопходно је да Тим за заштиту изради индивидуални план заштите (или Индивидуални план подршке – ИПП) за ученике који чине, трпе и посматрају насиље 3. нивоа (образац у прилогу)

-Индивидуални план заштите/подршке (ИПП) је писани документ (образац у прилогу) који обавезно обухвата и активности за родитеље, уз чије учешће се и израђује и родитељи су потписници тог документа

-Тим за заштиту сарађује са СТИО школе (тимом за инклузивно образовање) уколико се ученик који врши тежу повреду обавезе или крши повреду забране 3. нивоа образује по ИОП-у, размтра да ли је школа предузела све активности планиране ИОП-ом и предлаже конкретне активности интензивног васпитног рада са тим учеником и обавезно укључује његове родитеље

- надзор над понашањем ученика дефинисан планом заштите реализују ОС, дежурни наставник/ци, предметни наставници, надзор обухвата свакодневни контакт са починиоцем/има насиља и увид у њихово понашање и однос према другим ученицима и запосленима
- склапање договора са починиоцем о промени понашања
- састајање са родитељима починиоца и његових подрживача ради праћења промене у њиховом односу и увид у њихов однос и дружење ван школе
- праћење понашања ученика који је трпео насиље
- састајање са родитељима ученика/це који трпи последице насиља, родитељима његових/њених подрживача ради повећања самопоштовања, оснаживања за конструктивно супротстављање потенцијалном насиљу, тражења заштите и подршке од одраслих и вршњака и праћења промене у развоју позитивних социјалних односа, ради увида у односе и дружење ван школе
- сарадња са Центром за социјални рад и сарадња са породицом и починиоцем/има насиља на ресоцијализацији и поновном укључивању у заједницу вршњака, превенирање стигматизације и етикетања
- праћење реализације ИПП – индивидуалног плана подршке (носиоци су ОС и тим за заштиту),
- Праћење реализације Индивидуалног плана подршке и извештавање стручних органа школе (носиоци су ОС и тим за заштиту)
- Сарадња са институцијама и стручњацима из „спољашње мреже заштите“ (писмене дописе сачињава директор школе у сарадњи са координатором тима за заштиту и/или његовим заменицима, ОС, педагог, психолог по потреби)

УЛОГЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ У ШКОЛИ У ВЕЗИ СА ВАСПИТНИМ РАДОМ СА УЧЕНИЦИМА

ПРЕДМЕТНИ НАСТАВНИК – ДЕЖУРНИ НАСТАВНИК

(за лакше повреде обавезе ученика, решавање тзв. „педагошких ситуација“ на часу и за насиље 1. нивоа)

Дежура у складу са распоредом

Подсећа ученике на школска правила понашања

Ради реституцију

Осмисли и уведе наградне активности на одмору/часу

Осмисли и уведе додатне активности и обавезе током часа

Обавља индивидуални или разговор са целим одељењем о својим јасним очекивањима

Обавештава ОС и укључује остале наставнике и чланове тима за заштиту према Протоколу

Евидентира ситуације и предузете активности у Дневнику рада, књизи дежурства или Евиденцији насиља

надзире понашање појединих ученика према утврђеном ИПП

учествује у договореним активностима, консултацијама и прописаним процедурама за теже повреде обавезе ученика и повреде забране – насиља 2. и 3. нивоа)

Позива родитеље у одсуству ОС или надлежни ЦСР уколико је родитељ/старатељ недоступан

Позива Хитну помоћ или полицију уколико је неопходно

Иде у пратњи ученика до болнице у случају неодложног превоза санитаром и борави са повређеним учеником до доласка његовог родитеља/старатеља

ОДЕЉЕНСКИ СТАРЕШИНА

(за лакше повреде обавезе ученика и самостално за насиље 1. нивоа, а за насиље 2. и 3. нивоа обавезно укључује Тим за заштиту)

НА ИНДИВИДУАЛНОМ НИВОУ:

реституција

индивидуални разговор са учеником

програми моделовања понашања уз помоћ награда
разговор са родитељима
давање ученицима који трпе насиље („жртвама“) одговорних улога у одељењу
„друштвено користан рад“ (напр. сарадња са школским мајстором на поправљању материјалне штете)

НА НИВОУ ОДЕЉЕЊА:

васпитни рад на ЧОС-у (напр. реституција са целим одељењем, играње улога, 2 форум театар“, дискусионе групе, радионице из програма „Школа без насиља“ и др)
увођење система награда/одсуства награда за целоодељење (напр. не/одлазак у биоскоп, дежурство са дежурним наставником...)
метод сугестивних налога (ефикаснији у нижим разредима)
тематски родитељски састанци са договореним исходима (поступцима који родитељи чине код куће, са или без ученика)

Сваки од поступака ОС евидентира у својој педагошкој документацији за ученике/одељење.

ПЕДАГОГ(укључује се за насиља 2. и 3. нивоа – повреде забране, као и у васпитном раду са ученицима који учестало крше лакше повреде обавезе, а да претходно наведене активности ОС и наставника нису довеле до позитивне промене понашања)

СА УЧЕНИЦИМА КОЈИ КРШЕ ПРАВИЛА:

- тренинг адекватних социјалних вештина
- рад на контроли импулса
- развијање вештине решавања проблема у међуљудским односима
- развој емпатије према другима
- тренинг комуникацијских вештина
- уговори о понашању

СА УЧЕНИЦИМА КОЈИ ТРПЕ:

- учење технике препознавања и избегавања
- јачање социјалних вештина
- подстицање вербализације осећања
- оснаживање и јачање самопоуздања

СА ЦЕЛИМ ОДЕЉЕЊЕМ (у сарадњи са ОС):

- радионице јачања конструктивних одговора на насиље
- едукативне радионице из различитих програма
- тематски сусрети

САВЕТОДАВНИ РАД СА НАСТАВНИЦИМА:

- приближавање превентивних програма
- подршка и разматрање тешкоћа у решавању „педагошких ситуација“ током часа
- саветовање ОС за реализацију програма за моделовање понашања уз помоћ награда, примену различитих превентивних програма, избор радионица, тематским часовима ЧОС-а

- саветовање ОС и наставника у сарадњи са родитељима ученика, избор тема за родитељске састанке и др.
- учешће у изради ИПП

РАД СА РОДИТЕЉИМА НА ЈАЧАЊУ РОДИТЕЉСКИХ КОМПЕТЕНЦИЈА:

- индивидуално саветовање родитеља ученика који испољавају различите проблеме у понашању, социјализацији, комуникацији са вршњацима и одраслима
- подстицање успешније комуникације на релацији родитељ-дете, сагледавање потреба и осећања обе стране
- подршка примени најадекватнијег васпитног стила
- групно саветовање родитеља ученика који испољавају сличне проблеме у понашању било да чине или трпе насиље (рад у малим групама)
- тематски родитељски састанци/ дискусионе групе
- осмишљавање „домаћих задатака“ – активности васпитног рада у породици
- учешће у програмима превенције неадекватних облика понашања који укључују и рад са родитељима

САРАДЊА СА „СПОЉАШЊОМ МРЕЖОМ ЗАШТИТЕ“:

- учешће у прописаним процедурама сарадње са институцијама и организацијама у интересу заштите ученика и реализација активности дефинисаним ИПП и/или планом услуга надлежног ЦСР
- сарадња са Тужилаштвом и Судом.

Редослед и садржај поступања у превентивном и интервентном васпитном раду са ученицима (ефикасна унутрашња заштитна мрежа):

ученик чини повреде забрана и лакше и теже повреде обавеза	ВАСПИТНИ, ПОЈАЧАН ВАСПИТНИ РАД	мере
	Предметног, дежурног наставника:	
крши школска правила понашања крши одлуке директора, већа, тимова 5 пута неоправдано изостане са наставе угрожава друге не извршава ученичке обавезе крши забране (дискриминације и насиља)	подсети на школска правила понашања уради реституцију осмисли и уведе наградне активности осмисли и уведе додатне активности и обавезе током часа индивидуални или разговор са целим одељењем о својим јасним очекивањима (обавести разредног старешину) евидентира у евидентационом листу и одложи га у зборници у одговарајућу преграду тог одељења...	Опомена Укор ... Смањење оцене из владања

	ВАСПИТНИ, ПОЈАЧАН ВАСПИТНИ РАД
ученик чини повреде забрана и лакше и теже повреде обавеза	разредног старешине: на индивидуалном нивоу: реституција индивидуални разговор са учеником

	<p>програми моделовања понашања уз помоћ награда разговор са родитељем давање «жртвама» одговорних улога у одељењу рад са школским мајстором за материјалне штете („друштвено корисни рад“) на нивоу одељења: васпитни рад на ЧОСу (реституција са целим одељењем, одигравање улога, читање самоописа «жртва», дискусионе групе, програм „кликери и тегла“, радионице из приручника из библиотеке (УДВ, Мир у учионици, Учионица без насилништва, Семена мира, ...) увођење система награда/одсуства награда/договорених мера за одређена понашања ученика у одељенску праксу (не/одлазак у биоскоп, дежурство са дежурним наставником, седење испред директорове канцеларије током одмора, провођење пар часова у другом одељењу,, премештај у друго одељење) метод сугестивних налога (бољи у нижим разредима) тематски родитељски састанци са договореним исходима (поступцима које родитељи чине код куће) са/без ученика ... сваки од предузетих поступака се евидентира у Одељенској свесци (интерна документација)</p> <p>Педагога:</p> <p>са ученицима који крше....: тренинг адекватних социјалних вештина рад на контроли импулса развијање вештине решавања проблема у међуљудским односима развој емпатије према другима тренинг комуникацијских вештина уговори о понашању ... са ученицима који трпе.... учење техника препознавања и избегавања јачање социјалних вештина ... са целим одељењима радионице јачања конструктивног одговора на насиље (УДВ, Мир у учионици, ...) ... 4.саветовање са наставницима – приближавање превентивних програма, подршка, разматрање тешкоћа, обука разредних старешина за реализацију програма моделовања понашања уз помоћ награда ... рад са родитељима на јачању васпитних вештина: родитељски састанци/дискусионе групе с родитељима деце која чине повреде обавеза и забрана и родитељима деце која трпе последице туђег понашања («домаћи задаци» за родитеље) индивидуални рад са родитељима деце која крше... («домаћи задаци» за родитеље) вежбање међусобне комуникације родитеља и детета, индивидуални сусрети («домаћи задаци» за родитеље)</p>
--	---

	<p>... помоћ од институција споља (Центар, здравство, МУП, спортски клубови,)</p> <p>сваки од предузетих поступака се евидентира у Свесци педагога(интерна документација) и у електронској документацији</p> <p>Родитеља:</p> <ul style="list-style-type: none"> -успостављање кућних правила, увођење система награда за пожељна понашања (примена истог вредносног оквира васпитања као у школи) - појачан надзор од стране родитеља (појачавање граница) - квалитетније провеђење слободног времена са дететом <p>... - одлазак у специјализоване установе на саветовање</p>
--	--

Упоредо са васпитним деловањем свих, ако се чине ТЕЖЕ повреде обавеза (има их 9, набројане у ЗОСОВ-у) и повреде забрана, покреће се ВАСПИТНО ДИСЦИПЛИНСКИ ПОСТУПАК од стране директора (координатор Тима за заштиту ученика сачини извештај, преда директору, директор покреће, правно га води правник).

Ново за повреду забране: премештај ученика од петог до осмог разреда у другу основну школу на основу одлуке наставничког већа, уз сагласност школе у коју прелази, а уз обавештавање родитеља односно другог законског заступника;
 принципи поступности, да је развојно подстицајно,

Редослед поступања у интервенцији

1)Проверавање сумње или откривање насиља, злостављања и занемаривањаобавља се прикупљањем информација – директно или индиректно.

-Прикупљање информација има за циљ утврђивање релевантних чињеница на основу којих се потврђује или одбацује сумња на насиље, злостављање и занемаривање. Током прикупљања информација поштују се принципи утврђени Конвенцијом и правила која се примењују у поступцима у којима учествује малолетно лице – ученик.

-Установа проверава сваку информацију о могућем насиљу, злостављању и занемаривању. Врши се преглед видео записа уколико установа има електронски надзор над простором. Када родитељ пријави директору непримерено понашање запосленог према његовом детету, директор поступа у складу са Законом.

-У случају неосноване сумње појачава се васпитни рад и прати понашање учесника. Када се потврди сумња, директор и тим за заштиту предузимају мере и активности за извршено насиље, злостављање и занемаривање.

2) Зауостављање насиља и злостављања и смиривање учесника је обавеза свих запослених у установи, а нарочито најближег присутног запосленог и дежурног наставника, да одлучно прекине све активности, раздвоји и смири учеснике у акту насиља. У случају да запослени процени да је сукоб високо ризичан и да не може сам да га заустави, одмах ће тражити помоћ.

3) Обавештавање родитеља и предузимање хитних акција по потреби (пружање прве помоћи, обезбеђивање лекарске помоћи, обавештавање полиције и центра за социјални рад) обавља се одмах након зауостављања насиља и злостављања. Уколико родитељ није доступан или његово обавештавање није у најбољем интересу детета и ученика, установа одмах обавештава центар за социјални рад.

4) Консултације у установи се врше ради: разјашњавања околности, анализирања чињеница на што објективнији начин, процене нивоа насиља и злостављања, нивоа ризика и предузимања одговарајућих мера и активности, избегавања конфузије и спречавања некоординисане акције. У консултације у установи укључују се: одељењски старешина, дежурни наставник, психолог, педагог, тим за заштиту, директор, ученички парламент.

-Уколико у току консултација у установи директор и тим за заштиту, услед сложених околности не могу са сигурношћу да процене ниво насиља, злостављања и занемаривања, као и да одреде мере и активности, у консултације укључују надлежне органе и друге организације и службе: Министарство просвете – школску управу, центар за социјални рад, полицију, здравствену службу и др.

5) Мере и активности предузимају се за све нивое насиља и злостављања. Оперативни план заштите (у даљем тексту: план заштите) сачињава се за конкретну ситуацију другог и трећег нивоа за све ученике - учеснике насиља и злостављања (оне који трпе, који чине и који су сведоци насиља и злостављања).

-План заштите зависи од: врсте и тежине насилног чина, последица насиља по појединца и колектив, броја учесника и сл.

-План заштите садржи: активности усмерене на промену понашања - појачан васпитни рад, рад са родитељем, рад са одељењском заједницом, укључивање ученичког парламента и савета родитеља, а по потреби и органа управљања; носиоце тих активности временску динамику; начине којима ће се обезбедити поновно укључивање свих учесника насиља, злостављања и занемаривања у заједницу. Мере и активности треба да буду предузете уз учешће детета и ученика и да буду у складу са његовим развојним могућностима. Када тим за заштиту процени да постоји потреба да се, осим појачаног васпитног рада или васпитног рада који у интензитету одговара потребама ученика, прилагоди и образовни рад, предложиће тиму за пружање додатне подршке ученицима припрему индивидуалног образовног плана.

- План заштите сачињава тим за заштиту заједно са одељењским старешином, психологом, педагогом (уколико нису чланови тима за заштиту), директором и родитељем, а по потреби и са другим надлежним организацијама и службама. У припрему плана заштите, када год је могуће, установа ће укључити представнике одељењске заједнице, ученичког парламента, као и ученике – учеснике у насиљу и злостављању.

-План заштите укључује и информације о мерама и активностима које установа предузима самостално, у сарадњи са другим надлежним организацијама и службама и када друге надлежне организације и службе спроводе активности самостално. Када су у мере и активности укључене друге организације и службе, одређују се задаци, одговорна лица, динамика и начини међусобног извештавања.

-За трећи ниво насиља и злостављања директор установе подноси пријаву надлежним органима, организацијама и службама и обавештава Министарство просвете, односно надлежну школску управу, у року од 24 сата. Пре пријаве обавља се разговор са родитељима, осим ако тим за заштиту, полиција или центар за социјални рад процене да тиме може да буде угрожен најбољи интерес детета и ученика.

-Уколико је комуникација са медијима неопходна, одговоран је директор, осим ако је директор учесник насиља, злостављања или занемаривања. У том случају комуникацију са медијима остварује председник органа управљања.

6) Ефекте предузетих мера и активности прати установа (одељењски старешина, тим за заштиту, психолог и педагог) ради провере успешности, даљег планирања заштите и других активности установе. Установа прати понашање детета и ученика које је трпело и које је извршило насиље и злостављање, али и деце и ученика који су индиректно били укључени (сведоци).

-Прати се и укљученост родитеља и других надлежних органа, организација и служби. Ефекте предузетих мера прате и надлежне службе Министарства просвете.

Интервенције према нивоима насиља, злостављања и занемаривања (активности и мере)

Спровode се према Правилнику о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, „Службени гласник РС“ бр.104 од 31.јула 2020.

Разврставање насиља, злостављања и занемаривања на нивое има за циљ обезбеђивање уједначеног поступања (интервенисања) установа у ситуацијама насиља и злостављања када су актери деца, односно ученици (дете – дете, ученик – ученик, дете и ученик – запослени). Исти облици насиља, злостављања и занемаривања могу да се појаве на више нивоа, али се разликују у интензитету, степену ризика, учесталости, последицама и учесницима.

Ради уједначеног и примереног поступања, установа у превенцији и интервенцији на насиље, злостављање и занемаривање, општим актом утврђује као лакше повреде обавеза ученика:

-понављање насилног понашања са првог нивоа када васпитни рад није делотворан;

насилно понашање са другог нивоа када појачани васпитни рад није делотворан.

-Насилно понашање са трећег нивоа може да буде третирано као тежа повреда обавеза и као повреда забране утврђене Законом, у зависности од околности (последице, интензитет, учесталост, учесници, време, место, начин и др.), што процењују тим за заштиту и директор.

Важна напомена: за сваки од поступака је неопходно обавестити родитеље!

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН ЗАШТИТЕ

Израђује се за конкретну ситуацију другог и трећег нивоа насиља.

Сачињава тим за заштиту заједно са одељ. старешином, директором, родитељем (по потреби и другим надлежним службама). Кад год је могуће – укључити ученике, ОЗ, парламент.

Сачињава се за све ученике – учеснике насиља (који чине, трпе насиље и сведоке).

Садржи: конкретне активности (са ученицима, ОЗ, парламентом, родитељима), носиоце активности, временску динамику.

Када је Центар за социјални рад укључен у интервенцију на насиље у школи, План заштите се сачињава од стране Центра. У том случају (према Општем протоколу) Центар координира даљим поступањем и радом са учеником и породицом, додељује им Водитеља случаја - до остваривања циљева. Истине за вољу, то ће се најчешће дешавати када ученици крше правила школе и заједнице тако да угрожавају безбедност и долазе у сукоб са законом. Школа тада сарађује у прикупљању информација, креирању и реализацији плана у мери и на начин који је дефинисан планом. У неким ситуацијама Центар, као координатор интервенције према Општем протоколу, може проценити да школа не може много да помогне у интервенцији и раду на промени понашања код ученика, па ће се реализација и праћење промене одвијати у већој мери ван школе. Планом треба да се дефинише начин и динамика праћења промене код ученика укључених у план, као и размена информација између центра и школе.

Када центар није директно укључен у интервенцију на насиље и рад са учеником и породицом, а то се обично дешава када је насиље другог нивоа у питању, План заштите креира школа, прати његову реализацију, ревидира и усмерава промену код ученика новим циљевима и исходима. Тада је јако важно да се паралелно сачини план интервенције/промене за оне који крше правила/чине насиље и за оне који га трпе, не успевају да се сами заштите, ћуте о томе шта им се дешава, испољавају страх и неповерење према вршњацима и одраслима .

План заштите садржи:

1.Дефинисан кључни проблем

2.Дугорочне и краткорочне циљеве са очекиваним исходима

Добра стратегија подразумева израду листе приоритетних проблема, на основу које се утврђују дугорочни циљеви, до којих се стиже реализацијом краткорочних циљева, применом одговарајућих метода и интервенција.

3.Интервенције/нова понашања којима се остварују циљеви:

- краткорочан план тј. редослед активности за промену конкретног понашања, које је издвојено као приоритетан задатак
- врсте и методе васпитног рада са учеником/ученицима, план активности са родитељима, план рада са одељењем на пружању подршке ученику/ученицима који раде на промени понашања,
- бихејвиорални уговор са учеником/ученицима - уговор о прихватању заједнички донетог краткорочног плана за промену понашања (доноси се по потреби, према процени школског тима и ученика; циљ је да се осигура реализација плана и примењује се када је неопходан овакав вид контроле)

4.Актере који ће све то заједно са дететом реализовати

- носиоци активности и начин њиховог ангажовања (директан, индиректан)
- начини укључивања(стално, повремено..) родитеља, других наставника, ученичког парламента и савета родитеља, органа управљања школе (по потреби);
- ко из одељења и како подржава поновно укључивање свих учесника насиља у одељенску заједницу (какову подршку добија онај ко је трпео насиље, а какву онај ко га је начинио)

5. Временску динамику реализације

- рокове, динамику и фреквенцију понављања
- начине праћења промене од стране одраслих (одељеног старешине, психолога/педагога, родитеља) и од стране ученика.

Да би се индивидуални циљеви јасно описали, важно је набројати све кораке потребне да дете научи предложено вештину а такође се предвиђа и временски интервал потребан за постизање индивидуалног циља (обично се дугорочни циљеви дефинишу у мањим корацима који могу да се постигну за 1 до 3 месеца).

План заштите сачињава тим за заштиту заједно са одељењским старешином, директором и родитељем, а по потреби и са другим надлежним организацијама и службама. У припрему плана заштите, када год је могуће, установа ће укључити представнике одељењске заједнице, односно групе, ученичког парламента, као и ученике – учеснике у насиљу и злостављању.

Планира се (обавезно) уз учешће појединачног ученика на кога се план односи, план мора бити у складу са његовим развојним могућностима. Када се ради план за одељење, укључују се представници одељења, ученичког парламента, као и главни учесници у насиљу.

План заштите укључује и информације о мерама и активностима које установа предузима самостално, у сарадњи са другим надлежним организацијама и службама и када друге надлежне организације и службе спроводе активности самостално. Када су у мере и активности укључене друге организације и службе, одређују се задаци, одговорна лица, динамика и начини међусобног извештавања.

ВЕЗА ПЛАНА ЗАШТИТЕ И ИНДИВИДУАЛНОГ ОБРАЗОВНОГ ПЛАНА

Када тим за заштиту процени да постоји потреба да се, осим појачаног васпитног рада или васпитног рада који у интензитету одговара потребама ученика, прилагоди и образовни рад, предложиће тиму за пружање додатне подршке ученицима припрему индивидуалног образовног плана.

МЕТОДЕ РАДА СА УЧЕНИЦИМА

1. Интензивни индивидуални разговори и саветодавни рад са учеником:

- препознавање раних знакова (нпр., умор, мишићна тензија, црвенило у лицу, непријатељске опаске, итд.) као знакова фрустрације, иритираности
- идентификовање породичних проблема који доприносе насилном/агресивном понашању
- истражити периоде када је дете демонстрирало добру контролу беса; размотрите одговоре и поткрепите позитивне копинг стратегије које је он/она користио/ла да увежбава само-контролу и спречи агресивне импулсе.
- подстакните ученика да уместо осветом или одмаздом кроз насиља, разреши конфликт користећи про-социјалне стратегије: идентификовање проблема, листање решења, избор, процена исхода...
- подржати дете/ученика у изражавању осећања
- дозволите да плаче, подучите га о лековитости плакања (тј; омогућите да изрази тугу, да ублажи бес и помозите да се смири након плача)
- помозите му да повеже своје болне емоције (нпр; депресију, анксиозност, страх, беспомоћност итд) и изливе беса или насилног/агресивног понашања
- испитајте три инцидента у којима је ученик изгубио контролу над реакцијом беса (у време болних емоција) и испитајте како би могао да изрази те емоције на адекватнији начин
- размотрите три примера/ситуације беса из учениковог дневника
- испитајте искуство и доживљај одбацивања од стране вршњака, могуће узроке (нпр; непријатељство према њима, преосетљивост на задиркивање, лоше социјалне вештине итд.)

2. Вођење дневника:

- Попис искуства одбацивања и/или конфликта са вршњацима у прошлости
- Повређује друге
- Формирање листе за само-праћење (код куће или у школи) - за ефикаснију контролу беса
- обухватна листа свих мета и узрока беса (особе и ситуације које стварају јако осећање беса);

3. Тајм-аут/ Вежбе опуштања / дубоко дисање:

- технике за савладавање осећаја фрустрираности
- прогресивна мишићна релаксација и вођена фантазија - за смиривање и смањење интензитета осећања беса
- Технике решавања проблема: за и против, праћења мисли да би смањио изливе беса („шта мислим, а шта ми се дешава“), стратегије за конструктивно решавање конфликта са вршњацима;

4. Технике/Вежбе за усвајање нових образаца понашања и вештине само-контроле:

- изражавање беса кроз алтернативне активности, посебно осмишљене кроз музику, ликовно стваралаштво);

5. Анализа осећања особа које је ученик повредио;

- 6. Суочавање са изјавама у којима окривљује друге за свој губитак контроле и неуспех да прихвати одговорност за своје насилно/агресивно понашање;

7. Ангажовање у друштвеним активностима (за повећање самопоштовања)

- 8. Успостављање контроле и/или моћи на начине који су прилагођени узрасту: рад у ђачком парламенту, спортска такмичења...;

Активности за промену понашања:

Интервенција/активности за унутрашњу мрежу заштите у школи (за одељењског старешину и остале чланове школског тима, родитеље, ученике):

- Успоставити и доследно примењивати јасан, узрасту и ситуацији примерен, систем стимулативних и дестимулативних мера, увек када се ученик уздржи/испољи, вербалну или физичку агресивност
- Плански учити ученике у одељењу/школи ефикасним вештинама комуникације и асертивности да би се бес изражавао на контролисан начин и да би задовољавали своје потребе кроз конструктивно понашање

- Подстицати ученике са проблемима у понашању као и ученике који не успевају да се сами заштите од насиља, да користе листу за само-праћење (код куће или у школи) да би развио ефикаснију контролу беса/самозаштите; то се реализује тако што ученик сам изабере конкретно понашање које хоће да промени/унапреди (нпр. да игнорише задиркивање или називање погрдним именима, да тражи помоћ, да се тражи подршку вршњака уместо да "експлодира" на часу када је фрустриран, итд.) и прати промену користећи формулар који сам попуњава
- Осмислити систем награђивања
- Осмислити и применити бихејвиор менаџмент програм/програм за кориговање понашања код куће и/или у школи који је усмерен на специфична просоцијална понашања (нпр., бити асертиван, не агресиван, избећи сукоб, прићи другима поштовањем и топлином, итд.). Нпр. програм економије жетона: за свако позитивно понашање ученик осваја 1 жетон; дефинишу се привилегије у односу на број освојених жетона, на пример 5 жетона даје право ученику да уведе ново правило за све или да дефинише правила фер-плеја и сл.; овај програм се примењује све док се понашање не коригује, поново не успостави самопоштовање и прихваћеност у заједници
- Уједначити са другим наставницима праћење напретка у промени код ученика - евидентирају када ученик демонстрира добру контролу беса, похвале га, препознају коју је стратегију користио за контролу беса и искажу повратну информацију о томе уз уважавање уложеног труда
- Заједно са колегама маркирати специфичне ситуације или догађаје у одељењу/школи који рутински воде ка експлозивним испадима или агресивном понашању ученика (нпр. оцењивање). Развити на нивоу школе ефикасне стратегије за контролу беса и толеранцију на фрустрације и неуспех, развити мере објективног оцењивања и редовног извештавања о постигнутим резултатима,
- Избегавати ситуације у којима се наставник са учеником или родитељима «бори» за моћ, избегавати свађе и аргументације које доводе до ескалације беса било које стране
- У школи успоставите подржавајућу атмосферу за учење техника за решавање проблема и конфликта на конструктиван начин, како бисте умањили ризике за појаву беса.

ЕВИДЕНЦИЈА

Одељенски старешина - на првом нивоу (бележи насиље, прати и процењује ефекте предузетих мера, подноси извештај тиму);

Педагог - на другом и трећем нивоу води, чува и анализира документацију (службене белешке, податке о личности и др.);

Дежурни наставници –књига дежурства;

Школски образац за евидентирање насиља;

Обраћање надлежним службама (центру за социјални рад, полицији и др.) у писаној форми;

ВАЖНО - обезбедити заштиту података о личности!

Програм садржи акциони план који има за циљ подизање сигурности и безбедности ученика на виши ниво, редовним праћењем, реаговањем и анализирањем.

Овај план је сачињен у односу на обавезе наставника, ученика и родитеља. Садржи циљеве, активности, носиоце, начин праћења и временску динамику.

Циљеви акционог плана су:

Добро осмишљене процедуре за реаговање у случају насилног и неприхватљивог понашања;

Редовна анализа сигурности и безбедности ученика у школи;

Едукација и информисање о емоционалним, телесним, здравственим, и социјалним потребама деце школског узраста;

Детаљно упознавање запослених и родитеља са процедурама за безбедност и са начинима реаговања;

Прецизно и јасно дефинисање обавеза запослених, деце и родитеља:

Благовремено реаговање на приговоре ученика и родитеља, и информисање о предузетим мерама;

Акциони план за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања

Општи циљ је подизање сигурности и безбедности ученика на виши ниво, редовним праћењем, реаговањем и анализирањем резултата

У односу на наставнике

Циљеви	Активности	Носиоци	Начин праћења	Временска динамика
Добро осмишљене процедуре за реаговање на случајеве насилног понашања, злоупотребе цигарета, алкохола, дроге	Праћење и реаговање на случајеве насилног понашања, злоупотребе дроге, алкохола...(индивидуални разговори са ученицима и родитељима, ангажовање стручних служби за помоћ, Центра за социјални рад, Дома здравља...) а превентивно-одржавање радионица на горе наведене теме, појачано дежурство наставника, помоћног особља и ученика.	-учитељи, -разредне старешине, -предметни наставници, -стручна служба, -наставник биологије, -директор;	-радионице, -разговори, -дискусија,	-током школске године
Реаговање на пријаву насиља	Праћење информација на платформи "ЧУВАМ ТЕ"	Педагог и директор	преко сајта платформе	на неколико дана
Редовна анализа сигурности и безбедности ученика у школи	Месечне анализе сигурности и безбедности ученика у школи на седницама Наставничког већа ЧОС- у, у оквиру Тима за превенцију и заштиту; анкетирањем наставника.	-разредне старешине, -учитељи, -предметни наставници -стручна служба, -директор;	- извештаји -анкета -дискусија	-једном месечно;
Едукација и информисање о емоционалним, телесним, здравственим и социјалним потребама деце школског узраста	Организовати трибине о емоционалним, телесним, здравственим и социјалним потребама деце школског узраста	-стручна служба, -директор, -стручна служба из здравствених установа и Центра за социјални рад (психолози, лекари, социјални радници...);	-упитници -размена искустава -анализа;	- два пута годишње;

Циљеви	Активности	Носиоци	Начин праћења	Временска динамика
Упознавање наставника са процедурама за заштиту и безбедност ученика	Детаљно упознавање са Програмом за заштиту ученика од насиља	Тим за превенцију насиља	-размена мишљења -анкета ;	-Током године
Прецизно и јасно дефинисати обавезе свих запослених у школи у вези сигурности и безбедности ученика у школи	Направити извод најбитнијих ставки из Програма и истаћи на огласној табли у зборници и ходницима школе.	Тим за превенцију и заштиту од насиља	-анкетирање, -непосредно посматрање, -увид у реализацију;	-Током године
Редовно информисање ученика и родитеља о мерама предузетим поводом њихових приговора	Разговори на ЧОС-у, родитељским састанцима и Савету родитеља о мерама предузетим поводом њихових приговора	-разредне старешине, -директор, -педагог, наставници (на „отвореним вратима“);	-разговори-извештаји-записници са родитељских састанака, Савета родитеља, ЧОС-а;	-једном месечно;
.Брже и ефикасније реаговарање на све искрсле пропусте, догађаје, ситуације у вези сигурности и безбедности ученика у школи	Анализа евентуалних пропуста у вези сигурности и безбедности ученика у школи и предузети мере за отклањање истих да би безбедност ученика била на вишем нивоу	-директор, -педагог, -наставнички кадар, -тимза превенцију и заштиту;	-договор, -разговор, -записници;	квартално;
Информисање наставника од стране ученика, ако имају емоционалне, телесне, здравствене или социјалне проблеме	Редовно информисање ученика коме се могу обратити ради решавања одређеног проблема.	-педагог, -разредне старешине, -предметни наставници	-записници, -писмени и усмени извештаји;	-током целе школске године;
Благовремено реаговање на приговоре родитеља, ученика по устаљеној процедури	Конкретније прецизирати устаљену процедуру реаговања на приговоре ученика и родитеља који се тичу њихове безбедности.	-директор, -педагог, -разредне старешине, -Предметни наставници -Тим за пр. и заштиту;	-Редовна анализа на седницамаНа ставничког већа, одељенског већа и састанку Тима за пр. и заштиту.	-Током године

У односу на родитеље

Циљеви	Активности	Носиоци	Начин праћења	Временска динамика
Анализа Програма за превенцију и заштиту од насиља (на родитељским састанцима и Савету родитеља), информисањем родитеља о степену сигурности и безбедности њихове деце и начинима рада у школи.	Укључити већи број родитеља у анализу примене Програма за заштиту деце од насиља (родитељски састанци, Савет родитеља)	-родитељи, -разредне старешине, -педагог, -директор, -Тим за превенцију и заштиту деце од насиља;	-родитељски састанци, -састанци Савета родитеља, -белешке, -извештаји;	-почетак школске године; -квартално
Упознати родитеље са јасно и прецизно дефинисаним обавезама из Програма за заштиту деце од насиља.	Умножити делове Програма и истаћи га на огласној табли у холу школе и презентовати га на родитељским састанцима.	-директор, -педагог, -разредне старешине, -Тим за превенцију и заштиту деце од насиља;	-записници са родитељских састанака и Савета родит.- повратне информације на родитељским састанцима, индивидуалн и разговори;	-Почетак године
Благовремено информисање родитеља о предузетим мерама поводом њихових приговора.	Након приговора родитеља позвати их и благовремено их информисати о предузетим мерама.	-разредне старешине, -педагог, -директор, -предметни наставници -Тим за превенцију и заштиту деце;	- информативн и разговори са родитељима, -записници, -извештаји;	-по потреби;
Информисање родитеља са јасно и прецизно дефинисаним њиховим обавезама из програма о заштити деце	Прецизно дефинисане обавезе родитеља у складу са програмом; истаћи у холу школе и презентовати на родитељским састанцима	-директор, -педагог, -Савет родитеља, -Разредне старешине, -Тим за превенцију и заштиту деце;	- разговори на родитељским састанцима и на Савету родитеља;	-током школске године;
Обавештавање родитеља о Акционом плану ради подизања нивоа степена сигурности и безбедности у школи	Подићи степен сигурности и безбедности ученика на виши ниво кроз реализацију свих наведених активности у акционом плану и програму за заштиту ученика од насиља	-директор, -педагог, -Тим за превенцију и заштиту деце, -помоћно особље.	-редовно праћење, реаговање и евидентирање.	- током целе школске године.

Из горе наведених активности, може се резимирати да се унапређивање сарадње са родитељима врши на следеће начине:

- Успостављањем што чешћих и ближих контаката са родитељима;

- Прикупљањем података о карактеристикама емоционалног, социјалног, био-физиолошког и интелектуалног развоја; Прикупљање података о интересовањима и потребама ученика, о породичним приликама и условима;
- Путем родитељских састанака „отворених врата“, групних и индивидуалних разговора;
- Укључивањем родитеља у живот и рад школе (упознавањем родитеља са образовно-васпитним задацима школе, Законским регулативима и Правилницима о правима и обавезама ученика, родитеља и запослених у школи; Учешћем родитеља у остваривању програма слободних активности, друштвено корисног рада, реализације културних и јавних делатности школе, спортских активности; Учешће у Тиму за самовредновање рада школе, Тиму за заштиту ученика од насиља, Тиму за професионалну оријентацију, Активу за РПШ);
- Кроз припрему полска у први разред;
- Кроз припрему за упис у средњу школу;
- Кроз дефинисање васпитних поступака у пубертету;
- Кроз указивање на карактеристичне грешке у васпитању и предлог мера;
- Организовањем трибина, предавања са актуелном проблематиком;

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАТОРНОГ ПОНАШАЊА И ВРЕЂАЊА УГЛЕДА, ЧАСТИ ИЛИ ДОСТОЈАНСТВА ЛИЧНОСТИ

Програм заштите израдио је Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања и саставни је део Годишњег плана рада.

Чланом 21. став 3 Устава Републике Србије забрањена је свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета. Чланом 23. став 1 Устава Републике Србије прокламовано је да је људско достојанство неприкосновено и сву су дужни да га поштују и штите.

Програм заштите израдио је Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања и саставни је део Годишњег плана рада.

Циљ програма заштите је развијање и неговање позитивних међуљудских односа на свим нивоима у оквиру ОШ „Ђура Јакшић“, Панчево и обезбеђивање безбедног окружења за све учеснике образовно-васпитног процеса.

Полазна законска основа за израду Програма заштите:

- Правилник о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности („Сл. Гласник РС“, бр. 65/2018)
- Правилник о ближим критеријумима за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, детета, ученика или трећег лица у установи образовања и васпитања („Сл. Гласник РС“, бр. 22/2016)

ПЛАН ПРЕВЕНЦИЈЕ ДИСКРИМИНАТОРНОГ ПОНАШАЊА И ВРЕЂАЊА УГЛЕДА, ЧАСТИ ИЛИ ДОСТОЈАНСТВА ЛИЧНОСТИ ЗА ШКОЛСКУ 2023/2024.

Активности	Носиоци	Временска динамика
Усклађивање Школских аката са важећим анти-дискриминационим прописима (Правилник о ближим критеријумима за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, детета, ученика или трећег лица у установи образовања и васпитања и Правилник о Протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање).	Тим	Септембар
Упознавање родитеља и ученика са садржајем Правилника о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности	Одељенске старешине, УП	Септембар
Упознавање чланова Тима, Савета родитеља и свих запослених са Правилником о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности	Тим	Октобар
Промовисање принципа и вредности инклузије и антидискриминације путем обележавања значајних датума кроз различите активности које се реализују у школи и ван установе.	Одељенске старешине Наставници предметне и разредне наставе	Током године
Активности у оквиру обележавања Дечје недеље	Учитељи	Октобар
Обележавање Светског дана борбе против трговине људима	Тим, Ученички парламент, Одељенске старешине	Октобар
Обележавање Дана хране	Одељенске старешине,	18.10.
Едукативни филмови, позоришне представе, посете музеју, изложбе, приредбе поводом прославе Дана школе и Светог Саве	Одељенске старешине	Током године
Акција: Упознајемо и поштујемо различите културе и обичаје	Ваннаставне активности (географска, историјска, ликовна, страни језик)	Током године
Обележавање Светског дана права детета и Међународног дана толеранције	Тим, Ученички парламент, Одељенске старешине	Новембар
Реализација радионица из приручника „Како можемо заједно“ из области стереотипи и предрасуде	Стручни сарадници Одељењске старешине петог разреда	Фебруар
Пролећна изложба дечјих радова	Учитељи	Април
Спортске активности у које су укључени сви ученици наше школе	Одељенске старешине, наставници физичког и здравственог васпитања	Током године
Обележавање Дана породице	Сви запослени	Мај.
Продукти рада пројектне наставе	Одељенске старешине	Јун
Приредба поводом пријема ђака првака	Учитељи	Август

ПОСТУПАЊЕ УСТАНОВЕ У СЛУЧАЈУ ДИСКРИМИНАТОРНОГ ПОНАШАЊА ЗАПОСЛЕНОГ ПРЕМА УЧЕСНИКУ У ОБРАЗОВАЊУ

Установа поступа у складу са Законом и овим актом када је запослени извршилац дискриминације, а дискриминисано лице, односно сведок-учесник у образовању.

Сазнање о дискриминаторном понашању запосленог у установи може да се добије: опажањем, сумњом или информацијом да се дискриминација припрема, догађа или се догодила. Информација може да се добије непосредно – усмено, у писаном облику, као и на основу анонимне пријаве, коришћењем дигиталних средстава, поверавањем од самог дискриминисаног учесника у образовању или посредно – од његовог родитеља, вршњака, других запослених или трећих лица као сведока.

Редослед поступања у интервенцији зависи од тога да ли се на основу информације дискриминаторно понашање запосленог припрема, догађа или се догодило.

Редослед поступања у интервенцији је:

- 1) **Заустављање дискриминаторног понашања** је обавеза сваког лица које има сазнање о дискриминаторном понашању да реагује прекидањем таквог поступања запосленог и позивањем помоћи.
- 2) **Смиривање ситуације** подразумева обезбеђивање сигурности и подршке за учесника у образовању.
- 3) **Обавештавање и позивање родитеља** и информисање васпитача, односно одељењског старешине одвија се паралелно са заустављањем поступања и смиривањем учесника, са најминималнијим временским размацима.
- 4) **Подношење пријаве директору установе** ради покретања поступка у коме се прикупљају информације о дискриминаторском поступању запосленог и на основу релевантних чињеница предузимају мере у складу са Законом. Тим за заштиту предузима мере и активности у односу на дискриминисано лице, односно лица – учесника у образовању.
- 5) **Консултације тима за заштиту** које се одвијају ради прикупља свих релевантних чињеница за доношење плана заштите од дискриминације и праћењу ефеката мера за учесника у образовању као дискриминисано лице. Тим за заштиту по потреби обавља консултације са одговарајућим стручњацима и установама и укључује надлежне службе. Одељењски старешина, односно васпитач у сарадњи са тимом, информише родитеље и укључује их даље у васпитни рад или план заштите.
- 6) **Обавештавање Министарства – надлежне школске управе**, од стране директора установе у року од 24 сата од извршеног, односно од сазнања о дискриминаторном понашању запосленог према учеснику у образовању и на основу релевантних чињеница покреће и води дисциплински поступак, у складу са Законом.
- 7) **Праћење ефеката** предузетих мера заштитних мера према дискриминисаном лицу и сведоку-учеснику у образовању врши се континуирано.

У случају када дискриминаторно понашање испољава лице која није запослено у установи, кораци су исти, уз обавезу установе да поднесе притужбу Поверенику. Тим за заштиту може да предложи план заштите учесника у образовању и активности у вези са едукацијом родитеља, односног трећег лица које није запослено у установи.

Уколико се сумња у дискриминаторно поступање директора, та сумња се пријављује Министарству. Просветна инспекција самостално, а ако је потребно у сарадњи са просветним саветником, утврђује чињенице о поступању установе и њених органа о обезбеђивању заштите учесника у образовању и запослених од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, као и од понашања које вређа углед, част и достојанство, а у складу са Законом, посебним законом, Правилником, Правилником о Протоколу и овим актом. О утврђеним чињеницама, односно наложеним мерама и роковима за отклањање неправилности и недостатака, просветни инспектор обавештава орган управљања установе и министра. Уколико постоји сумња да је учињено кривично дело, привредни

преступ или прекршај, односно да је повређена забрана дискриминације, насиља злостављања и занемаривања, просветни инспектор подноси пријаву, односно захтев надлежном органу.

ДИГИТАЛНО НАСИЉЕ

ПЛАН РАДА ПРЕВЕНТИВНИХ И ИНТЕРВЕНТИВНИХ АКТИВНОСТИ

Дигитално насиље је релативно нов феномен који током две последње деценије заокупља све већу пажњу јавности и надлежних институција.

Као и предходних година, **у нашој школи се посебна пажња поклања** континуираној превенцији насиља генерално, кроз разне видове активности, а у складу са горе наведеним, велика пажња се поклања и дигиталном насиљу, односно смањивању злоупотребе истог.

Током школске 2023/2024. године превенција ће се реализовати на неколико начина:

1. **Информисање наставника и ученика** кроз **предавања**; носилац реализације-педагог, одељењске старешине; време реализације-септембар-децембар 2023. године и даље;
2. **Информисање ученика** кроз **ЧОС-кроз предавања и радионице**; носиоци реализације-одељењске старешине; време реализације: по плану ЧОС-а када се обрађује тема насиља генерално;
3. **Трибине за родитеље** свих ученика од првог до осмог разреда кроз **предавање Тима за превенцију дигиталног насиља са локала**; Време реализације: У договору са члановима Тима за превенцију насиља-из локалне зајднице.

Превентивне активности на нивоу образовно-васпитне установе:

Превентивне активности које образовно-васпитна установа предузимау вези са заштитом деце од насиља, укључујући и дигитално насиље прописане су Законом о основама система образовања и васпитања и Правилником о протоколу поступања у одговору на насиље, злостављање и занемаривање. Осим тих активности које је школа у обавези да планира и спроводи, могу се реализовати и друге активности које ће бити усмерене на превенцију дигиталног насиља, укључивати све актере школског живота, као и умрежавање са другим уставнома и институцијама. Сем горе наведених активности, у школи се планира:

- Израда школских паноа;
- Гледање спотова/филмова на ЧОС-у, о дигиталном насиљу, уз обавезан разговор након тога;
- Позивање представника/ца МУП-а у школу да говоре о безбедности на интернету;
- Организовање квизова о дигиталном насиљу на нивоу одељења.

Шта је дигитално насиље?

Дигитално насиље је коришћење дигиталнетехнологије (интернета и мобилних телефона) с циљем да се друга особа узнемири, повреди, понизи и да јој се нанесе штета.

Осим термина *дигитално насиље*, користе се и сродни термини: *електронско насиље*, *насиље на интернету*, *онлајн насиље*, *сајбер насиље*, *малтретирање у дигиталном свету* и др.

Дигитално насиље може се испољити на различите начине. Најчешће сесрећу следећи **облици дигиталног насиља**: Дигитално насиље може се вршити **директно** или **индиректно** (преко посредника), уплитањем других особа у вршење насилне активности, са или без њиховог знања (нпр. у име неке особе, са њене адресе или профила, шаљу се узнемирујуће поруке или се остављају на блогу, чету, форуму или профилу других особа).

Дигитално насиље понекад може да буде опасније од насиља које се дешава у реалном свету, из више разлога. Током дигиталне комуникације људи су спремни да кажу и ураде оно што вероватно не би рекли или урадили у комуникацији „лицем у лице“, . Док класично насиље престаје када се удаљимо од особе која се насилно понаша, дигитално насиље може да се одвија и када искључимо мобилни телефон или рачунар. Дигитално насиље може да се врши у било које време и са било ког места.

Последице трпљења дигиталног насиља су различите, а у неким случајевима могу да буду веома озбиљне (од проблема у понашању, па чак и до самоубиства).

Тачно је да дигитално насиље, управо због могућности да се остане анониман „погодује“ младима који би желели да повреду друге, али се уздржавају од класичног насиља, зато што не желе да буду видљиви или зато што се не осећају довољно „моћно“. Резултати истраживања у свету и код нас показују да су млади склони дигиталном насиљу а такође и склони класичним облицима насиља и да је у основи обе врсте насиља исти мотив – намера да се друга особа повреди, понизи и сл.

Најзаступљеније ризично понашање је прихватање захтева за пријатељствена социјалним мрежама, али од особа које млади не познају и које никад нису срели, затим комуникација путем чета, такође са непознатим особама, одговарање на поруке непознатих особа. Нажалост, није мали проценат младих који су спремни да дају личне податке (име и презиме, адресу становања, број телефона, имејл, своју фотографију) непознатим па чак и да се са особама које су „упознали“ преко интернетасретну. Што је неко склонији ризичном понашању, то је чешће укључен у дигитално насиље, било да га трпи, врши или да је сведок таквог понашања.

Дигитално насиље обично се дешава међу младима, међутим, нису реткислучајеви када су одрасле особе насилне према деци и младима на интернету. У тим случајевима најчешће је реч о малтретирању или прогањању путем интернета, што представља кривично дело и кажњиво је законом. Дигитални медији посебно су погодни за одрасле особе (тзв. сексуалне предаторе или насилнике) који се лажно представљају и комуницирају с млађим особама у циљу сексуалне злоупотребе. Стога се у последње време све више говори о сексуалном дигиталном насиљу или сексуалној злоупотреби путем интернета. Интернет (путем друштвених мрежа, чета, причаоница) омогућава различите начине сексуалне злоупотребе. Постављање узнемирујућих, увредљивих или претећих порука, слика или видео-снимака на туђе профиле или слање тих материјала СМС-ом, инстант порукама, имејлом, остављање на чету; Снимање и дистрибуција слика, порука и материјала сексуалног садржаја; Узнемиравање телефонским позивима; Лажно представљање, коришћење туђег идентитета, креирање профила на друштвеним мрежама на туђе име; Недозвољено саопштавање туђих приватних информација; Објављивање лажних оптужби или гласина о другој особи на профилима друштвених мрежа, блоговима итд; Промена или крађа лозинки; слање вируса; Исмевање у онлајн причаоницама и на интернет форумима; Непримерено коментарисање туђих слика, порука на профилима, блоговима; Игнорисање, искључивање (нпр. из група на социјалним мрежама), подстицање мржње (по различитим основама) и др.

ГРУМИНГ представља низ предаторски мотивисаних поступака, односно припремних радњи које имају за циљ успостављање контакта, одржавање комуникације и физички приступ детету. Сексуални предатори на интернету немају јасан профил, њихова занимања и узраст варирају, мада истраживања показују да су то најчешће особе мушког пола;

Под **СЕКСТИНГОМ** подразумева се слање или постављање на интернет фотографија, порука или видео-снимака са експлицитним сексуалним садржајем. Размена фотографија или порука са сексуалним садржајем може да делује као безазлено флертовање или забава, али секстинг има озбиљне друштвене и правне последице.

Поседовање и ширење фотографија или видео-снимака са сексуалним садржајем на којима су малолетници/е, према Кривичном закону Републике Србије, представља поседовање дечје порнографије, чак и ако особе на сликама шаљу експлицитне материјале или дају пристанак да се фотографишу или снимају и кажњиво је затвором.

За разлику од традиционалних обликанасиља, особе које узнемиравају друге путем дигиталних медија обично се крију иза лажних имена и надимака, бројева телефона, имејл адреса или профила на социјалним мрежама, због чега неки аутори дигитално насиље сматрају „кукавичким обликом вршњачког насиља“. Анонимност, с једне стране, отежава утврђивање правог идентитета особе (или групе) која врши насиље и охрабрује насилне особе да се понашају онако како се не би понашале у директном контакту;

Информације се шире **великом брзином**, па се број особа које су укључене у дигитално насиље – директно („качењем“, „лајковањем“, „шеровањем“, или „ретвитовањем“ коментара или фотографија) или индиректно (посматрањем или сведочењем), за врло кратко време може значајно и неконтролисано повећати. Када се једном поставе на интернет, злонамерне информације **тешко је уништити** и могу се, по потреби, **поново злоупотребити**.

Друга специфичност дигиталног насиља јесте **стална доступност жртве**. Особе које користе интернет могу бити изложене дигиталном насиљу **у било које време** (током 24 сата, седам дана у недељи) и **на било ком месту** (не осећају сигурно ни у властитом дому), чак и онда **када не користе интернет** (нпр. особа „угаси“ свој профил на социјалној мрежи, али неко други направи профил на име те особе, без њеног знања).

Последице изложености дигиталном насиљу:

Иако се током дигиталне комуникације друга особа не може физички повредити, истраживања показују да последице дигиталног насиља по психофизичко здравље, емоционално и социјално функционисање, као и понашање деце и младих у неким случајевима могу бити веома негативне. Дигиталном насиљу може бити изложена свака особа која користи интернет и телефон, без обзира на узраст, род, дигиталне вештине, учесталост и начин коришћења технологије итд. Девојчице су чешће од дечака изложене дигиталном насиљу, али су чешће и сведоци дигиталног насиља.

Млади који су склонили ризичном понашању на интернету (остављају личне податке на блогovima, форумима, игрицама), чешће су изложени дигиталном насиљу. Млади који су чешће изложени класичним облицима насиља, чешће су и жртве дигиталног насиља.

НАЈВАЖНИЈИ САВЕТИ УЧЕНИЦИМА ПОВОДОМ ДИГИТАЛНОГ НАСИЉА:

Било да пишете мејлове, разговарате на чету, остављате коментаре на социјалним мрежама, учествујете у форумима или радите нешто другона интернету, понашајте се пристојно и културно.

Будите свесни трагова које остављате у дигиталном свету, размислите пре него што нешто „постујете“, „шерујете“, „твитујете“...

Имајте на уму да информација коју једном поставите на интернет престаје да буде ваше власништво и да заувек губите контролу над њом. На пример, само једна несмотрено постављена фотографија, неколико година касније, може неком бити препрека за добијање радног места...

Предузмите неопходне мере техничке заштите како бисте предупредили могућност насиља. Заштитите свој рачунар антивирус програмима. Приликом регистрације на неку социјалну мрежу, прочитајте упутства за безбедно коришћење.

Обратите пажњу на језик којим комуницирате на интернету:

Непримерене, грубе и вулгарне поруке могу повредити некога, иако можда иза њих не стоји нужно лоша намера. Осим тога, већина форума, мрежа и других онлајн сервиса има прописана правила комуницирања, па вам се може десити да вас привремено искључе или да вам трајно онемогуће коришћење тих сервиса.

Будите опрезни/е с личним информацијама, не делите их с другима

Никада не делите личне информације (име, адреса, бројеви телефона, име школе, место живљења) о себи, породици или пријатељима с другима, чак и онда када позитивно процењујете њихове намере. Поштујте упутства за заштиту личних података и правила за креирање лозинке. То ће повећати вашу безбедност на интернету.

Коришћење интернета сведите на разумну меру.

Не трошите превише времена на интернету. Постоје и други занимљиви начини на које можете да потрошите своје слободно време.

РЕАГОВАЊЕ НА ДИГИТАЛНО НАСИЉЕ

Од почетка 21. века, када дигитално насиље у свету почиње систематски да се истражује, упоредо са развојем превентивних мера, које су најважније, осмишљен је и велики број различитих интервенција за адекватно, правовремено и доследно реаговање у случајевима дигиталног насиља. И превентивне и интервентне мере спроводе се на више нивоа. Уколико ученик/ца трпи дигитално насиље, сви су дужни да реагују (васпитно-образовна установа, родитељи односно породица, другови и другарице који/е су сведоци насиља), како би се насиље што пре зауставило, осигурала безбедност укључених насиље (особа које трпе насиље, врше насиље или сведоче о њему), смањоризик од понављања и штетне последице трпљења насиља.

Реаговање образовно-васпитне установе у ситуацијама дигиталног насиља

Забрана свих врста насиља у образовно-васпитним установама регулисана је Законом о основама система образовања и васпитања и Правилницима наведеним у уводном делу.

Детаљније информације о интервентним мерама и активностима, као и оредоследу поступања у интервенцији, документацији и извештавању налазе се у Програму за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања.

Реаговање појединаца/ки у ситуацијама дигиталног и сексуалног насиља

Иако начин реаговања зависи од облика дигиталног насиља и специфичног контекста у коме се оно догађа, постоји неколико ствари које би ученик/ца требало да уради како би се насиље зауставило и ублажили негативни ефекти:

1. Промислити пре него што се било шта предузме
2. Не одговарати на узнемирујуће и претеће поруке
3. Сачувати доказе узнемиравања
4. Онемогућити особи која узнемирава да поново ступи у контакт
5. Блокирати садржај, страну на друштвеној мрежи, групу, сајт или налог особе која узнемирава.
6. Поделити негативно искуство са особом у коју се има поверења
7. Обратите се за помоћ одраслима

Како да реагују одрасле особе у ситуацијама када дете или ученик/ца доживи дигитално насиље?

Први корак у пружању подршке детету јесте да будемо добар слушалац да се разговара о проблему без осуђивања и критиковања!

Сваки облик насиља, па и дигитално насиље, пријављује се школи: наставнику/ци и одељењском старешини. У зависности од нивоа насиља, активности у вези са заштитом предузима сам наставник/ца и одељењски старешина, тим за заштиту од насиља, односно унутрашња заштитна мрежа, или се укључује спољашња заштитна мрежа

Пријавити дигитално насиље установама које су за то надлежне: центар за социјални рад, полицијска управа, установе здравствене заштите.

Образовно-васпитна установа је у обавези да сваки облик насиља трећег нивоа пријави надлежној школској управи у року од 24 сата.

ПЛАН ПРЕВЕНТИВНИХ АКТИВНОСТИ ПРОТИВ ТРГОВИНЕ ДЕЦОМ И МЛАДИМА

Школе су обавези да реализују неколик активности:

1. Обележавање 18.октобра. - Светски дан заштите трговине људима;
2. Информисање и укључивање запослених у активностиу матичним школама;
3. Одабир неколико кључних активности, у складу са специфичностима школе, које ће реализовати у текућој школској години-рад са децом, информисање запослених у школи, родитеља ученика и сл.

Позивајући се на досадашње искуство у оквиру сарадње наше школе са теренском јединицом Црвеног крста Панчево-са Тимом за борбу против трговине људима, намеравамо да и даље наставимо сарадњу и то кроз следеће активности:

1. Информисање наставника и запослених са обавезама, превентивним начинима реаговања, индикаторима за препознавање жртве трговине људима и интервентним активностима; Користити материјал добијен са обуке просветних саветника-координатора за превенцију насиља из школских управа;
2. Предавање за ученике и учитеље од првог до четвртог разреда;
3. Предавање за ученике, одељењске старешине и наставнике од петог до осмог разреда;
4. Трибина за све родитеље од првог до осмог разреда.

Носиоци и сарадници у реализацији : Тим за борбу против трговине људима-Теренска јединица Црвеног крста, директор школе, педагог, одељењске старешине од првог до осмог разреда. Време реализације-друго полигодиште 2024.

Листа индикатора по областима

Наглашавамо да наведени индикатори који следе не морају бити сигнал да је дете жртва трговине људима али свакако треба да послужи као упозорење да се са учеником дешава нешто што захтева интервенцију-сватодавну или неку другу.

Наведени индикатори могу да укажу врло често на занемаривае детета од стране родитеља, на злостављање, на насиље или на неки други проблем.

ПЛАН ПРЕВЕНЦИЈЕ УПОТРЕБЕ ДРОГА КОД УЧЕНИКА

Ради остваривања основних циљева образовања и васпитања прописаних Законом и, нарочито обезбеђивања подстицајног и безбедног окружења за за целовит развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављања нулте толеранције према насиљу и развијања и практиковања здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности, школа у школ. 2023/2024. год. планира активности на плану превенције употребе дрога код ученика наше школе.

Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања ученика (у даљем тексту: Тим за заштиту), у сарадњи са директором школе, израђује план, реализује и прати реализацију превентивних активности на превенцији употребе дрога код ученика, у складу са поменутиим стручним упутством и Протоколом о поступању у ситуацијама присуства и коришћења психоактивних супстанци у образовно-васпитним установама . Директор школе и школски тим за заштиту сарађује са надлежним службама и организацијама, као и стручним тимовима на локалу.

Планиране активности превенције употребе дрога код ученика укључују све носиоце школског живота (стручне органе школе, наставнике, ученике, родитеље и представнике локалне заједнице) и повезују наставне и ваннаставне активности планиране за текућу школску годину.

Планиране активности реализоваће се у међусекторској сарадњи школског Тима за заштиту и других надлежних органа (МУП-а и полицијске управе, Градске управе Панчева, представника здравствених институција, надлежног Центра за социјални рад и др), уз активно учешће ученика и њихових родитеља.

ПОСТУПАЊЕ ШКОЛЕ У СИТУАЦИЈАМА СУМЊЕ НА УПОТРЕБУ ДРОГА ИЛИ САЗНАЊЕ О УПОТРЕБИ ДРОГА

Према Протоколу о поступању у ситуацијама присуства и коришћења психоактивних супстанци у образовно-васпитним установама (који је у изради од стране МПНТР и Канцеларије за борбу против дрога), као и важећим законским прописима школа је у обавези да покрене васпитно-дисциплински поступак против ученика који поседује, подстрекује, помаже, даје и употребљава алкохол, дуван, наркотичко средство или психоактивну супстанцу (према чл. 83. став 3. тачка 4) ЗОСОВ-а). У оквиру плана појачаног васпитног рада и сарадње са родитељем, у оквиру овог поступка, школа може да иницира укључивање здравствених институција и њихових стручњака (лекара, психолога, психијатра). У току поступка неопходно је обезбедити поверљивост података и превенирати стигматизацију и етикетирање ученика.

У случају сумње на употребу дрога међу ученицима, школа ће организовати одељенски родитељски састанак на коме се родитељима дају информације о томе да је у школи, односно одељењу примећана могућност присуства употребе дрога или ризичног обрасца понашања, које би могло резултирати таквом злоупотребом. Овако сазван родитељски састанак има за циљ да сензитизира родитеље да повећају опрез и будност, као и да их алармира да у својим породицама сталожено и смирено интензивирају разговоре са својом децом на ову тему.

Потребно је претходно упознати и обавестити све родитеље ученика школе о могућности сазивања оваквих састанака

ОРИЈЕНТАЦИОНИ ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ПРОТИВ НАСИЉА И БОЛЕСТИ ЗАВИСНОСТИ

Овај програм садржи мере за спречавање девијантног и деликвентног понашања ученика. Садржаји, облици и методе рада за циљ имају спречавање појава девијантног понашања ученика, које води до употребе психоактивних супстанци.

Садржаје васпитног рада чине:

- * Евидентирање ученика са поремећајима у понашању и отварање досијеа;
- * Индивидуални саветодавни рад са овим ученицима;
- * Индивидуални саветодавни рад са родитељима ученика који показују поремећаје у понашању;
- * Предавања и стручне теме за наставнике и сараднике;
- * Трибине за родитеље;
- * Избор тема прилагођених узрасту ученика и
- * Свеукупни васпитно-образовни рад, како у наставним, тако и у ваннаставним активностима.

Носиоци реализације су:

- * Сви наставници, одељенске старешине, наставник биологије;
- * Представници стручних институција;
- * Педагошка служба школе;
- * Директор;
- * Родитељи.

Облици рада:

- * Активне методе у раду са ученицима у наставним активностима, слободним активностима, часовима одељењског старешине и одељењске заједнице, спортским активностима;
- * Активна и интензивна сарадња са родитељима и са стручним институцијама.

У оперативним плановима рада одељењских старешина наћи ће се теме које ће током године бити реализоване, као и остале активности из овог програма.

На основу документа-**МЕЂУНАРОДНИ СТАНДАРДИ ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ УПОТРЕБЕ ДРОГАУ РАДУ СА УЧЕНИЦИМА**(МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА), исти ће бити саставни део најважнијих школских докумената(Плана рада школе, Школског програма, РПШ).

Овај документ представља скуп препорука насталих на основу оригиналног документа који је израђен у сарадњи Канцеларије Уједињених нација за дрогу и криминал (UNODC) и Светске здравствене организације (WHO)-International Standards on Drug Use Prevention, United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) and the World Health Organization.

Документ садржи смернице за спровођење превентивних активности на нивоу школе, односно програма активности за које се може рећи да доводе до позитивних превентивних резултата заснованих на научним доказима.

Примарни циљ превенције злоупотребе дрога је пружање помоћи младима да избегну или одложе почетак коришћења дроге, или, ако су већ почели да је користе, да избегну развијање поремећаја – зависности. Докази указују да следећи фактори представљају најмоћније факторе ризика који чине младе рањивима да почну са коришћењем дроге:

- биолошки процеси
- особине личности
- поремећаји менталног здравља
- запуштање и злостављање у породици
- слаба везаност за школу и заједницу
- повољне друштвене норме и погодна окружења
- недостатак знања о дрогама и последицама њиховог коришћења

Фактори ризика се разликују према узрасној доби, па ће из тог разлога у овом документу превентивне активности бити приказане према узрасним групама ученика који похађају основну и средњу школу (млађи основношколски узраст и старији основношколски и средњешколски узраст) али и према смеру деловања превенције - ка ученицима и као подршка родитељима.

Ефикасна превенција претпоставља структуриране и добро дефинисане улоге и одговорности, партнерство и сарадњу разних актера: запослених у школама, родитеља, здравствених радника и полицијских службеника који се баве превенцијом наркоманије, социјалних служби, представника локалне заједнице, спорта, културе и медија.

ПРЕВЕНЦИЈА ЗЛОУПОТРЕБЕ ДРОГА НА СТАРИЈЕМ ОСНОВНО-ШКОЛСКОМ УЗРАСТУ

Адолесценција представља развојни период у коме млади из жеље да преузму улоге одраслих и постигну већу независност, често могу доносити погрешне одлуке и повећати склоност ризичним понашањима.

Злоупотреба психоактивних супстанци и девијантна понашања вршњачке групе, као и одбацивање од стране вршњака, јако утичу на здраво понашање, иако утицај родитеља и даље остаје значајан. На овом узрсту, важни заштитни фактори против злоупотребе дрога су добре социјалне вештине, ментално и емоционално здравље и друштвене норме које афирмишу здраве животне стилове и безбедност.

Карактеристике превентивних активности усмерених на ученике које утичу на позитивни исход:

- ✓ Интерактивне активности које ангажују ученике у вежбању личних и социјалних вештина (супротстављање социјалним притисцима коришћења дрога и развој здравих одговора на

- изазовне животне ситуације, вежбање вештина суочавања, доношења одлука и пружања отпора ризичним облицима понашања);
- ✓ Узрасно примерено вођење дискусија о различитим друштвено распрострањеним уверењима, ставовима, позитивним и негативним очекивањима у вези са коришћењем дрога, укључујући и последице злоупотребе (перцепција ризика злоупотребе);
 - ✓ Програме треба да спроводе обучени наставници као и обучени вршњаци, али они могу бити доступни младима и преко компјутера или интернета, јер и тада доприносе смањењу злоупотребе психоактивних супстанци;
 - ✓ Индивидуални рад са ученицима код којих су идентификоване особине као што су импулсивност, анксиозност, осећај безнађа које помажу адолесцентима да науче да се конструктивно носе са емоцијама, уместо да користе негативне стратегије суочавања са проблемима као што је нпр. употреба алкохола или наркотика);
 - ✓ Развој позитивног школског етоса, посвећеност школи и учешћу ученика;
 - ✓ Упознатост ученика са јасним правилима школе у вези коришћења дроге у школским просторијама и доследно примењивање тих правила и интервенција/поступака у случају њиховог кршења (поштовање Протокола о поступању у случају присуства и коришћења психоактивних супстанци у образовно-васпитним установама);
 - ✓ Саветовање код постојања сумње на злоупотребу дрога или упућивање на саветовање, лечење и пружање других здравствених и психосоцијалних услуга;
 - ✓ Менторство, програми повезивања младих са одраслима са којима нису у сродству и који су се обавезали да организују активности и редовно проводе део свог времена са младима, уколико су прошли одговарајућу обуку (у нашој земљи се тренутно пилотира програм у коме су ментори студенти-волонтери)
 - ✓ Превентивне интервенције које укључују родитеље;

Активности на превенцији употребе дрога реализују се са свим актерима школског живота: ученицима, наставницима и родитељима.

Активности са ученицима

Активности са ученицима реализују се у оквиру наставних и ваннаставних активности. Циљ васпитног рада са ученицима јесте повећање резилијентности ученика у односу на развијање различитих поремећаја понашања, подстицање развоја вештина одупирања социјалном притиску, емоционалној писмености, критичком мишљењу и развоју самопоуздања.

Међупредметна компетенција „одговорност за сопствено здравље“ треба да се развија кроз све предмете. Начин развијања ове компетенције наставници ће планирати доводећи је у везу са исходима из свог предмета и то је саставни део Анекса Школског програма.

Садржаје у вези са превенцијом употребе дрога нарочито се могу обрађивати у оквиру предмета: свет око нас, природа и друштво, физичко и здравствено васпитање, биологија, грађанско васпитање, хемија, српски језик, страни језици, историја, географија, ликовна култура.

У оквиру часова одељенског старешине и часова одељенске заједнице реализоваће се радионице, дебате и др. са ученицима на тему превенције употребе дрога. У раду ће се користити препоручене радионице и материјали („Школа без насиља“, „Учионица добре воље“, „Чувари осмеха“, „Умеће одрастања“ и др).

Ваннаставне активности омогућавају ученицима да квалитетно проводе време, уз развијање личних потенцијала и јачања самопоуздања. Планиране ваннаставне активности наведене су даље у Годишњем плану рада школе за школ. 2023/2024. год.

У складу са међународним стандардима препоручују се интерактивни облици рада прилагођени узрасту ученика, избегавање давања детаљних информација о различитим врстама дрога, избегавање контакта са леченим зависницима у форми предавања.

Активности наставника

Неопходно је да се наставници стручно усавршавају у циљу развијања компетенције за превентивни рад са ученицима и родитељима. Током септембра и почетком октобра 2023. год. представници стручне службе школе и Тима за заштиту (координатор) информисаће све запослене у вези са обавезама и процедурама реаговања у ситуацијама сумње или сазнања о употреби дрога.

Активности са родитељима

Током септембра и почетком октобра 2023. год. представници стручне службе школе и Тима за заштиту (координатор) информисаће родитеље на Савету родитеља, а одељенске старешине и представници Савета родитеља унутар одељења остале родитеље, у вези са обавезама и процедурама реаговања у ситуацијама сумње или сазнања о употреби дрога.

Активности са родитељима реализоваће се у форми трибина, тематских родитељских састанака, радионица и сл. Активности ће се реализовати како у оквиру одељења (одељ. старешина), разреда (сарадњом одељ. старешина), на нивоу Савета родитеља и општинских Савета родитеља.

Препоручене теме су следеће:

- Улога родитеља у формирању самопоуздања деце
- Улога породице у формирању здравих животних стилова
- Комуникација родитеља
- Осмишљавање заједничког слободног времена
- Утицај васпитних стилова у формирању лучности детета

Карактеристике превентивних активности које утичу на позитивни исход

- ✓ програми који развијају вештине родитељства (постављање правила и граница у понашању на начин који је узрасно примерен, контрола и квалитетно структурирање слободног времена деце, укљученост родитеља у животе деце – праћење њихових активности и пријатељства, укљученост у њихово учење и образовање, вештине комуникације, подршка родитељима о томе како да постану узори својој деци...);
- ✓ наведене програме реализују обучени појединци/наставници или стручни сарадници, у време и на начин који је погодан и привлачан за родитеље (ван њиховог радног времена, у простору који није превише формализован и у коме међусобно лако комуницирају).

Активности са родитељима могу да се планирају у форми трибина, тематских родитељских састанака, радионица, рада у мањим групама или индивидуално(у случају ако постоји сумња злоупотребе психоактивних супстанци).

Погодне теме:

- Улога родитеља у формирању самопоуздања детета;
- Улога породице у формирању здравих стилова живота;
- Пожељна комуникација између деце и родитеља;
- Осмишљавање слободног времена детета;
- Утицај васпитних стилова породице и начина живота-у формирању личности детета...и сличне теме.

Активности	Носиоци	Временска динамика
Усклађивање Школских аката са важећим прописима	Тим	Септембар
Упознавање родитеља и ученика са садржајем Програма превенције других облика ризичног понашања	Одељенске старешине	Септембар

(употреба алкохола, дувана, психоактивних супстанци, малолетничка деликвенција и сл.)		
Упознавање чланова Тима, Савета родитеља и свих запослених са садржајем Програма превенције других облика ризичног понашања (употреба алкохола, дувана, психоактивних супстанци, малолетничка деликвенција и сл.)	Тим	Октобар
Сензибилизација запослених, ученика и родитеља на промовисању принципа и вредности здравих стилова живота као и спречавању малолетничке деликвенције	Тим	Током године
Упознавање ученика са појмом алкохола, дувана, психоактивних супстанци, малолетничке деликвенције	Одељенске старешине	Октобар
Тема: Болести зависности, за ученике 6, 7 и 8. разреда	Едукатори Завода за јавно здравље, Панчево	Фебруар Током године
Сарадња са МУП-ом- одељење за малолетничку деликвенцију- трибина	Тим и начелник ПУ Панчево	Током године
Бон-тон за децу – радионице за ученике првог циклуса	Учитељи и представници Тима	Током године
Кутија поверења	Педагошко-психолошка служба	Током године
Пројектовање избора едукативних филмова, дискусија	Одељенске старешине	Током године
Организовање турнира (између школа) у фудбалу, кошарци под паролом“ СПОРТ ДА – ДРОГА НЕ”	Наставници физичког васпитања, одељенске старешине	Април
Израда плаката-реци не дрогама	Педагог, наставник ТО, заинтересвани ученици	Прво полугодиште

Платформа "Чувам те"

Платформа "Чувам те" је сајт који има за циљ координацију и јачање интерсекторске сарадње свих надлежних институција у борби против насиља. Фокус је на вршњачком насиљу, али је то такође алат који ће помоћи у борби против насиља према свим запосленима у установама образовања и васпитања широм Србије.

На сајту се може информисати о облицима насиља, препознавању и поступању у тим случајевима, злостављања и занемаривања у складу са званичним процедурама надлежних ресора. Овде ће се и континуирано објављивати едукативни материјали из области превенције и заштите од насиља.

На овој платформи, ученици, родитељи и наставници ће моћи да пронађу све информације које се тичу врсте насиља и поступања у различитим ситуацијама. Посебно важан сегмент који се налази на платформи јесу онлајн обуке за ученике, родитеље и наставнике", пише на сајту "Чувам те".

На овом сајту се могу и пријавити анонимно или званично сви видови насиља везаних за неку школу. Ову информацију су родитељи, ученици и наставници добили и путем флајера а окачени су и плакати у холу школе и зборници.

Сајт ће директор и педагог школе проверавати једном недељно током целе школске године ради провере има ли пријава насиља и путем овог сајта.

Смернице за организацију и реализацију образовно-васпитног рада

Смерница за организацију и реализацију образовно-васпитног рада у основној школи у школској 2023/2024. години школа је добила крајем августа.

Заједнички циљ Смерница је организација активности чијом ће се реализацијом и активним укључивањем ученика допринети првенствено развоју позитивних људских вредности код ученика, као и унапређивању односа заснованих на међусобном поштовању, сарадњи и солидарности уз уважавање различитости. Директор, наставници, стручни сарадници и родитељи одговорни су за остваривање ових циљева, којима се обезбеђују безбедно и подстицајно окружење за учење и развој свих чланова школске заједнице.

Активности које ће школа реализовати у школској 2023/2024. години:

- **Први наставни дан** школске 2023/2024. године потребно је организовати кроз разговор са ученицима и упознавање ученика са планом рада у првим недељама нове школске године;
- **Настава у недељи од 04. до 08. септембра** 2023. године се организује кроз тематску наставу, у оквиру које се могу реализовати радионице и друге активности усмерене ка неговању вредности међусобног поштовања, сарадње и солидарности, уз уважавање различитости;
- У недељи од 11. до 15. септембра 2023. године се спроводи **иницијално процењивање** у оквиру предмета програма наставе и учења одређеног разреда и на основу резултата иницијалног процењивања се планира реализација образовно-васпитног рада у складу са постигнућима ученика;
- Годишњим планом рада школе предвидети **самовредновање** рада у областима квалитета – **Подршка ученицима и Етос**. Самовредновање рада се реализује у првом полугодишту школске 2023/2024. године; Реализацију акционог плана унапређивања Подршке ученицима и Етоса реализовати почетком и током другог полугодишта;
- До краја првог полугодишта јасно истаћи визију развоја школе и на основу ње у партиципативном процесу дефинисати **мото** (идентитет) школе. Мото је један од важних симбола школе који је познат и општеприхваћен.

10. ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Професионалну оријентацију чине предавања, индивидуални и групни саветодавни разговори, посета средњим школама и презентација истих у матичним школама. Ученици се упознају са предусловима правилног избора занимања и факторима од којих зависи правилан избор, са критеријумима за упис у средњу школу и са начинима избора кандидата.

Програм професионалне оријентације у школи обухвата:

- * Професионално информисање ученика;
- * Рад са родитељима ученика;
- * Саветодавни рад са ученицима;
- * Конкурсе и информаторе за средње стручне школе и гимназије;
- * Упитнике за ученике и
- * Тестирање ученика.

Програм обухвата основне принципе професионалне оријентације. Усмерава ученике како да спознају своје особине, интересовања, склоности, вештине и способности. Конкретни задаци из Основа програма професионалне оријентације у основној школи су операционализовани у програмима и плановима рада одељенских старешина, одељенских заједница и педагога школе.

Основни принципи професионалне оријентације

Кад дође време за доношење одлуке о избору занимања и одговарајућег образовања, од велике је помоћи имати јасну представу о себи као личности, о томе шта желимо и који су нам циљеви у тој фази живота, а нарочито је важно направити склад између наших жеља, с једне стране и реалних способности, с друге стране. Због тога је професионална оријентација важна почетна тачка у анализи горе поменутог.

Да бисмо се добро професионално оријентисали, неопходно је да знамо одговоре на питања: Ко сам ја? Које су моје врлине а које су ми мане? Шта ми је у животу битно? Шта ми се свиђа а шта не свиђа да радим? Колико сам способан(способна) да објективно себе и своје могућности проценим? Како учим (кампањски или плански; са разумевањем и коришћењем разне литературе и сл.)? Да ли након средње школе желим да наставим са школовањем? Како сам темпераментан? Да ли волим рад са људима? Да ли сам више склон(а) природним или друштвеним наукама? Да ли сам склон(а) уметности? Да ли желим професионално да се бавим спортом? Какви су услови рада одређених занимања? Да ли сам здравствено способан за одређено занимање? Какве су могућности запослења и сл.

Питања су бројна и није увек лако наћи оговоре на њих. Зато је важно имати подршку родитеља, дуго анализирати и разговарати, како би ова важна одлука била исправно донета.

ВРЕДНОСТИ – ОНО ШТО НАМ ЈЕ ВАЖНО

Ако знамо шта желимо а шта не, шта волимо а шта не и сл. лакше ћемо доћи до неких сазнања. Свако од нас има дугу листу ствари које очекује у вези избора школе и занимања- да школа(посао) није далеко, да су особе са којима ћемо бити у контакту, квалитетне, да образовање које се нуди омогући применљива знања и вештине...О томе како ћемо направити приоритете, говори нам много шта вредујемо у животу и каријери као позитивно а шта не. Тако на пример, особе које су **изнутра мотивисане** за учење и рад, највише цене тзв.неопипљиве(нематеријалне) користи које им рад доноси, на пример, они уживају у осећају постигнућа које имају када је посао добро урађен, што представља унутрашње вредности. Насупрот њима, други људи више уживају у **спољашњим вредностима** посла, нпр. висока плата, признања, престижна титула и сл.

Дакле, унутрашње вредности посла су: постигнућа, мотив за перманентним сопственим напредовањем, такмичарски дух, тимски рад, примена сопствених знања, способности, креативности и сл.

Спољашње вредности су: признање, углед, моћ, лидерство, ауторитет, престиж, материјалне користи, флексибилно радно време, искључиво модеран и савремен радни амбијент и слично томе.

ИНТЕРЕСОВАЊА

Људи чија су интересовања у складу са професијом којом се баве, задовољни су на послу, више су самоуверени и снажнији да поднесу и негативна искуства која иду уз сваки посао.

Џон Холанд је поставио један од најпознатих **модела структуре професионалних интересовања**. Према његовом поимању постоји шест типова професионалних интересовања:

- 1. Реалистички-** Склоност практичним и конкретним активностима, у којима се помоћу алата и машина може вешто израдити нешто видљиво и корисно; Реалистички типови воле физичке активности; Воле рад на отвореном простору;
- 2. Истрживачки-** Склоност научном раду, систематичном и стрпљивом прикупљању информација, откривању и тумачењу непознатих појава као и обликовању нових теорија; Истраживачки типови уживају у изазовима решавања проблема у математици, технологији и науци као и у концептима и практичним идејама које су у вези са овим подручјима. Примењене науке као инжињерство, технологија или информатика су њима обично занимљиве. Могу бити технички креативни;
- 3. Уметнички-** Склоност уметничком изражавању; Углавном су оригинални и креативни; Изражавају се кроз уметничке форме: кроз глуму, плес, креирање музике или ликовних дела; Склони су и изражавању идеја и кроз дискусије и дебате;
- 4. Социјални-** Склоност стрпљивом слушању и разумевању људи, њиховом поучавању и саветовању, помагању при решавању личних проблема; Социјални типови воле да помажу другима у успостављању и одржавању физичког и психичког здравља; Воле рад са људима, било групно или индивидуално;
- 5. Предузетнички-** Склоност предузетничким или менаџерским пословима који укључују властиту иницијативу, смисао за организацију и вођење других људи; Самоуверени борбени и лидерски настројени;
- 6. Конвенционални-** Склоност канцеларијским, административним или финансијским обрачунима у којима је важна прецизност и систематичност; Добро су организовани и преферирају послове који су прецизни и издефинисани.

Горе поменути модел структуре је само један од бројних модела типова професионалних интересовања.

Поред тога што би требало да добро проценимо своја интересовања и особине личности, морамо упознати и свет рада. То значи упознати различита занимања, њихове захтеве, услове и перспективе. Свет рада је обиман и подложен сталним променама. Зато би пажњу требало да усмеримо на она за која смо највише заинтересовани и да њих што потпуније размотримо. Ово наравно не искључује информисање о широкој лепези осалих занимања.

ОСОБИНЕ ЛИЧНОСТИ

Веома је важно добро проучити какве особине траже занимања која нас привлаче и реално проценити да ли имамо такве особине. На пример, повучена и интровертна особа врло вероватно неће бити добра у области продаје или маркетинга. Нека занимања захтевају добру способност расуђивања, друга лакоћу изражавања и смисао за квалитетну комуникацију, трећа математичке способности, четврта уметничку надареност итд. Ковачу је потребна телесна снага и издржљивост, мишићна осетљивост, ручна спретност, добро разликовање боја, способност брзе процене облика. Сајцији је неопходна мирна рука, спретни прсти, добар вид на близину, осетљивост додира и сл.

ЗНАЊА, ВЕШТИНЕ И СПОСОБНОСТИ-ОНО У ЧЕМУ СМО ДОБРИ

Бити успешан у ономе што смо у стању да урадимо, врло је угодно и лепо осећање. Ипак, многи људи раде послове у којима њихови природни таленти не долазе до изражаја. Из овог или оног разлога, постоји несклад између њиховог знања, њихових вештина и способности и обавеза који њихов посао подразумева.

Знања, вештине и способности се могу једноставно дефинисати као оно што знамо, што смо научили, оно што смо у стању да урадимо и оно што носимо наслеђем и што је урођено.

Поред оних очигледних, свако од нас има неке скривене таленте које је потребно открити да би се могли развијати.

Способности одређују наш домет у некој активности. Могу бити: интелектуалне (способност просуђивања, брзог опажања, памћења, речитости), моторичке (брзина реаговања, телесна снага, спретност екстремитета) или сензорне (оштрина вида, осетљивост слуха или додира).

Препоручљиво је гледати унапред на потенцијалне послове и консултовати се са људима који раде у тој области. Ово ће нам омогућити да констатујемо која знања, вештине и способности имамо а које би требало да развијамо.

Фактори правилног избора занимања

Правилан избор занимања зависи од:

1. **Личних (индивидуалних) особина личности,**
2. **Ситуационих (друштвених) фактора;**

Од личних особина најзначајније су:

- ✓ **Способности** (психофизичке и здравствене),
- ✓ **Интересовања,**
- ✓ **Мотивација** (мотив за учење),
- ✓ **Особине личности,** карактер, темперамент,
- ✓ **Селф-концепт** (свест о себи, својим особинама, могућностима, предностима и манама),
- ✓ **Знање и успех у школи,**
- ✓ **Пол;**

У ситуационе (друштвене) факторе убрајају се:

- ✓ **Породица** (економско-финансијски и културно-образовни статус),
- ✓ **Систем образовања** (врсте школа, проходност на више школе и факултете),
- ✓ **Услови уписа** (број одељења, број уписних места, уписна политика и сл.

Предуслови правилног избора занимања

Оно што је предуслов правилног избора школе, образовног профила или занимања јесте размишљање о следећим питањима:

- * Које школе постоје у месту становања или у непосредној близини?
- * Који се предмети изучавају?
- * Колико траје образовање?
- * Који су захтеви појединих занимања?
- * Какве су могућности за напредовање?
- * Какве су могућности запошљавања?

Веома је важно добро размислити, истражити себе, детаљно се информисати, разговарати са члановима породице, наставницима, стручним сарадником у школи и ван ње, са пријатељима; Проучити Конкурс и информатор за упис у средње школе, посетити сајт Министарства просвете и бројну литературу која се бави овом проблематиком.

Питања која треба поставити у односу на самог себе су:

* Шта **знам** о свету рада и занимања?

(Питање се односи на информисаност о томе шта се, како, чиме, у каквим условима и са каквим материјалима и средствима рада ради у образовним профилима; Какве захтеве постављају одређена занимања и слично);

* Шта **желим** да радим?

(Питање се односи на заинтересованост, жељу, приврженост, мотив за бављење одређеним послом);

* Шта **могу** да радим?

(Питање се односи на радне, здравствене и остале способности; Треба постићи склад између властите процене својих могућности и способности-са једне стране и захтева које пред нас поставља одређена школа или занимање-са друге стране);

* Какве су **перспективе**?

(Питање се односи на могућности запошљавања, личног и професионалног напредовања, на услове рада, статус делатности и сл.).

Врсте средњих школа

1. Стручне
2. Гимназије
3. Уметничке
4. Војне школе и школе унутрашњих послова

Одабир горе поменутих школа зависи од **амбиције** и **афинитета**, односно од тога да ли ће се после средње школе наставити школовање или не.

Не постоји директна проходност на факултете, али постоји проходност на више школе;
Могућ је прелазак на четворогодишњи образовни профил уз полагање додатних испита.
За упис **четворогодишњих** образовних профила се **полаже квалификациони испит**;
Постоји директна приходност на факултете и више школе.

За упис **уметничких, математичких, филилошких и спортских гимназија** се **полаже пријемни испит**; Пријемни се полаже у жељеној школи, пре квалификационих испита у матичним школама и састоји се из два дела: а.) Провера одговарајућих знања стечених током предходног школовања и посебних способности; б.) Писмени испит из матерњег језика и математике (квалификациони испит).

Грешке у избору школе

- Уписати се у најближу школу,
- Изабрати школу искључиво због друштва,
- Изабрати „популарну“ школу,
- Испунити жељу родитеља,
- Уписати се било где, због слабог успеха,
- Донети чврсту одлуку а не пустити је да „сазри“.

Грешке у избору школе је могуће кориговати, али се при том изгуби доста времена и драгоцене енергије, пре него што се особа врати на прави, жељени колосек. Зато је најбоље на узрасним прекретницима утврдити који је пут прави.

Груписање занимања на основу сличности послова

- ✚ Рад на пружању помоћи људима
- ✚ Рад на пружању услуга
- ✚ Административно-канцеларијски рад
- ✚ Рад у предузетништву или менаџерству
- ✚ Практични рад
- ✚ Рад у техници
- ✚ Истраживачки рад
- ✚ Рад у уметности и култури
- ✚ Рад са биљкама и животињама
- ✚ Рад у безбедности и заштити

План реализације активности професионалне оријентације ученика за школску 2023/23. годину

Задачи	Активности	Носиоци активности	Методе и технике рада	Динамика	Документи	Резултати
Оснаживање капацитета школе за ПО	Презентовање Тиму за ПО сазнања и искуства претходних година, као и презентовање искуства након реализације активности у шк.20/21.год.	Стручни сарадник- Ј.Капор и чланови Тима ПО	Излагање, презентовање материјала	Септембар	Материјал, , приручници за ПО	Део школског тима је обучен за реализацију Програма ПО
Формирање школског тима за ПО за шк.годину	Подела задужења	Наставничко веће	Одабир чланова	15.09.	Записник са седнице Наставничког већа	Формиран Тим за ПО
Планирање рада у оквиру Програма ПО	Тим за ПО креира акциони план ПО	Тим за ПО	План акције	15.09.	Акциони план и записник са састанка Тима	Изабран је план рада у оквиру програма ПО у складу са могућностима школе за што ефикаснију реализацију у оквиру ЧОС-а и у оквиру предвања педагог , саветовања и информисања; Постојање акционог плана ПО
Имплементација програма ПО	Реализација радионица са ученицима 7. и 8. разреда Информативни састанак са родитељима ученика 8. Раз. Организовање акција из области ПО: излагање промо материјала са сајма образовања, експерти у школи, посете средњим школама, индивидуални разговори са педагогом и одељ. стареш. Реализација	Тим за ПО, директор	Радионице Разговор Посете, манифестације Контакти са радним организацијама и средњим школама и посете	Друго пол.	Продукти са радионица, портфолија ученика Извештај након састанка Списак учесника, продукти, позивнице, плакати, извештаји, фотографије	Одељењске старешине, педагог Родитељи стичу знања и вештине за подршку деци у узбору средње школе и занимања Промоција школе у области ПО, изградња мреже партнера кроз укључивање различитих учесника _____ Промоција школе у области реалних сусрета; Изградња мреже партнера кроз

	реалних сусрета, испробавање праксе				Списак учесника, продукти, портфолија, записници разговора са посета, извештај, фотографије	укључивање различитих учесника; Успостављање механизма и процедура за реалне сусрете
Успостављање мреже школа ПО	Сарадња са другим ОШ и менторским школама у реализацији активности ПО	Тим за ПО	Комуникација путем састанака и електронским путем, обука, презентација	Март-јун .	Списак учесника, извештаји, фотографије	Промоција постигнућа кроз сарадњу са другим ОШ и средњим школама у граду
Сарадња са стручним органима школе	Подршка програму на седницама Стручних органа школе	Тим за ПО, директор	Састанак, презентација, дискусија	Друго пол.	Записници са седница	Сарадња Тима за ПО са Стручним органима у циљу успостављања система и критеријума квалитета реализације Програма ПО
Евиденција	Формирање фолдера евиденције и попуњавање истог	Тим за ПО	Прикупљање продуката реализованих активности, презентација постигнућа учесницима и партнерима	Након сваке реализоване радионице сумарно	Списак, продукти, извештаји, фотографије, видео записи	Формиран фолдер евиденције; информисаност о могућностима увида у евиденцију реализованих активности
Извештавање	Састављање и достављање извештаја стручним и управним органима школе	Тим за ПО	Попуњавање извештаја, презентација постигнућа	Периодично	Извештаји, фотографије, записници, видео записи	Учесници, актери, партнери информисани о ефектима реализације Програма ПО
Евалуација	Анализа реализованих активности, реализованих реалних сусрета и квалитета остварене сарадње унутар	Тим за ПО	Дискусија, попуњавање упитника	Мај-јун	Упитник и извештај о упису у	Да ли је Програм ПО помогао ученицима у одабиру средње школе?

Програм а ПО	наше школе и на локалу; Повратна информација од стране ученика да ли и колико им је помогло професионално информисање (упитник)				средње школе (оствареност жеље у односу на успешност уписа)
-----------------	---	--	--	--	---

11. УЧЕНИЧКИ ПАРЛАМЕНТ

На основу члана 88. Закона о основама система образовања и васпитања, на својој првој седници конституисан је Ученички парламент (у даљем тексту-УП) за школску годину, Члановима УП је представљен Пословник о раду УП и предлог Програм рада УП и објашњен је начин функционисања истог (дужности и обавезе) након чега се приступило гласању за усвајање истог. Предложени Програм је једногласно усвојен. Састанку присуствовао: Золтан Бисак (ментор).

У избору управљачког тела УП учествовали су сви чланови као и посматрачи. Разматран је Извештаја о реализованим активностима УП у шк. 2022/23; Чланови УП су упознати са предлогом Извештаја о раду школе у шк.2022/23.године и са предлогом Годишњег плана рада школе за шк.2023/24. годину.

Ученички парламент је законом загарантована формална институција, која ученицима омогућава демократски начин удруживања ради заступања интереса свих ученика у школи, као и учешће ученика у доношењу одлука које се њих непосредно тичу.

Због чега је значајно постојање ученичких парламената?

- Због тога што гарантује основне слободе ученика, кроз остваривање права на слободу говора, изражавања, слободу удруживања, слободу изражавања сопственог мишљења...
- Ученички парламент омогућава лични развој ученика;
- Пружа могућност колективног одлучивања кроз ученичке парламенте и доприноси побољшању атмосфере и живота у школи;
- Доприноси развоју колективног односа и изградњу партнерства са наставницима, стручним сарадницима, директорима и органима школе;
- Ученички парламент је место које омогућава сарадњу, уважавање различитих аргуменација и ставова;
- Подразумева усвајање демократског знања и вредности, кроз прихватање различитости.
- Омогућава развој демократске културе;
- Омогућава бољу комуникацију и подстиче доношење заједничких одлука прихватљивих за све стране.

Зашто је битно да ученици буду укључени у процес одлучивања кроз ученичке парламенте?

- Зато што ученици најбоље разумеју своје потребе;
- Зато што најбоље препознају своје проблеме и проблеме својих вршњака те у том смислу могу да омогуће школи да им што боље изађе у сусрет;
- Зато што ученички парламент пружа могућност учешћа свих ученика без обзира на расу, верску, националну, имовинску или полну припадност;
- Зато што се кроз ученички парламент лакше чује глас свих у школи;
- Зато што млади треба да учествују у процесу одлучивања, јер на тај начин јачају своје самопоздање и постају одговорне личности;
- Зато што ће се школске одлуке боље и спремније реализовати.; Зато што се развија демократско друштво и праведније уређује школски живот;

- Зато што се тако побољшава однос и сарадња између ученика и наставника, или стручних сарадника;
- Зато што то утиче на њихову бољу информисаност;
- Зато што на тај начин они могу да подстакну активније учешће родитеља у школском животу;
- Зато што са својим идејама могу да покрену и реализују пројекте у сарадњи са органима школе;
- Зато што могу да покрену питања значајна за ученике у локалној заједници.

Добробити од оснивања ученичких парламената

За ученике

- Остваривање права гарантованих међународним и националним документима;
- Прихватање права и одговорности;
- Уважавање личности ученика;
- Свестран развој ученика;
- Искуство тимског рада;
- Учење о различитости и недискриминаторском понашању;
- Јасна и благовремена информисаност свих ученика;
- Могућност утицања на одлуке битне за ученике;
- Квалитет сарадње између ученика и наставника;
- Веће задовољство радом и животом у школи;

За школу и наставнике

- Боља сарадња и комуникација са ученицима;
- Упознавање са жељама и потребама ученика;
- Смањивање одговорности и подела обавеза;
- Задовољство доношеним одлукама;
- Смањивање времена које се троши на увођење реда и дисциплине у свакодневном раду
- Лакша адаптација на промене;
- Веће задовољство радом и животом у школи;

За родитеље

- Одговорна деца која су свесна својих могућности и спремнија на бољу комуникацију;
- Лакше идентификовање потреба свих страна;
- Боља сарадња и задовољство радом школе;
- Мањи број конфликтних ситуација између родитеља и деце које настају услед незадовољства школским животом;
- Примена научених вештина (прихватање различитих мишљења, толерантност, могућност аргументованог дискутовања...) у породичном животу кроз обострано учење и контакт;
- Лакше упознавање са потребама ученика и адекватно прилагођавање локалних акција;
- Активно укључивање у школски процес;

За локалну заједницу

- Лакша и боља информисаност о животу у школи;
- Боља расподела наменских средстава;

- Могућност двосмерне комуникације ради реализације заједничких циљева;
- Квалитет рада школа се побољшава чиме се побољшава квалитет живота у локалној заједници.

Карактеристике ученичког парламента

- Формирање ученичких парламената не представља губитак ауторитета код наставника, већ представља могућност за остваривање основних људских права и утиче на бољу међусобну сарадњу између наставника и ученика.
- Права се никоме не дају, она свакоме припадају од момента рођења. Ученицима је на основу националних и међународних докумената омогућено да се удружују ради учешћа у доношењу одлука. Залажући се за остваривање сопствених права ученици у себи развијају осећање одговорности и поштовање права других.
- Ученици су довољно зрели да сами препознају своје основне потребе, а самим тим и одлуке које су важне за њих, што их чини успешнијима приликом доношења одлука. Заинтересованост свих страна за доношење битних одлука у школи је поједнако важна како за ученике тако и за наставнике.
- Циљ формирања ученичких парламената не значи потпуну слободу чињења за ученике. Ученицима се кроз ученичке парламенте пружа могућност да се удружују и учествују у доношењу одлука, а самим тим уче да њихова права имају ограничења и да приликом остваривања сопствених права не смеју да угрожавају права других.
- Ученички парламенти смањују обавезе, јер утичу на време које се троши на сучељавање различитих ставова и решавање конфликтних ситуација. А утиче и на каналисање слободног времена кроз активности које доприносе задовољству рада и живота у школи.
- На састанцима ученичких парламената треба изнети различита мишљења и истаћи проблеме ученика. Међутим, неки проблеми превазилазе оквире деловања парламента и у таквим ситуацијама неопходно је обратити се наставнику, директору, стручном сараднику или неком другом надлежном органу.
- Да би ученички парламент функционисао није неопходно да његови представници буду само најбољи ученици у школи. То што неко има одличан успех не мора да значи да ће да буде и успешан парламентарцац. Да би били успешни, представници парламента, ученици треба да буду отворени, комуникативни, информисани, сигурни у себе, спремни да прихвате различитости, да имају могућност самоконтроле, објективности и реалности.
- Једна од активности ученичких парламената је и могућност подношења и реализације различитих пројеката, кроз које могу да остваре жељене активности. За организацију ученичких парламената потребна је само добра воља и сарадња свих у школи.
- Изабрани представници представљају и заступају све ученике школе. Поверење које им је указано на изборима правдају доношењем одлука које су у интересу свих ученика, без дискриминације. Учесће у доношењу одлука не поистовећује се са апсолутном самосталношћу у доношењу одлука.
- Изражавајући сопствено мишљење треба имати у виду да то право имају и други. Сваки ученик који очекује да његово мишљење буде саслушано и уважено, мора то чинити и у односу на друге. Учесће у процесу одлучивања не значи, да мишљење мора нужно утицати на доношење коначне одлуке. Процес заједничког одлучивања

подразумева размену и сарадњу кроз активно слушање, уважавање и поштовање, а не однос победника и губитника.

План рада

СЕПТЕМБАР	<ol style="list-style-type: none"> 1. Увођење ученика у сврху постојања УП, у начин и план рада, као и у изборну процедуру за представнике УП; 2. Формирање УП(избор председника Ученичког парламента); 3. Усвајање Пословника и Програма рада Ученичког парламента; 4. Извештавање о реализованим активностима за протеклу шк.года које се тичу рада школе и питања која се тичу интереса ученика (Извештај о раду школе, Извештај о реализацији РПШ, извештај о реализованом самовредновању квалитета рада школе) 5. Учешће у изради Годишњег плана рада школе, Развојног плана школе и самовредновања; 6.Присуство на Наставничком већу , Школском одбору и Савету родитеља;
ОКТОБАР	<ol style="list-style-type: none"> 1. Давање мишљења о правилима понашања у школи; 2. Учешће у реализацији активности из РПШ-а и Програма за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања 3. Давање мишљења о Правилнику обезбедности ученика;
НОВЕМБАР	<ol style="list-style-type: none"> 1. Организација ваннаставних активности; 2. Давање мишљења о односу наставника и ученика, ученика и ученика; 3. Присуство на седницама Наставничког већа (класификациони период); 4. Присуство на Савету родитеља (мишљење о успеху и дисциплини); 5. Предлог активности поводом Дана школе
ДЕЦЕМБАР	<ol style="list-style-type: none"> 1. Обавештавање ученика о питањима од посебног значаја за њихово школовање; 2. Предлог за реализацију ученичких акција у школи и ван ње; 3. Новогодишње активности; 4. Иновативни предлози у школском раду и животу у школи; 5. Присуство на Наставничком већу и Саветуродитеља (I полугодиште)
ЈАНУАР	<ol style="list-style-type: none"> 1. Учешће у ченика у спортским активностима; 2. Организација едукативних трибина и предавања за ученике и родитеље; 3. Прослава "СветогСаве“ 4. Професионална оријентација;
ФЕБРУАР	<ol style="list-style-type: none"> 1. Давање мишљења о односима, комуникацији и атмосфери у школи; 2. Журка поводом Дана заљубљених;
МАРТ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Давање мишљења о унапређењу васпитно-образовног рада у школи; 2. Предлог активности за промовисање рада школе у ЛЗ; 3. Координирање са УП осталих ОШ;

АПРИЛ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Давање предлога за очување школске имовине и естетском изгледу школе 2. Давање предлога за организовање културних активности у школи; 3. Давање мишљења о организацији матурске вечери; 4. Давање мишљења о избору уџбеника
МАЈ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Организација радни акција; 2. Организација спортских такмичења са другим школама; 3. Разматрање предлога за одабир уџбеника
ЈУН	<ol style="list-style-type: none"> 1. Извештај на Наставничком већу, СР и ШО о раду УП; 2. Извештавање о реализованим активностима за протеклу шк.года које се тичу рада школе и питања која се тичу интереса ученика (Извештај о раду школе, Извештај о реализацији РПШ, извештај о реализованом самовредновању квалитета рада школе) 3. Мишљење о успеху и владању ученика на крају школске године 4. Давање мишљења након пријемног и завршног испита

*** Према потреби УП ће разматрати и ванредно теме које су горе наведене, као и оне које нису предвиђене, а значајне су за побољшање квалитета рада и живота у школи. Анализа и учешће у решавању текући проблема, је предвиђено током целе школске године.

12. ИНДИВИДУАЛНО ОБРАЗОВНИ ПЛАНОВИ ИНДИВИДУАЛИЗОВАН НАЧИН РАДА

На основу члана 76. Закона о основама система образовања и васпитања Педагошки колегијум ОШ, „Ђура Јакшић“ ће и надаље доносити одлуке на предлог Стручног тима за инклузивно образовање, **Индивидуалне образовне планове (ИОП)** или **План по индивидуализованом начину рада** за ученике којима је услед сметњи у развоју, потребна додатна подршка у образовању и васпитању.

Индивидуални образовни план (ИОП) је педагошки документ којим се обезбеђује **прилагођавање образовног процеса могућностима детета за што успешнију реализацију**. Овим документом се утврђују сви битни елементи тренутног развојног статуса детета (интелектуални, емоционални, социјални, здравствени, образовни, васпитни), на основу којих се дефинишу **прецизни и проверљиви циљеви за одређени временски период**. Остваривање постављених циљева утврђује се краткорочно (недељно, месечно, квартално) и дугорочно (за једно полугодиште). ИОП се ради тимски, а тим чине учитељи или предметни наставник, одељенски старшина, педагог, родитељ, а по потреби (која је све неопходнија) и стручњак ван установе (лекар, дефектолог, психолог, социјални радник...).

Крајњи циљ сваког ИОП-а је: подстицање развоја детета на очуваним потенцијалима; обезбеђивање његовог образовног постигнућа у границама очуваних способности и стварање атмосфере у одељењу у којој ће дете бити прихваћено и задовољно.

Активности које спроводимо у раду са децом која припадају горе поменути категоријама, су унапред осмишљене, **испланиране и конципиране**, са унапред дефинисаним начинима рада, начинима праћења ефеката реализације, временском динамиком, ревизијом. **Суштина је у квалитетној процени** који ће се садржаји презентовати а да буду **примерени објективним могућностима** ученика за успешну реализацију.

Иде се на индивидуализацију наставних садржаја, на постављање циљева на **краће временске рокове**, на усмерене технике учења и на редовно праћење (**евалуацију**).

Сарадња између наставника и родитеља, школе и локалне средине и стручних институција мора бити уско повезана, синхронизована, заједнички испланирана и конципирана а исто тако и пропраћена уз неопходне корекције.

Подршка коју школа пружа ученицима са тешкоћама у развоју је путем индивидуалног рада, допунске наставе, саветодавног рада са родитељима и упућивањем на стручне службе.

Проблеми који се јављају односе се на недовољне ингеренције запослених у раду са оваквим специфичностима, јер усавршавања на семинарима нису довољна за ефективно спровођење инклузивног рада на начин на који је он замишљен. Разлози за то су бројни и прослеђени су путем Стручног актива педагога и психолога и путем школа засебно, Министарству просвете. Неопходно јеконтинуирано учешће у заједничком раду, стручњака (дефектолога-логопеда, психолога, социјалног радника, лекара), јер је број деце као и тежина њихових проблема, тешкоћа и оштећења, је све већа. Без обзира на обуку путем семинара, ово је суштински непознаница за нашу струку и квалификације, а игра покушаји и погрешки у инклузивном раду није добра.

Проблем је и одржавање континуитета у раду, јер свако искакање од договореног или деловање неких других ометајућих фактора, враћа цео процес на почетак. У вишим разредима дете је усмерено на већи број наставника који нису довољно едуковани за овакав вид рада, а ни час од 45 минута не пружа довољно простора, без обзира на наставничку вештину и вољу да реализује инклузиван рад.

Но, напред поменуто, не умањује значај инклузије, већ указује на објективне потешкоће искуствено потврђене применом ИОП-а.

У нашој школи су евидентиране и документоване следеће сметње:

≈ Говорне и језичке

≈ Дисграфија, дислексија

≈ Граничне интелектуалне способности

- ≈ Специфичне тешкоће у учењу
- ≈ Дефицит пажње
- ≈ Телесна оштећења
- ≈ Емотивна депривација
- ≈ Вишеструке сметње
- ≈ Девијантно понашање
- ≈ Хронична обољења
- ≈ Социјална и материјална угроженост
- ≈ Без родитељског старања и породице
- ≈ Занемареност.

РБ	Мишљење ИРК (број предмета)*	Врста подршке	Потребан дефектолог: логопед, олигофренолог и редукатор психомоторике
1.	III-09-560-1/2022-171 Од 05.04.		Верификован је логопед
2.	III-09-560-1/2021-141 од 31.03.	ИОП-2	Верификован је логопед, олигофренолог, редукатор психомоторике
3.	III-09-560-1/2021-140 од 17.03.2022.	ИОП-1	Верификован је логопед, олигофренолог, редукатор психомоторике
4.	III-09-560-1/2018-160 од 28.12.2018.	Индивидуализација или ИОП-1	Верификована подршка логопеда и тифолога
5.	III-09-560-1/2020-66 од 17.03.2022.	ИОП-1	Верификован је логопед, олигофренолог, редукатор психомоторике
6.	III-09-560-1/2020-68 од 16.12.2020.	ИОП-2	Верификована је интензивна дефектолошка стимулација (логопед, редукатор психомоторике)
7.	III-09-560-1/2019-143 од 19.05.2020.	ИОП-2	Верификован је логопед, олигофренолог, редукатор психомоторике
8.	III-09-560-1/2022-172 од 01.02.2023		Верификована подршка логопеда
9.	III-09-560-1/2019-144 од 16.12.2020.	ИОП-2	Верификована подршка: (логопед, олигофренолог, редукатор психомоторике)
10.	III-09-560-1/2013-39 од 10.08.2016.	ИОП-2	Верификована је интензивна дефектолошка стимулација (логопед, олигофренолог, редукатор психомоторике, психолог); Има право на сертификованог педагошког асистента и на личног пратиоца
11.	III-09-560-1/2012-105 од 21.08.2017.	ИОП-2	Верификована је интензивна дефектолошка стимулација (логопед, олигофренолог, редукатор психомоторике, психолог); Има право на сертификованог педагошког асистента и на личног пратиоца

Важна напомена: послати су захтеви ирк за верификацију логопеда и олигофренолога за још 3 ученика будућих првих разреда. Изузетно тешко и неразумљиво говоре. Очекујемо верификацију.

Важна напомена: Након обављеног тестирања деце који треба да пођу у први разред, констатовано је да постоји неколико случајева који изискују подршку дефектолога али морамо да испоштујемо

законску обавезу да их најпре учитељи упознају и процене у једном временском интервалу а у односу на основно- школске услове и наставни план и програм који се пред њих поставља, те након првог квартала можемо говорити конкретније да ли је ученицима потребна додатна подршка.

- Током године се јави потреба и у осталим одељењима за подршком, када ученик не може више да напредује по редовном плану и програму;

13. ПЛАН СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА НАСТАВНИКА, СТРУЧНИХ САРАДНИКА И ДИРЕКТОРА

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ИЗРАДЕ ПЛАНА

На основу члана 57. став1. тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања, Школски одбор Основне школе , , Ђура Јакшић“ Панчево, на седници од 14.09.2023. године, усвојио је као посебан документ Годишњи план стручног усавршавања за школску 2023/24. годину а који је и саставни део Годишњег плана рада школе за текућу школску годину.

Годишњи план стручног усавршавања наставника, стручних сарадника и директора за школску 2023/24.годину је сачињен на основу **Правилника о сталном стручном усавршавању и напредовању у звања наставника, васпитача и стручних сарадника**(“Сл.гласник РС”, р.81/2017), **Правилника осталном стручном усавршавању и стицању звања наставника, васпитача и стручних сарадника**(“Сл.гласник РС”, бр. 85/2013, 86/2015-др. правилник), **Правилника осталном стручном усавршавању наставника, васпитача и стручних сарадника**(„Сл.гласник РС“, 86/2015, 3/2016, 73/2016,), **Правилника о сталном стручном усавршавању и напредовању у звања наставника, васпитача и стручних сарадника** („Сл. гласник РС“, бр.81/2017 и 48/2018), **Правилника о степену и врсти образовања наставника и стручних сарадника у ОШ** („Сл. гласник РС – Просветнигласник“, бр. 11/2012, 15/2013, 2/2016, 10/2016, 11/2016, 2/2017, 3/2017, 13/2018 и 11/2019), потреба наставе, самог наставника, на основу броја досадашњих сати усавршавања и финансијских могућности а све у договору са стручним већем и директором школе. Поменути Правилницима утврђују се: облици стручног усавршавања, приоритетне области за стручно усавршавање, програми и начин организовања сталног стручног усавршавања; услови, орган који одлучује о стицању звања и поступак напредовања у току усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника; образац уверења о похађаномстручном усавршавању и друга питања од значаја за развој система стручног усавршавања.

Горе поменути правилницима утврђују се облици стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника, приоритетне области за стручно усавршавање, програми и начин организовања стручног усавршавања и друга питања од значаја за развој система сталног стручног усавршавања.

Професионални развој је сложен процес који подразумева стално развијање компетенција наставника, васпитача и стручног сарадника ради квалитетнијег обављања посла и унапређивања развоја деце, ученика и полазника, односно нивоа њихових постигнућа.

Саставни и обавезни део професионалног развоја је стручно усавршавање које подразумева стицање нових и усавршавање постојећих компетенција важних за унапређивање васпитно-образовног, образовно-васпитног, васпитног, стручног рада и неге деце (у даљем тексту: образовно-васпитни рад). Саставни део професионалног развоја јесте и развој каријере напредовањем у одређено звање.

Стручно усавршавање наставника, васпитача и стручних сарадника установа планира у складу са потребама и приоритетима образовања и васпитања деце и ученика, приоритетним областима које утврђује министар надлежан за послове образовања (у даљем тексту: министар) и на основу сагледавања нивоа развијености свих компетенција за професију наставника, васпитача и стручног сарадника у установи.

Потребе и приоритете стручног усавршавања установа планира и на основу исказаних личних планова професионалног развоја наставника и стручних сарадника, резултата самовредновања и вредновања квалитета рада установе, извештаја о остварености стандарда постигнућа и других показатеља квалитета образовно-васпитног рада.

Лични план професионалног развоја наставника и стручног сарадника сачињава се на основу самопроцене нивоа развијености свих компетенција за професију наставника и стручног сарадника (у даљем тексту: компетенције).

Стручно усавршавање планирамо да остваримо активностима које:

1) предузима установа у оквиру својих развојних активности, и то:

- (1) извођењем угледних, односно огледних часова и активности са дискусијом и анализом;
 - (2) излагањем на састанцима стручних органа и тела које се односи на савладан програм стручног усавршавања или други облик стручног усавршавања ван установе, са обавезном анализом и дискусијом;
 - (3) стручним посетама са обавезном анализом и дискусијом;
 - (4) учешћем у: истраживањима, пројектима образовно-васпитног карактера у установи, међународним скуповима, семинарима;
- Стручно усавршавање јесте обавезна активност наставника, васпитача и стручног сарадника утврђена педагошком нормом, у оквиру 40-часовне радне недеље.

ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА НАСТАВНИКА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА

Наставник, васпитач и стручни сарадник у поступку самовредновања и планирања свог стручног усавршавања и професионалног развоја примењује стандарде компетенција.

Наставник и стручни сарадник систематично прати, анализира и вреднује свој образовно-васпитни рад, развој компетенција, своје напредовање и професионални развој и чува у одређеном облику најважније примере из своје праксе, примере примене наученог током стручног усавршавања, лични план професионалног развоја (у даљем тексту: портфолио).

У сачињавају личног плана професионалног развоја наставник и стручног сарадник користи и податке из стручно-педагошког наџора и спољашњег вредновања.

На захтев директора, стручног сарадника, просветног саветника и саветника - спољног сарадника, даје на увид свој портфолио професионалног развоја.

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ НАСТАВНИКА И СТРУЧНОГ САРАДНИКА

У оквиру пуног радног времена наставник, васпитач и стручни сарадник има 64 сати годишње различитих облика стручног усавршавања, и то:

- 1) 44 сата стручног усавршавања које предузима установа у оквиру својих развојних активности;
- 2) 20 сати стручног усавршавања;

Сат похађања обуке стручног усавршавања има вредност бода.

Дан учешћа на стручном скупу, летњој и зимској школи има вредност једног бода.

Дан учешћа на међународном стручном скупу, летњој и зимској школи има вредност два бода.

Наставник, васпитач и стручни сарадник дужан је да у току пет година оствари најмање 100 бодова из различитих облика стручног усавршавања од чега најмање 80 бодова из одобрених програма стручног усавршавања.

Стручно усавршавање биће организовано на основу потреба наставе, самог наставника, на основу броја досадашњих сати усавршавања и финансијских могућности, а све у договору са Стручним већима у школи и директором школе.

Стручно усавршавање наставника и стручних сарадника школа планира у складу са потребама и приоритетима образовања и васпитања деце и ученика, приоритетним областима које утврђује министар надлежан за послове образовања и на основу сагледавања нивоа развијености свих компетенција за професију наставника и стручног сарадника у установи.

Потребе и приоритете стручног усавршавања школа планира на основу исказаних личних планова професионалног развоја наставника и стручних сарадника, резултата самовредновања и вредновања квалитета рада установе, извештаја о остварености стандарда постигнућа, задовољства ученика и родитеља, односно законских заступника деце и ученика и других показатеља квалитета образовно-васпитног рада.

На основу стручног упутства за израду школске документације, дозвољено је планирање стручног усавршавања у договору са члановима Стручних већа, без прецизног навођења одређеног семинара односно теме у овом документу. Дакле, за оне наставнике и стручне сараднике који су стицајем објективних околности могли прецизно да планирају стручно усавршавање-за њих ће бити прецизно дефинисано и планирано, док за оне наставнике и стручне сараднике који стицајем

објективних околности нису могли да прецизно планирају стручна усавршавања-стајаће отворена могућност за реализацију током године ако се укаже прилика за то.

Важно је нагласити да је велика вероватноћа одступања од реализовања планираног из финансијских разлога(издвојена средстава из буџета за ту намену), као и због напред поменуте немогућности прецизног дефинисања. Ако се укаже прилика за похађање неког од семинара/вебинара који задовољава потребне компетенције свих наставника, биће реализован у нашој школи за све наставнике и стручне сараднике, али из горе наведених разлога, не можемо их насловити.

*****Важна напомена:**

- **С обзиром на начин финансирања, нисмо могли да прецизно и обавезујеће планирамо врсту, број и динамику реализације семинара у односу на сваког наставника и стручног сарадника, те није све наведено конкретно за сваког појединца.**

Ускладу за горе наведеним у наставку следи списак планираних различитих облика стручног усавршавања акредитованих од Министарства просвете и Завода за унапређивање образовања и васпитања, као и списак планираног стручног усавршавања у установи за поједине запослене.

Лични планови стручног усавршавања запослених налазе се у школској документацији.

Стручна усавршавања у матичној школи

Име и презиме	Облик стручног усавршавања	Улога	Број сати-(бодова)	Време трајања	Место и датум реализације
Педагог и одељењске старешине	Стручно предавање у Петом, шестом, седмом и осмом разреду- Облици и врсте насиља, указивањем на последице- (Мултимедијални приказ: аудио-визуелна презентација кроз фотографије, кратке филмове и класичну музику);	Аутор и реализатор	3+1+1 = 5 сати-бодова (Припрема+реализација+дискусија) Предавања се припремају и реализују по разредим (засебно за сваки разред)	90 мин. Предавања се реализују по разредима (засебно за сваки разред и одељење)	Панчево, школа Друго полугодиште
	Стручно предавање у седмом и осмом разреду: Појам, врсте и последице болести зависности (наркоманија)- (Мултимедијални приказ: аудио-визуелна презентација кроз фотографије, кратке филмове и класичну музику);	Аутор и реализатор	3+1+1 = 5 сати-бодова (Припрема+реализација+дискусија) Предавања се припремају и реализују по разредима (засебно за сваки разред и одељење)	Предавања се реализују по разредима (засебно за сваки разред и одељење)	Панчево, школа Друго полугодиште
Напомена:	Облик стручног	Слушалац	2 сата-бод	90 минута	Панчево,

Име и презиме	Облик стручног усавршавања	Улога	Број сати- (бодова)	Време трајања	Место и датум реализације
Присуство одељењских старешина од 5-8. разреда; Отворена могућност присуствовања предавању за све наставнике	Усавршавања који је припремљен и остварен у складу са потребама школе; Облици и врсте насиља, указивањем на последице (Мултимедијални приказ: аудио-визуелна презентација кроз фотографије, кратке филмове и класичну музику);		(присуство)		школа Друго полугодиште
Напомена: Присуство одељењских старешина 7. и 8. разреда; Отворена могућност присуствовања предавању за све наставнике	Облик стручног усавршавања који је припремљен и остварен у складу са потребама школе; Појам, врсте и последице болести зависности (наркоманија) (Мултимедијални приказ аудио-визуелна презентација кроз фотографије, кратке филмове и класичну музику)	Слушалац	2 сата-бода (присуство)	90 минута	Панчево, школа новембар
педагог и одељењске старешине	Професионална оријентација ученика предавања, Тестирања,	Реализатор	2+2+4 = 8сати- бодова (Припрема+реализација+дискусија)	45 минута предавања по одељењу	Матична школа
Завод за запошљавање- психолошка служба НСЗ	Индивидуални саветодавни разговори са сваким учеником осмог разреда	Реализатор		2 пута 45 минута тестирања по одељењу; Разговори се обављају у два дана=16 сати	Матична школа Новембар 2022. Матична школа
Јасна Капор, Горица Ракићић, Д. Мађаров, Весна Стокић, Родика Малица Н. Нићифоровић Б.Величковић, В.Васић,	Презентација свеукупне школске делатности путем преношења стручног искуства, путем мултимедијалног приказа и у оквиру школског екстерног маркетинга и сарадње са ПУ „Дечија радост“ и вртићима	Аутор, реализатор, асистенти	3 + 1+ 1 = 5 (Припрема + приказ+ дискусија) 1+1=2 учешће+дискусија	90 минута	Панчево, март 2024. Вртићи: „Бамби“ и „Љиљан“

Име и презиме	Облик стручног усавршавања	Улога	Број сати- (бодова)	Време трајања	Место и датум реализације
Г. Берфи, Ивана Копривица	„Бамби“и„Љиљан				
Золтан Бисак, Олгица Ердељан	Подршка за електронски дневник	реализатор		Континуирано	Матична школа
Правилником СУ прописана обавеза свих наставника зареализацију угледног часа; Напомена: Отворена могућност присуствовања угледном часу за све наставнике	Угледни час	Реализатор Слушалац	3+1=4 (Припрема, реализација, евалуација)	45-60 мин.	Матична школа током године

*** И поред горе наведених стручних усавршавања и носилаца-реализатора истих, напомињемо да постоји могућност додатних стручних усавршавања током године, ако за се укаже прилика у складу са потребама наставника и стручних сарадника.

14. ПЛАН САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ И ДРУШТВЕНОМ СРЕДИНОМ

Школа ће сарађивати као и до сада са свим чиниоцима уже и шире друштвене средине, а то су:

- * Министарство просвете Београд, Нови Сад, Зрењанин, Панчево;
- * Завод за унапређење квалитета рада образовања и васпитања; Београд;
- * Институт за ментално здравље, Београд;
 - * Месна заједница “Тесла” (хуманитарне акције);
 - * Органи општине, Градско веће, институцијске службе, Савет за образовање;
 - * Самостални синдикат и Асоцијација просветних радника;
 - * Дом здравља;
 - * Предшколска установа "Дечија радост";
 - * Основне и средње школе;
 - * Филозофски, Дефектолошки и Учитељски факултет, Београд;
 - * Културне установе: Центар за културу, Културно-просветна заједница, Културно-уметничка друштва, Савез књижевника Панчева, Савез ликовних уметника Панчева, Градска библиотека, Историјски архив, Музеј;
 - * Сигурна кућа, Панчево;
 - * Мрежа за инклузивну подршку;
 - * Професионални уметници-глумци, музичари;
 - * Дом омладине, Панчево;
 - * Радио и ТВ Панчево ;
 - * “Панчевац”, дечји листови;
 - * УШ Михајло Пупин (административно-финансијски послови);
 - * Центар за таленте , , Михајло Пупин, , ;
 - * "Споменак";
 - * Центар за социјални рад;
 - * Завод за запошљавање;
 - * Савез за спорт "Партизан";
 - * ДДОР, Дунав осигурање;
 - * Рафинерија нафте Панчево;
 - * ХИП Петрохемија;
 - * Туристичке агенције.
 - * Про кредит Банка

Конкретни садржаји сарадње са набројаним институцијама део су програма рада одељењских заједница, Дечјег савеза, педагога и директора школе; саставни су део Годишњег плана рада школе и посебних Програма васпитно-образовног рада.

15. ПЛАН ШКОЛСКОГ МАРКЕТИНГА

Интерни маркетинг обухватиће све информације и приказивање свих делатности које школа реализује.

Садржај интерног маркетинга:

- *Информисање ученика;
- *Саопштавање резултата и успеха;
- *Обавештења о награђеним ученицима и наставницима;
- *Објављени радови наших ученика;
- *Изложбе ликовних радова;
- *Изложбе радова секција;
- *Фотографисање школских манифестација;
- *Снимање свих манифестација на видео-техници;
- *Иступање наших ученика у свом окружењу и шире.

Екстерни маркетинг обухватиће информације и приказе делатности школе у средствима јавног информисања локалне и шире средине.

Садржај екстерног маркетинга биће следећи:

- *Сарадња наших ученика у градском окружењу;
- *Изложбе, такмичења, смотре;
- *Представљање дечијег стваралаштва на локалним медијима;
- *Објављивање радова ученика у дечјим листовима и
- *Хуманитарне донације и активности;

16. ПРАЋЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА ГОДИШЊЕГ РАДА ШКОЛЕ

Годишњи план рада школе пратиће се и вредновати свакодневним, непосредним увидом, затим на недељном, месечном и кварталном нивоу, полугодишње и годишње, помоћу документације, извештаја, стручног усавршавања, самовредновањем ученичког и сопственог-наставничког рада, портфолијима-ученичким и наставничким, реализацијом посебних програма васпитно-образовног рада, реализацијом РПШ-а, праћењем реализације програма Ученичког парламента, Програма за заштиту ученика од насиља, едуковањем ученика на бројне теме како би преносили своја искуства осталим ученицима, праћењем реализације ИОП-а, ЧОС-а, слободних, ваннаставних и културних активности. Све горе поменуто треба да се документује и та се документација односи, како на ону која се води свакодневно, тако и на ону по периодима која садржи анализе, статистичку обраду података и предлог мера у односу на постигнуте резултате. За праћење и вредновање квалитета реализованих садржаја користиће се адекватни инструменти, протоколи и скале евалуације.

Веома је важан континуиран рад са наставницима, праћење организовања рада свих наставних предмета, праћење ефеката иновативних поступака у настави и ваннаставним активностима, праћење оцењивања, анализе постигнућа и ефеката васпитно-образовног рада и целокупан свакодневни увид у рад школе. Уз неопходну сарадњу, веома је важна синхронизација и координација између запослених.

Важна, драгоценна и неопходна је сарадња са локалном средином и са породицама ученика.

Учешће у раду стручних органа школе односи се на: присуствовање седницама истих и путем анализа, извештаја и предавања, обавештавати о васпитно-образовној проблематици; предлагање одговарајућих педагошких и других мера; решавање актуелних образовно-васпитних, здравствених, социјалних и других проблема.

Осмишљен је детаљни начин праћења рада школе (уз циљеве, задатке, активности, носиоце, временску динамику) нарочито када је у питању унапређивање квалитета наставе, побољшање материјално-техничких ресурса као и брига о ученицима.

У праћењу и вредновању рада учествују руководиоци одељенских и разредних већа, руководиоци стручних актива, педагог и директор школе.

Програм рада школе пратиће се и вредновати помоћу документације која се води у школи. Та се документација односи, како на ону која се води свакодневно, тако и на ону која садржи анализе по периодима. За праћење и вредновање квалитета реализованих садржаја користиће се адекватни инструменти, протоколи и скале евалуације.

17. ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ ОДРАСЛИХ

Циљеви, задаци и исходи

Наставни план и програм основног образовања одраслих намењен је свим одраслима који су прекинули своје основно образовање или га, из било којих разлога, нису никада ни започели, а старији су од 15 година живота.

Општи циљеви ООО јесу:

1. стицање и унапређивање знања, вештина, вредности и ставова неопходних за проактивно и конструктивно решавање проблема и суочавање са изазовима у свакодневном животу
2. унапређивање породичних и личних услова живота, обављање једноставних послова и адекватно поступање у радним ситуацијама и радном окружењу
3. даље образовање и активно учешће у друштвеној заједници.

Очекивани **општи исходи**, односно кључне компетенције које се стичу остваривањем Наставног плана и програма основног образовања одраслих, као интегрисане целине, јесу:

Језичка писменост	Способност да се изразе идеје, осећања, чињенице и мишљења у усменом и писаном облику на матерњем језику у различитим друштвеним, културним и комуникацијским контекстима (рад, породица, друштвено окружење и слободно време). Ова способност обухвата и комуникацију на страном језику у областима слушања, говора, читања и писања.
Математичка писменост	Коришћење математичког размишљања и основних математичких операција у решавању проблема у ситуацијама у свакодневном животу.
Основе научне писмености	Коришћење стечених знања, вештина и умења у уочавању, разумевању и објашњавању природних појава.
Дигитална писменост	Ефикасно, функционално и одговорно коришћење различитих информационо-комуникационих технологија у раду, у слободно време и комуникацији.
Управљање сопственим учењем	Способност организовања сопственог учења, самостално или у групи, и спремност за целоживотно учење у различитим ситуацијама. Укључује и умешност у отклањању и савла-давању препрека успешном учењу.
Решавање проблема	Препознавање, објашњавање и решавање проблема уз коришћење знања и вештина из различитих области.
Социјалне интеракције и Сарадња са другима	Свако понашање које је у служби ефикасне и конструктивне комуникације у друштвеном животу појединца и у циљу ненасилног решавања конфликта.
Грађанска одговорност за демократију	Активно и одговорно учешће у грађанском животу засновано на знању о друштвеним и политичким вредностима, концептима и структурама.
Здравствене компетенције	Преузимање одговорности за сопствено здравље и здравље породице, чување здравља и препознавање утицаја различитих начина живота и животних навика на одржавање и унапређивање здравља.
Еколошке компетенције	Активан однос према очувању и унапређењу околине.
Иницијативност и предузетништво	Спремност да се идеја преточи у активност, да се покрене промена, да се прилагоди иновацијама, да се преузме ризик, да се планира и управља активностима ради остварења постављених циљева.

Културна свест, мултикултуралност и креативност	Осетљивост, прихватање постојања и позитивно вредновање различитости у социјалном, културном, етничком, религиј-ском и стваралачком домену, уз разумевање значаја и уважа-вање креативног изражавања идеја, искустава и емоција кроз различите медије (музика, покрет, литература и визуелне уметности).
---	--

3. Структура одељења - циклуси

Реализација програма ФООО остварује се кроз специфичну образовну групу - **циклус**. Циклуса има три, и сваки функционише као засебан разред-одељење са својим наставним просторијама. У првом циклусу одвија се настава од првог до четвртог разреда, у другом петог и шестог разреда и у трећем седмог и осмог разреда. Циклус не сме да броји мање од петнаест полазника. Сви полазници морају претходно бити уписани на посебним, стандардизованим пријавама, уз приложено сведочанство о задњем завршеном разреду (ово није неопходно за први циклус), и доказ о држављанству Републике Србије.

Први циклус основног образовања одраслих

Циљ наставе у првом циклусу је основно описмењавање, као и стицање основних елемената функционалне писмености, која се односи на: разумевање и интерпретацију различитих облика текстова једноставног садржаја, ефикасну и целисходну комуникацију у свакодневном животу и у ситуацијама учења, примену умења свих облика стечене писмености (читалачке, нумеричке и информатичке) у реалном животу, укључујући и проблемске ситуације, коришћење савремених средстава комуникације и одговорност у понашању, планирању и контроли личног, породичног и социјалног живота.

Наставни план и програм првог циклуса има два дела:

- први део је намењен основном описмењавању;
- други део је намењен стицању основа функционалне писмености.

Основно описмењавање се остварује кроз почетну наставу српског језика и математике у укупном трајању од 200 сати (по сто сати за сваки од ових предмета).

Успостављање основа функционалне писмености се остварује у настави другог дела програма за први циклус која обухвата:

- предмете: Српски језик (матерњи језик), Математика, Дигитална писменост и Енглески језик;
- модул основних животних вештина који садржи теме везане за одговорно живљење, грађанску партиципацију и активизам, као и предузетништво.

Образовање одраслих након завршеног првог циклуса еквивалентно је првој и другој години учења по Правилнику о плану и програму образовно-васпитног рада за основно образовање и васпитање одраслих („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 6/91, у даљем тексту: Програм основног образовања одраслих) или завршеним прва четири разреда основног образовања и васпитања.

У школској 2023/24. години, за сада, није пријављен довољан број полазника како би се формирало одељење првог циклуса у школи. Уколико се број заинтересованих повећа, биће формирано одељење првог циклуса.

Постоји мочућност да ће се настава првог циклуса, као што је планирано, одвијати у "КПЗ Панчево".

Други и трећи циклус основног образовања одраслих

Циљ наставе у другом циклусу јесте стицање основа општег основног образовања и успостављање и развој базичних интелектуалних и социјалних вештина које су неопходне за унапређење квалитета личног, породичног и социјалног живота одраслих, наставак учења, социјалну интеграцију и постепену транзицију ка тржишту рада.

У састав другог циклуса улазе предмети: Српски језик, Математика, Физика, Хемија, Биологија, Историја, Географија, Одговорно живљење у грађанском друштву, Дигитална писменост, Енглески језик и Предузетништво.

Образовање одраслих након завршеног другог циклуса еквивалентно је завршеној трећој години учења по Програму основног образовања одраслих или завршеном петом и шестом разреду основног образовања и васпитања.

Циљ наставе у трећем циклусу јесте завршавање основног образовања и стицање обуке за једноставно занимање.

Овај циклус подразумева даље стицање основног општег образовања и развој компетенција које увећавају запошљивост, омогућавају улазак на тржиште рада и даље стручно образовање. Након завршеног трећег циклуса одраслису подједнако оспособљени за даљи наставак образовања, као и стицање квалификација за занимања.

Наставни план и програм трећег циклуса чине два дела.

У састав првог дела улазе предмети: Српски језик, Математика, Физика, Хемија, Биологија, Историја, Географија, Одговорно живљење у грађанском друштву, Дигитална писменост, Енглески језик и Предузетништво.

У састав друге половине трећег циклуса улазе:

- предмети: Српски језик, Математика, Одговорно живљење у грађанском друштву, Дигитална писменост, Енглески језик и Предузетништво;
- модул: Примењене науке;
- модули обука.

Образовање одраслих након завршеног трећег циклуса је у погледу општеобразовних предмета еквивалентно четвртој години учења по Програму основног образовања одраслих или завршеном седмом и осмом разреду основног образовања и васпитања.

Одрасли који се укључују у ФООО према сведочанству о завршеном четвртом, петом или шестом разреду основне школе имају индивидуализовану наставу из садржаја предвиђених модулом Основне животне вештине, као и предметима Дигитална писменост, Предузетништво и Одговорно живљење у грађанском друштву, како би се на одговарајући начин припремили за праћење наставе у другом, односно трећем циклусу.

Индивидуализацију припремног програма из ових предмета обавља предметни наставник, ако је потребно у сарадњи и уз подршку школског тима, а с обзиром на утврђена постојећа знања одраслог.

Школа је обавезна да школски календар и распоред часова усаглашава и прилагођава могућностима и потребама одраслих. Школе, основна и средња, усаглашавају остваривање наставе и обуке.

Наставни план и програм основног образовања одраслих остварују основне и средње школе које имају школске тимове (наставници, стручни сарадници, директор и андрагошки асистент), који су савладали „Интегрални програм обуке за остваривање програма ФООО“, и примерене услове за учење одраслих.

У плану је да се у школској 2023/24. години у “КПЗ Панчево” формира издвојено одељење ОШ „Ђура Јакшић“ Панчево у оквиру којег би се спроводила настава по програму Функционалног основног образовања одраслих за лица која су на издржавању законских санкција у тој установи.

4. Структура наставног кадра/школски тим

Наставни кадар у ОШ "Ђура Јакшић" Панчево, уједно је и главна основица при формирању школског тима за програм ООУ, који врши реализацију истог. Цео школски тим, осим предметних професора, чине и директор школе, педагог школе и андрагошки асистент. За школску 2023/24.год чланове школског тима чине :

1. Професор српског језика Данијела Митровић
2. Професор математике Марина Бојанић
3. Професор географије, Сања Стојановић
4. Професор биологије, Катарина Шубоњ
5. Професор физике, Ирена Јовановић
6. Професор одговорног живљења у грађанском друштву, Љиљана Хрнчић
7. Професор хемије и примењених наука, Весна Дробњак
8. Професор предузетништва, Мејрема Станковић
9. Професор енглеског језика, Снежана Најдовски
10. Професор историје, Љиљана Хрнчић
11. Професор дигиталне писмености, Золтан Бисак

Поред горепоменутих професора, чланови школског тима су и директор школе Горан Боканић, педагог школе Јасна Капор и андрагошки асистент Александра Анђелковић.

5. Фонд часова

Предмети /Модули	II циклус	III циклус			Σ V-VIII	Σ I-VIII
	Основе општег основног образовања	Основно опште образовање и обуке за занимање				
	V Разред	VI Разред	VII Разред	VIII Разред		
Српски језик	85	68	50	50	253	453
Енглески језик	17	34	34	34	119	169
Дигитална писменост	17	17	17	10	61	111
Математика	85	68	51	51	255	455
Основне животне вештине						55
Физика		34	34		68	68
Хемија		34	34		68	68
Биологија	34	17	17		68	68
Примењене науке				50	50	50
Историја	17	17	34		68	68
Географија	17	17	34		68	68
Предузетништво		17	17	17	51	51
Одговорно живљење у	25 + 5**	25 + 5**	25 + 5**	25 + 5**	120	120

грађанском друштву						
УКУПНО (без језика мањина и српског као нематерњег језика)	302	353	352	242	1249	1804

*Начин остваривања програма Српског језика као нематерњег приложен је у наставном програму Српског језика

**Часови који се остварују у сарадњи са социјалним партнерима у јединици локалне самоуправе

6. Годишњи план андрагошког асистента

Годишњи програм рада андрагошког асистента за шк.2022./2023., спроводиће се на основу смерница за планирање, организовање и спровођење истог, према Правилнику о условима у погледу простора, опреме, наставних средстава и степена и врсте образовања наставника и андрагошког асистента за остваривање наставног плана и програма основног образовања одраслих („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 52/11 и 55/13).

Све **активности** у вези са деловањем андрагошког асистента ће се реализовати према календару активности за шк.2023/24.год. Министарства просвете и науке који се примењује у свим школама.

Циљ ФООО

- Према правилнику о наставном плану и програму Основног образовања одраслих („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 52/11 и 55/13), општи **циљ ФООО** јесте: стицање и унапређивање знања, вештина, вредности и ставова неопходних за проактивно и конструктивно решавање проблема и суочавање са изазовима у свакодневном животу, унапређивање породичних и личних услова живота, обављање једноставних послова и адекватно поступање у радним ситуацијама и радном окружењу, даље образовање и активно учешће у друштвеној заједници.

- Очекивани **општи исходи**, односно кључне компетенције које се стичу остваривањем Наставног плана и програма основног образовања одраслих, као интегрисане целине, јесу:

ЈЕЗИЧКА ПИСМЕНОСТ	Способност да се изразе идеје, осећања, чињенице и мишљења у усменом и писаном облику на матерњем језику у различитим друштвеним, културним и комуникацијским контекстима (рад, породица, друштвено окружење и слободно време). Ова способност обухвата и комуникацију на страном језику у областима слушања, говора, читања и писања.
МАТЕМАТИЧКА ПИСМЕНОСТ	Коришћење математичког размишљања и основних математичких операција у решавању проблема у ситуацијама у свакодневном животу.
ОСНОВЕ НАУЧНЕ ПИСМЕНОСТИ	Коришћење стечених знања, вештина и умења у уочавању, разумевању и објашњавању природних појава.
ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	Ефикасно, функционално и одговорно коришћење различитих информационо-комуникационих технологија у раду, у слободно време и комуникацији.
УПРАВЉАЊЕ СОПСТВЕНИМ УЧЕЊЕМ	Способност организовања сопственог учења, самостално или у групи, и спремност за целоживотно учење у различитим ситуацијама. Укључује и умешност у отклањању и савладавању препрека успешном учењу.
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Препознавање, објашњавање и решавање проблема уз коришћење знања и вештина из различитих области.

СОЦИЈАЛНЕ ИНТЕРАКЦИЈЕ И САРАДЊА СА ДРУГИМА	Свако понашање које је у служби ефикасне и конструктивне комуникације у друштвеном животу појединца и у циљу ненасилног решавања конфликта.
ГРАЂАНСКА ОДГОВОРНОСТ ЗА ДЕМОКРАТИЈУ	Активно и одговорно учешће у грађанском животу засновано на знању о друштвеним и политичким вредностима, концептима и структурама.
ЗДРАВСТВЕНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	Преузимање одговорности за сопствено здравље и здравље породице, чување здравља и препознавање утицаја различитих начина живота и животних навика на одржавање и унапређивање здравља.
ЕКОЛОШКЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	Активан однос према очувању и унапређењу околине.
ИНИЦИЈАТИВНОСТ И ПРЕДУЗЕТНИШТВО	Спремност да се идеја преточи у активност, да се покрене промена, да се прилагоди иновацијама, да се преузме ризик, да се планира и управља активностима ради остварења постављених циљева.
КУЛТУРНА СВЕСТ, МУЛТИКУЛТУРАЛНОСТ И КРЕАТИВНОСТ	Осетљивост, прихватање постојања и позитивно вредновање различитости у социјалном, културном, етничком, религијском и стваралачком домену, уз разумевање значаја и уважавање креативног изражавања идеја, искустава и емоција кроз различите медије (музика, покрет, литература и визуелне уметности).

Задаци андрагошког асистента

- Према закону о образовању одраслих ("Сл. Гласник РС" бр. 55/2013), **задаци** андрагошког асистента у ФООО су:
 - Информисање одраслих о могућностима стицања, односно завршавања основног образовања одраслих
 - Мотивисање одраслих за укључивање у систем образовања и помоћ одраслима у отклањању баријера за упис и похађање наставе
 - Помоћ одраслим полазницима у превазилажењу тешкоћа у учењу
 - Пружање подршке наставницима у остваривању програма у наставном процесу и изради материјала за учење
 - Учествовање у остваривању различитих наставних и ваннаставних активности
 - Иницирање, успостављање и спровођење сарадње школе са социјалним партнерима у јединици локалне самоуправе ради остваривања права одраслих полазника и остваривања образовног процеса
 - Помоћ одраслим полазницима и наставницима у остваривању индивидуализованог програма, као и у додатној и допунској настави
 - Помоћ полазницима у избору и реализацији стручних обука
 - Посредовање у сарадњи основне и средње школе ради укључивања полазника у процес обучавања (превоз, усаглашавање времена остваривања наставе и обуке, припрема документације за полазнике приликом уписа у школу и за укључивање у обуку, помагање у прибављању посебних уверења и др.)
 - Учествовање у прикупљању података за праћење огледног програма
- Сви ови задаци морају бити обављени у одређеном временском року, у сагласју са осталим члановима колектива и пратећи календар за школску годину.

ОБЛАСТИ РАДА

I. ПЛАНИРАЊЕ И ПРОГРАМИРАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

1. Учествовање у изради годишњег плана и програма школе, испитивање потреба за знањима и вештинама на тржишту рада, испитивање образовно-васпитних потреба различитих категорија одраслих полазника, израда дела годишњег плана рада школе заснованог на потребама тржишта рада и полазника, усклађивање реализације прилагођених програма за одрасле са годишњим планом рада школе.
2. Учествовање у изради делова годишњег плана рада школе који се односе на планове и програме унапређивања образовно-васпитног рада, унапређивања рада стручних органа, андрагошко усавршавање наставника (андрагошко-организационо, андрагошко-дидактичко-методичко, за инклузивно образовање, за деловање на подручју доживотног образовања и учења), увођења приправника у рад, сопственог континуираног професионалног усавршавања, пружања андрагошке подршке полазницима, професионалне оријентације и каријерног вођења полазника, ваннаставних активности полазника, рада са полазницима са сметњама у развоју и инвалидитетом, рада са полазницима са изразитим способностима, полазницима у различитим развојним и животним кризама, особама блиским полазницима и сарадње школе са ширим окружењем,
3. Учествовање у организацији образовно-васпитног рада и предлагању мера које доприносе обезбеђивању ефикасности, ефективности, економичности и флексибилности рада школе,
4. Планирање реализације пројеката везаних за унапређивање реализације васпитно-образовног рада са одраслима,
5. Припремање годишњег програма рада и месечних планова рада андрагога,
6. Припремање плана сопственог стручног усавршавања и професионалног развоја.

II. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

1. Праћење процеса задовољавања утврђених потреба за знањима и вештинама на тржишту рада и образовно-васпитних потреба различитих категорија одраслих полазника,
2. Учешће у процесу самовредновања рада школе, достизања образовних стандарда који се односе на: постигнуће полазника, рад наставника и рад установе,
3. Праћење оптерећености полазника,
4. Праћење усклађености реализације појединих наставних предмета и области у складу са принципима, циљевима и стандардима постигнућа,
5. Пружање подршке у праћењу остваривања постизања планираних ефеката иновација и огледа у области образовања одраслих,
6. Израда и прилагођавање различитих андрагошких инструмената за праћење, вредновање и самовредновања различитих области андрагошког рада,
7. Праћење редовности похађања наставе, рада, учења и развоја полазника,
8. Праћење усклађености плана реализације образовних активности одраслих с обзиром на потребе, могућности и различите карактеристике одраслих,
9. Праћење усклађености програмских захтева са старосним и индивидуалним карактеристикама полазника,
10. Праћење поступака оцењивања полазника и ефеката процеса учења,
11. Праћење мотивисаности полазника за похађање наставе, рад и учење,
12. Израда анализе успеха полазника на класификационим периодима.

III. РАД СА НАСТАВНИЦИМА

1. Пружање андрагошке подршке и помоћи наставницима:
 - у идентификовању, конкретизовању и операционализовању циљева и исхода образовно-васпитног рада на основу утврђених глобалних и индивидуалних образовних потреба и индивидуалних карактеристика полазника,

- - у припремању и планирању непосредног образовно-васпитног рада са полазницима (планирање и припремање часа, избор облика, метода, средстава и организација рада, планирање и извођење огледа и других образовно-васпитних поступака, израда индивидуалних образовних планова и сл.),
- - у идентификовању и уважавању различитих карактеристика полазника у циљу унапређивања процеса учења (полазници са сметњама у развоју и инвалидитетом, полазници са изразитим способностима, полазницима у различитим развојним и животним кризама,
 - у реализацији образовно-васпитних циљева и задатака појединих наставних тема и јединица,
 - у упознавању и уважавању принципа групне динамике и социјалне интеракције образовне групе,
 - у идентификовању интересовања полазника и њиховог адекватног укључивања у ваннаставне активности и друге облике ангажовања и праћењу и усклађивању њихове оптерећености наставним и ваннаставним активностима,
- 2. Андрагошко-инструктивни рад с наставницима, оспособљавање и усавршавање наставника за коришћење андрагошко-дидактичко-методичких иновација у настави,
- 3.Оспособљавање и усавршавање наставника за рад у образовној групи одраслих полазника,
- 4.Упућивање наставника на коришћење андрагошке литературе ради осавремењавања наставног процеса,
- 5.Андрагошки рад са наставницима - приправницима,
- 6.Пружање подршке наставницима у креирању плана стручног усавршавања и професионалног развоја.

IV. РАД СА ПОЛАЗНИЦИМА

1. Препознавање и уважавање релевантног животног и радног искуства одраслих полазника у циљу прилагођавања образовног процеса потребама полазника,
2. Праћење и подстицање напредовања полазника у настави и ваннаставним активностима у складу са принципима, циљевима и стандардима постигнућа,
- 3.Подршка полазницима са проблемима у учењу и полазницима који се налазе у одређеним развојним и ситуационим кризама,
- 4.Препознавање и откривање полазника са изузетним способностима и стварању оптималних услова за њихов развој и успешно напредовање,
- 5.Идентификовање баријера партиципације полазника у образовним програмима и рад на њиховом превазилажењу,
- 6.Организација ваннаставних активности и подстицање одраслих полазника за учешће у ваннаставним активностима,
- 7.Инструктивни рад са полазницима, менторски рад са полазницима и учешће у реализацији индивидуалних образовних програма за одрасле ради унапређивања процеса учења,
- 8.Професионална оријентација и и каријерно вођење полазника.

V. РАД СА ОСОБАМА БЛИСКИМ ПОЛАЗНИЦИМА

1. Инструктивно-саветодавни рад са особама блиским полазницима везано за учешће полазника у васпитно-образовном процесу,
2. Планирање, организација и реализација различитих образовних активности, (радионице, трибине и сл.) намењених особама блиским полазницима,
- 3.Инструктивно-саветодавни рад са особама блиским полазницима који имају проблеме у учењу и полазницима који се налазе у одређеним развојним и ситуационим кризама,
- 4.Инструктивно-саветодавни рад са особама блиским полазницима са изразитим способностима.

VI. РАД СА ДИРЕКТОРОМ И СТРУЧНИМ САРАДНИЦИМА

1. Упознавање стручних сарадника и органа школе са андрагошко-организационим и андрагошко-дидактичко-методичким иновацијама и њиховом практичном применом,
2. Сарадња са директором и стручним сарадницима на припреми докумената установе, прегледа, извештаја и анализа,
3. Редовна размена, планирање и усаглашавање заједничких послова са другим стручним сарадницима у установи,
4. Сарадња са педагошким (андрагошким) асистентом и пратиоцем полазника на координацији активности у пружању подршке полазницима који се школују по индивидуалном образовном плану.

VII. РАД У СТРУЧНИМ ОРГАНИМА И ТИМОВИМА

1. Учествовање у раду стручних органа (извештавањем о резултатима обављених анализа и истраживања и предлагањем одговарајућих мера, о унапређивању образовно-васпитне праксе и предлагањем рационализације образовно-васпитног рада и примене ефикаснијих облика, метода и средстава, наставних и других видова рада са одраслим полазницима,
2. Учествовање у раду тимова установе који се образују ради остваривања одређеног задатка, програма или пројекта.

VIII. САРАДЊА СА НАДЛЕЖНИМ УСТАНОВАМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА, УДРУЖЕЊИМА И ЈЕДИНИЦОМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Планирање, успостављање, организовање, реализација и континуирано праћење и вредновање сарадње са различитим организацијама, институцијама и другим надлежним установама које доприносе остваривању утврђених стандарда постигнућа полазника и то са:

- другим школама,
- стручним институцијама,
- високошколским установама, институтима, здравственим, социјалним и културним установама,
- филијалама Националне службе за запошљавање,
- предузећима, послодавцима и њиховим удружењима,
- релевантним представницима локалне самоуправе,
- организацијама цивилног друштва,
- другим институцијама од значаја за образовање и васпитање полазника.

IX. ВОЂЕЊЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ, ПРИПРЕМА ЗА РАД И СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

1. Редовно вођење документације о сопственом раду (на годишњем-глобалном и месечном-оперативном нивоу),
2. Прикупљање и на одговарајући начин чување и заштита материјала који садржи личне податке о полазницима,
3. Учествовање у унапређивању школске андрагошке документације, посебно оне која се односи на планирање и праћење реализације програма рада школе у складу принципима, циљевима и стандардима постигнућа полазника,
4. Припремање за обављање свих послова предвиђених месечним и годишњим плановима андрагога,
5. Андрагог у школи се континуирано професионално усавршава у складу са личним планом професионалног развоја:
 - праћењем стручне литературе и периодике,
 - учествовањем у активностима професионалног удружења,
 - похађањем и/или вођењем акредитованих семинара,
 - похађањем конференција, симпозијума и др.,
 - разменом искуства и сарадњом са другим андрагозима запосленим на подручју образовања и др.

ПРАЋЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА

План рада ФООО пратиће се и вредновати свакодневним, непосредним увидом, затим на недељном, месечном и кварталном нивоу, полугодишње и годишње, помоћу документације, извештаја, стручног усавршавања, самовредновањем ученичког и сопственог-наставничног рада. Све горе поменуто треба да се документује и та се документација односи, како на ону која се води свакодневно, тако и на ону по периодима која садржи анализе, статистичку обраду података и предлог мера у односу на постигнуте резултате. За праћење и вредновање квалитета реализованих садржаја користиће се адекватни инструменти, протоколи и скале евалуације.

Веома је важан континуиран рад са наставницима, праћење организовања рада свих наставних предмета, праћење ефеката иновативних поступака у настави и ваннаставним активностима, праћење оцењивања, анализе постигнућа и ефеката васпитно-образовног рада и целокупан свакодневни увид у рад школе. Уз неопходну сарадњу, веома је важна синхронизација и координација између запослених.

Важна, драгоцену и неопходна је сарадња са локалном средином и са породицама ученика.

Учешће у раду стручних органа школе односи се на: присуствовање седницама истих и путем анализа, извештаја и предавања, обавештавати о васпитно-образовној проблематици; предлагање одговарајућих педагошких и других мера; решавање актуелних образовно-васпитних, здравствених, социјалних и других проблема.

Осмишљен је детаљни начин праћења рада школе (уз циљеве, задатке, активности, носиоце, временску динамику) нарочито када је у питању унапређивање квалитета наставе, побољшање материјално-техничких ресурса као и брига о ученицима.

У праћењу и вредновању рада учествује Тим за ФООО, андрагошки асистент, педагог и директор школе.

Програм рада ФООО пратиће се и вредновати помоћу документације која се води у школи. Та се документација односи, како на ону која се води свакодневно, тако и на ону која садржи анализе по периодима. За праћење и вредновање квалитета реализованих садржаја користиће се адекватни инструменти, протоколи и скале евалуације.

На основу члана 119. Став 1. Тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања, Школски одбор Основне школе “Ђура Јакшић“ Панчево, на седници од 14.9.2023. године, усвојио је Годишњи план рада школе за школску 2023/24. годину.

Број: 604/23

Дана, 18.9.2023.г.

Панчево

Председник Школског одбора

Мејрема Станковић